

Torsdag den 3. juni 2010 (D)

1

103. møde

Torsdag den 3. juni 2010 kl. 10.00

Dagsorden

1) 3. behandling af lovforslag nr. L 193:

Forslag til lov om udlodning af overskud fra lotteri og heste- og hundevæddemål.

Af kulturministeren (Per Stig Møller).

(Fremsættelse 26.03.2010. 1. behandling 23.04.2010. Betænkning 26.05.2010. 2. behandling 01.06.2010. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 148:

Forslag til lov om godtgørelse og tilskud til befordring ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.

Af undervisningsministeren (Tina Nedergaard).

(Fremsættelse 25.02.2010. 1. behandling 16.03.2010. Betænkning 25.05.2010. 2. behandling 01.06.2010).

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 194:

Forslag til lov om ændring af lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt forskellige andre love. (Vurdering af uddannelsesparathed, pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. og afbureaukratisering m.v.).

Af undervisningsministeren (Tina Nedergaard).

(Fremsættelse 26.03.2010. 1. behandling 22.04.2010. Betænkning 25.05.2010. 2. behandling 01.06.2010. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Tillægsbetænkning 01.06.2010).

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 196:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen og lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. (10. klasse på institutioner, der udbyder erhvervsuddannelse).

Af undervisningsministeren (Tina Nedergaard).

(Fremsættelse 26.03.2010. 1. behandling 22.04.2010. Betænkning 18.05.2010. 2. behandling 25.05.2010. Tillægsbetænkning 01.06.2010).

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 214:

Forslag til lov om ophævelse af lov om Banedanmark og ændring af lov om jernbane. (Nedlæggelse af Banedanmarks bestyrelse m.v.). Af transportministeren (Hans Christian Schmidt).

(Fremsættelse 29.04.2010. 1. behandling 06.05.2010. Betænkning 27.05.2010. 2. behandling 01.06.2010).

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 182:

Forslag til lov om ændring af lov om hold af slagtekyllinger. (Ændring af regler om belægningsgrad, tilsyn på slagteriet m.v.). Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 24.03.2010. 1. behandling 12.04.2010. Betænkning 26.05.2010. 2. behandling 01.06.2010).

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 152:

Forslag til lov om ændring af lov om Det Centrale Dna-profil-register, retsplejeloven og lov om registrering af køretøjer. (Udveksling af oplysninger om dna-profiler, fingeraftryk og køretøjer med stater uden for Den Europæiske Union).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 04.03.2010. 1. behandling 26.03.2010. Betænkning 06.05.2010. 2. behandling 01.06.2010).

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 179:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven og straffeloven. (Skærpet indsats mod vanvidskørsel, indførelse af alkolåsordning og udvidet mulighed for udenretlig vedtagelse af førerretsfrakendelse m.v.). Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 26.03.2010. 1. behandling 12.04.2010. Betænkning 27.05.2010. 2. behandling 01.06.2010. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Tillægsbetænkning 01.06.2010).

9) 3. behandling af lovforslag nr. L 123:

Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love samt ophævelse af lov om registreret partnerskab (Ægteskab mellem to personer af samme køn). Af Lone Dybkjær (RV) m.fl.

(Fremsættelse 05.02.2010. 1. behandling 26.03.2010. Betænkning 27.05.2010. 2. behandling 01.06.2010. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

10) 3. behandling af lovforslag nr. L 89:

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven. (Indførelse af ret til rehabilitering (efterbehandling)).

Af Sophie Hæstorp Andersen (S) og Karl H. Bornhøft (SF) m.fl. (Fremsættelse 09.12.2009. 1. behandling 22.01.2010. Betænkning 19.05.2010. 2. behandling 27.05.2010).

11) 3. behandling af lovforslag nr. L 130:

Forslag til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet, lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, sundhedsloven og forskellige andre love. (Et nyt patientklagesystem, mulighed for at klage over sundhedsvæsenets sundhedsfaglige virksomhed, forenkling af regler om tilsynsforanstaltninger m.v.).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder). (Fremsættelse 03.03.2010. 1. behandling 16.03.2010. Betænkning 26.05.2010. 2. behandling 01.06.2010. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

12) 3. behandling af lovforslag nr. L 197:

Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod salg af tobak til personer under 18 år og salg af alkohol til personer under 16 år. (Ændring af aldersgrænsen for salg af alkohol m.v.).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder). (Fremsættelse 26.03.2010. 1. behandling 26.04.2010. Betænkning 27.05.2010. 2. behandling 01.06.2010. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

13) 3. behandling af lovforslag nr. L 198:

Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien og lov om rettens pleje. (Betænkningstid forud for tvangsbehandling, oppegående tvangsfiksering på Sikringsafdelingen, udvidet eksternt tilsyn med tvangsfikseringer m.v.).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder). (Fremsættelse 26.03.2010. 1. behandling 26.04.2010. Betænkning 27.05.2010. 2. behandling 01.06.2010. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Ændringsforslag nr. 1 til 3. behandling af 01.06.2010 af Anne Marie Geisler Andersen (RV) og Özlem Sara Cekic (SF)).

14) 3. behandling af lovforslag nr. L 215:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal ejendomsskat. (Nedsættelse af grundskyldpromillen for ejendomme, der benyttes til landbrug, gartneri, planteskole, frugtplantage eller skovbrug). Af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder). (Fremsættelse 28.04.2010. 1. behandling 04.05.2010. Betænkning 19.05.2010. 2. behandling 01.06.2010).

15) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 205:

Forslag til folketingsbeslutning om en ny model for det udvidede frie sygehusvalg.

Af Jonas Dahl (SF), Sophie Hæstorp Andersen (S) og Lone Dybkjær (RV) m.fl.

(Fremsættelse 07.04.2010. 1. behandling 07.05.2010. Betænkning 19.05.2010).

16) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 122:

Forslag til folketingsbeslutning om at indføre en kønsneutral ægteskabslovgivning, så homoseksuelle par og heteroseksuelle par bliver ligestillede.

Af Kamal Qureshi (SF), Mogens Jensen (S), Per Clausen (EL) m.fl. (Fremsættelse 02.02.2010. 1. behandling 26.03.2010. Betænkning 27.05.2010).

17) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 123:

Forslag til folketingsbeslutning om at give trossamfund mulighed for at vie homoseksuelle par.

Af Kamal Qureshi (SF), Mogens Jensen (S), Per Clausen (EL) m.fl. (Fremsættelse 02.02.2010. 1. behandling 26.03.2010).

18) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 248:

Forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens $\S$ 47 med hensyn til Statsregnskabet for finansåret 2008.

(Fremsættelse 20.05.2010 i betænkning fra Finansudvalget. 1. behandling 01.06.2010).

19) Eventuelt: 2. behandling af lovforslag nr. L 163:

Forslag til lov om ændring af lov om hunde og dyreværnsloven. (Forbud mod besiddelse m.v. af visse hunde, båndpligt, aflivning af hunde, der skambider, midlertidig frakendelse af retten til at have med dyr at gøre m.v.).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 17.03.2010. 1. behandling 15.04.2010. Betænkning 01.06.2010. Ændringsforslag nr. 20 og 21 af 02.06.2010 uden for betænkningen af Benny Engelbrecht (S)).

20) Forespørgsel nr. F 43:

Forespørgsel til skatteministeren om skattetrykket.

Af Anders Samuelsen (LA) m.fl.

(Anmeldelse 13.04.2010. Fremme 15.04.2010).

21) Forespørgsel nr. F 42:

Forespørgsel til miljøministeren og transportministeren om trafikplanlægningen i det nordøstlige Sjælland.

Af Pia Christmas-Møller (UFG).

(Anmeldelse 09.04.2010. Fremme 13.04.2010).

K1.10:00

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Mødet er åbnet.

Økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen) har meddelt mig, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Regionalpolitisk vækstredegørelse af 2010. (Redegørelse nr. R 20).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil fremgå af folketingstidende.dk.

Kl. 10:00

Samtykke til behandling

Formanden:

Det punkt, der er opført som nr. 19 på dagsordenen, kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde. Men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 3. behandling af lovforslag nr. L 193:

Forslag til lov om udlodning af overskud fra lotteri og heste- og hundevæddemål.

Af kulturministeren (Per Stig Møller).

(Fremsættelse 26.03.2010. 1. behandling 23.04.2010. Betænkning 26.05.2010. 2. behandling 01.06.2010. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:01

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Der er ingen, der beder om ordet. Så går vi i al stilhed til afstemning.

K1. 10:01

Afstemning

Formanden:

Vi stemmer om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes

Afstemningen slutter.

For stemte: 113 (V, S, DF, SF, KF, RV, EL, LA og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte: 0, hverken for eller imod stemte: 0.

Lovforslaget er vedtaget og bliver nu sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 3. behandling af lovforslag nr. L 148:

Forslag til lov om godtgørelse og tilskud til befordring ved deltagelse i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.

Af undervisningsministeren (Tina Nedergaard).

(Fremsættelse 25.02.2010. 1. behandling 16.03.2010. Betænkning 25.05.2010. 2. behandling 01.06.2010).

Kl. 10:02

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Der er ingen, der beder om ordet, så går vi til afstemning.

Kl. 10:02

Afstemning

Formanden:

Vi stemmer om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For lovforslaget stemte: 112 (V, S, DF, SF, KF, RV, EL, LA og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte: 0, hverken for eller imod stemte: 0

Lovforslaget er vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 3. behandling af lovforslag nr. L 194:

Forslag til lov om ændring af lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt forskellige andre love. (Vurdering af uddannel-

sesparathed, pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. og afbureaukratisering m.v.).

Af undervisningsministeren (Tina Nedergaard).

(Fremsættelse 26.03.2010. 1. behandling 22.04.2010. Betænkning 25.05.2010. 2. behandling 01.06.2010. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Tillægsbetænkning 01.06.2010).

Kl. 10:02

Forhandling

Formanden:

Der er heller ikke her stillet ændringsforslag.

Der er ingen, der beder om ordet, så går vi til afstemning.

Kl. 10:03

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For lovforslaget stemte: 109 (V, S, DF, SF, KF, RV, LA og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte: 2 (EL), hverken for eller imod stemte: 0.

Lovforslaget er vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 196:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen og lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. (10. klasse på institutioner, der udbyder erhvervsuddannelse).

Af undervisningsministeren (Tina Nedergaard). (Fremsættelse 26.03.2010. 1. behandling 22.04.2010. Betænkning 18.05.2010. 2. behandling 25.05.2010. Tillægsbetænkning 01.06.2010).

Kl. 10:03

Forhandling

Formanden:

Der er ingen, der beder om ordet, så går vi til afstemning.

Kl. 10:03

Afstemning

Formanden:

Vi stemmer om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For lovforslaget stemte: 106 (V, S, DF, SF, KF, RV, EL, LA, Christian H. Hansen (UFG) og Pia Christmas-Møller (UFG)), imod stemte: 0, hverken for eller imod stemte: 0.

Lovforslaget er vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 214:

Forslag til lov om ophævelse af lov om Banedanmark og ændring af lov om jernbane. (Nedlæggelse af Banedanmarks bestyrelse m.v.).

Af transportministeren (Hans Christian Schmidt). (Fremsættelse 29.04.2010. 1. behandling 06.05.2010. Betænkning 27.05.2010. 2. behandling 01.06.2010).

Kl. 10:04

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Der er ingen, der beder om ordet, så går vi til afstemning.

Kl. 10:04

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For lovforslaget stemte: 105 (V, S, DF, SF, KF, RV, EL, LA, Christian H. Hansen (UFG) og Pia Christmas-Møller (UFG)), imod stemte: 0, hverken for eller imod stemte: 0.

Lovforslaget er vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 3. behandling af lovforslag nr. L 182:

Forslag til lov om ændring af lov om hold af slagtekyllinger. (Ændring af regler om belægningsgrad, tilsyn på slagteriet m.v.).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 24.03.2010. 1. behandling 12.04.2010. Betænkning 26.05.2010. 2. behandling 01.06.2010).

Kl. 10:04

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Der er ingen, der beder om ordet, så går vi til afstemning.

Kl. 10:05

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For lovforslaget stemte: 109 (V, S, DF, SF, KF, RV, LA, Christian H. Hansen (UFG) og Pia Christmas-Møller (UFG)), imod stemte: 0, hverken for eller imod stemte: 2 (EL).

Lovforslaget er vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 3. behandling af lovforslag nr. L 152:

Forslag til lov om ændring af lov om Det Centrale Dna-profil-register, retsplejeloven og lov om registrering af køretøjer. (Udveksling af oplysninger om dna-profiler, fingeraftryk og køretøjer med stater uden for Den Europæiske Union).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 04.03.2010. 1. behandling 26.03.2010. Betænkning 06.05.2010. 2. behandling 01.06.2010).

Kl. 10:05

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Der er ingen, der beder om ordet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:05

Afstemning

Formanden:

Vi stemmer om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For lovforslaget stemte: 91 (V, S, DF, KF, RV, LA, Christian H. Hansen (UFG) og Pia Christmas-Møller (UFG)), imod stemte: 2 (EL), hverken for eller imod stemte: 16 (SF).

Lovforslaget er vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 3. behandling af lovforslag nr. L 179:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven og straffeloven. (Skærpet indsats mod vanvidskørsel, indførelse af alkolåsordning og udvidet mulighed for udenretlig vedtagelse af førerretsfrakendelse m.v.).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 26.03.2010. 1. behandling 12.04.2010. Betænkning 27.05.2010. 2. behandling 01.06.2010. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Tillægsbetænkning 01.06.2010).

Kl. 10:06

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Hr. Kim Christiansen beder om ordet som ordfører og har fået det. Værsgo.

Kl. 10:06

(Ordfører)

Kim Christiansen (DF):

Indledningsvis vil jeg sige, at L 179 om skærpede sanktioner for vanvidskørsel jo er et forslag med en masse gode ting i sig. Nu har Dansk Folkeparti været lidt kritiske over for dele af forslaget, men det betyder ikke, at vi ikke synes, at det generelt er et godt forslag, som ikke interesserer alle i salen, kan jeg høre, men der er mange gode elementer i det her, fordi der er nogle tiltag, som gør, at vi får straffet de her vanvittige mennesker, der ligger og kører rundt med for høj hastighed og slår uskyldige mennesker ihjel ude på vejene. Så der er mange gode elementer i det.

Det, man kan sige har været et af ankepunkterne fra Dansk Folkepartis side, har været omkring narkokørsel, som er et stadig stigende problem, især blandt helt unge mennesker. Der har vi bare ønsket nogle tilkendegivelser om, at man ville gøre noget ved det, måske ikke i det her lovforslag, men vi har stillet ændringsforslag om det. Det har jeg så forstået ikke kan samle et flertal, det undrer jeg mig såre over, men sådan er det. Men jeg er da glad for de tilkendegivelser, der har været, om at man vil kigge på det her i forbindelse med et generelt tjek af sanktionsniveauet i færdselsloven, når vi når til efteråret.

Mit sidste spørgsmål fik jeg lige svar på her på vej ind i salen. Det kom på min mobiltelefon, så jeg må indrømme, at jeg ikke har nået at læse det minutiøst, men det ser ud, som om ministeren tilkendegiver at være positiv over for at hæve sanktionsniveauet, men at der er nogle ting, som jeg forstår skal undersøges i den forbindelse, og det tager vi selvfølgelig vel imod. Så får ministeren forhåbentlig en rolig sommer, og så kan jeg godt love, at vi nok skal holde ministeren op på det, når vi mødes igen i oktober måned.

Vi støtter naturligvis det her forslag, som forhåbentlig vil være med til at lægge en dæmper på vanvittige bilister på de danske veje. Kl. 10:08

Formanden:

Tak til hr. Kim Christiansen. Der er ikke flere, der har bedt om ordet.

Det er sådan, at den samtale, der finder sted mellem kollegerne nede på pladserne, indimellem faktisk er i stand til at overdøve, hvad der siges heroppe fra talerstolen. Jeg tror, at det i teorien kan lade sig gøre at føre en samtale med sidemanden eller sidekvinden i et stemmeleje, så det ikke er muligt heroppefra at følge med i samtalen.

Vi går til afstemning.

Kl. 10:08

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte: 107 (V, S, DF, SF, KF, RV, EL, LA, Christian H. Hansen (UFG) og Pia Christmas-Møller (UFG)), imod stemte: 0, hverken for eller imod stemte: 0.

Lovforslaget er vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 3. behandling af lovforslag nr. L 123:

Forslag til lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love samt ophævelse af lov om registreret partnerskab (Ægteskab mellem to personer af samme køn).

Af Lone Dybkjær (RV) m.fl.

(Fremsættelse 05.02.2010. 1. behandling 26.03.2010. Betænkning 27.05.2010. 2. behandling 01.06.2010. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Tillægsbetænkning 0.06.2010).

Kl. 10:09

Forhandling

Formanden:

Der er ingen, der beder om ordet, og så går vi til afstemning.

Kl. 10:09

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte: 52 (S, SF, RV, EL, LA, Pia Christmas-Møller (UFG) og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte: 57 (V, DF og KF), hverken for eller imod stemte: 0.

Lovforslaget er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 3. behandling af lovforslag nr. L 89:

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven. (Indførelse af ret til rehabilitering (efterbehandling)).

Af Sophie Hæstorp Andersen (S) og Karl H. Bornhøft (SF) m.fl. (Fremsættelse 09.12.2009. 1. behandling 22.01.2010. Betænkning 19.05.2010. 2. behandling 27.05.2010).

Kl. 10:10

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Fru Sophie Hæstorp Andersen beder om ordet som ordfører, og det er bevilget.

Kl. 10:10

(Ordfører)

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Vi bruger i det danske samfund rigtig mange penge på at behandle patienter. Desværre er der mange patienter, der stadig væk oplever, at den dag, man kommer ud fra hospitalet, mangler efterbehandlingen. Så mangler det, der gør, at man kan komme tilbage på arbejdsmarkedet. Vi har ifølge loven ret til genoptræning, hvis en læge har vurderet, at det er det, man har behov for, men i mange tilfælde overses det faktum, at har man været igennem et kræftforløb eller har man oplevet en hjertesygdom, så har man behov for mere end bare genoptræning. Så har man også behov for hjælp til at komme

videre med livet, til at se, at det ikke er i morgen, man skal stille træskoene, men at man godt kan leve mange år endnu.

Vi mener, at der ikke har været nok fokus på det her, og det er derfor, vi sammen med SF har fremsat et forslag om, at man ikke bare som patient skal have ret til genoptræning, men også til det lidt bredere begreb rehabilitering. Det har under debatten været fremhævet, at rehabilitering jo er mange ting. Det kan være uddannelsesmæssigt, det kan være beskæftigelsesmæssigt, og det er vi helt med på, men det, vi vil med det her forslag, er at sikre den sundhedsfaglige rehabilitering, der sigter på netop at hjælpe folk med at komme videre. Det kan være hjælp til kostomlægning, hvis man har en sygdom, hvor det er nødvendigt, hjælp til rygestop, hvis man har behov for det, eller hjælp til som sagt at komme videre til at leve livet.

Vi synes, det er ærgerligt, at man ikke støtter op om det her forslag i dag fra regeringens side. Vi er helt overbevist om, at det er den rigtige vej frem. Vi har selvfølgelig lyttet til redegørelsen fra indenrigs- og sundhedsministeren – den daværende tror jeg faktisk det var – da vi førstebehandlede det, om, at der sker mange ting rundtomkring i kommunerne i dag. Men vores indtryk er, at det stadig væk er alt for forskelligt, og at man burde gøre meget mere for at få det her på rette vej og for at sikre, at patienterne har en løftestang til at få den rehabilitering, som ville sikre, at de mange penge, vi bruger på behandling, ikke bare går fløjten, men at vi også får hele mennesker ud på den anden side og hele mennesker tilbage på arbejdsmarkedet eller til det liv, de levede før.

Det var det, jeg ville sige.

Kl. 10:12

Formanden:

Tak til fru Sophie Hæstorp Andersen.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og så går vi til afstemning.

Kl. 10:12

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte: 45 (S, SF, EL og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte: 60 (V, DF, KF, LA og Pia Christmas-Møller (UFG)), hverken for eller imod stemte: 5 (RV).

Lovforslaget er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 3. behandling af lovforslag nr. L 130:

Forslag til lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet, lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, sundhedsloven og forskellige andre love. (Et nyt patientklagesystem, mulighed

for at klage over sundhedsvæsenets sundhedsfaglige virksomhed, forenkling af regler om tilsynsforanstaltninger m.v.).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder). (Fremsættelse 03.03.2010. 1. behandling 16.03.2010. Betænkning 26.05.2010. 2. behandling 01.06.2010. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:13

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Det er fru Sophie Hæstorp Andersen som ordfører.

Kl. 10:13

(Ordfører)

Sophie Hæstorp Andersen (S):

I 2003 havde jeg også muligheden for at diskutere et nyt patientklagesystem, og dengang talte vi efter at have indgået aftale med regeringen også om, at det, der var behov for, var at sikre et enstrenget patientklagesystem. Vi stemte dengang for, at man fik et opsamlingssystem til utilsigtede hændelser, vi stemte for, at man kunne få et patientklagenævn, der kunne fungere, vi stemte for, at der skete forbedringer i forhold til Patientforsikringen, og samtidig måtte vi sluge nogle andre kameler, som vi stadig væk godt så ændret; de har ikke været til debat under det her forslag.

Jeg vil sige, at det den her gang har været en lidt anden proces, der har været. Den daværende sundhedsminister kom efter en aftale, efter nogle finanslovforhandlinger og sagde: Nu skal vi have et patientombud; det er det rigtige for patienterne. Der havde inden da overhovedet ikke været nogen dialog med oppositionen eller de partier, man før havde drøftet det her spørgsmål med i 2003, og da det endelige lovforslag lå, var der faktisk ikke flertal for det ved førstebehandlingen. Indenrigs- og sundhedsministeren har indkaldt til møder, og vi har haft drøftelser. Der er nogle ting, hvor vi synes at det her er en forbedring for patienterne, men der er alligevel også ting, hvor vi stadig væk siger at det her kunne vi godt tænke os blev forbedret.

Vi er i Socialdemokratiet meget glade over, at man som patient i dag vil få mulighed for at klage, også over et forløb, der er gået galt i sundhedsvæsenet. Tidligere har det været sådan, at man alene kunne klage over en læge eller en sygeplejerske eller en anden sundhedsperson, som man mente havde begået en fejl, men prøvede man at klage over et samlet forløb, som man mente var gået galt, ja, så kunne man ikke få medhold i det, eller der var ikke nogen steder, man kunne klage, måske lige bortset fra til regionsrådene, og der kunne man ikke altid vide, hvad der skete med det.

Den mulighed får man nu, men det bliver desværre ikke et nævn med lægdommere og med fagpersoner, der skal sidde og dømme om, hvorvidt man så har fået et dårligt forløb eller ej; det bliver formentlig en jurist eller en anden fuldmægtig, der kommer til at sidde i patientombuddet og kommer til at afgøre den sag, og efterfølgende vil det ikke være muligt at anke den afgørelse, man har fået, nogen steder. Det har vi ikke ment var tilfredsstillende, og vi har forsøgt at have en dialog med indenrigs- og sundhedsministeren om det, men faktum er, at det, vi er nået frem til, er, at der nu til gengæld sikres et råd, der skal rådgive patientombuddet og sikre, at sagerne kvalitetsmæssigt bliver behandlet ordentligt. Det er ikke helt derhenne, hvor vi godt kunne have tænkt os det i opposition, men vi anerkender dog, at det er et skridt på vejen.

Derfor skal jeg fra Socialdemokratiets side sige, at vi i dag kan støtte forslaget, men at der stadig væk er plads til forbedring. Tak for ordet. Kl. 10:16

Formanden:

Tak til fru Sophie Hæstorp Andersen.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og så går vi til afstemning.

Kl. 10:16

Afstemning

Formanden:

Vi stemmer om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes

Det fremmer processen, hvis medlemmerne bliver på pladserne, så længe vi har afstemninger og A' et på tavlen er tændt.

Afstemningen slutter.

For stemte: 108 (V, S, DF, SF, KF, RV, EL, LA og Pia Christmas-Møller (UFG) og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte: 0, hverken for eller imod stemte: 0.

Lovforslaget er vedtaget og vil nu blive sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 3. behandling af lovforslag nr. L 197:

Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod salg af tobak til personer under 18 år og salg af alkohol til personer under 16 år. (Ændring af aldersgrænsen for salg af alkohol m.v.).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder). (Fremsættelse 26.03.2010. 1. behandling 26.04.2010. Betænkning 27.05.2010. 2. behandling 01.06.2010. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling).

Kl. 10:17

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Der er ingen, der beder om ordet, og så går vi til afstemning.

Kl. 10:17

Afstemning

Formanden:

Vi stemmer om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte: 104 (V, S, DF, SF, KF og RV), imod stemte: 3 (EL og LA), hverken for eller imod stemte: 1 (Christian H. Hansen (UFG)).

Lovforslaget er vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

13) 3. behandling af lovforslag nr. L 198:

Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien og lov om rettens pleje. (Betænkningstid forud for tvangsbehandling, oppegående tvangsfiksering på Sikringsafdelingen, udvidet eksternt tilsyn med tvangsfikseringer m.v.).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder). (Fremsættelse 26.03.2010. 1. behandling 26.04.2010. Betænkning 27.05.2010. 2. behandling 01.06.2010. Lovforslaget optrykt efter 2. behandling. Ændringsforslag nr. 1 til 3. behandling af 01.06.2010 af Anne Marie Geisler Andersen (RV) og Özlem Sara Cekic (SF)).

Kl. 10:17

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen drejer sig i første omgang om det stillede ændringsforslag. Fru Anne Marie Geisler Andersen beder om ordet her. Værsgo

Kl. 10:18

(Ordfører)

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Tak. I Det Radikale Venstre er vi fortsat modstandere af oppegående tvangsfiksering, men vi har i samarbejde med SF stillet et ændringsforslag, som vi mener gør det her lovforslag en lille smule bedre. Vores ændringsforslag støttes af Fokus og Enhedslisten.

Ændringsforslaget vil medføre, at det sagkyndige råd, som skal give tilladelse til anvendelse af oppegående tvangsfiksering, kun kan gøre det, såfremt patienten opfatter oppegående tvangsfiksering som mindre indgribende end de alternative tvangsforanstaltninger. Det følger af psykiatrilovens § 4, stk. 2, at man altid skal anvende mindste middels princip, men hvad der er mindst indgribende er imidlertid forskelligt fra person til person og fra situation til situation, hvilket jo også blev synligt under førstebehandlingen af lovforslaget. Nogle patienter vil f.eks. opfatte fysisk fastholdelse som mere indgribende end bæltefiksering, mens det for andre vil være omvendt.

Fra VK's side brugte man som argument for at indføre oppegående tvangsfiksering, at en enkelt patient i en mail havde givet udtryk for, at hun gerne ville underlægges oppegående tvang frem for liggende bæltefiksering. Derfor går jeg jo også ud fra, at der er bred enighed om, at det betyder noget, hvad patienten mener. Med udgangspunkt i psykiatrilovens mindste middels princip og i, at det er subjektivt, hvad der opfattes som mindst indgribende, mener jeg derfor, at det er på sin plads at sikre, at det sagkyndige udvalg skal undersøge, hvilket middel patienten opfatter som mindst indgribende. Kun hvis patienten opfatter oppegående tvangsfiksering som mindre indgribende end de relevante alternative foranstaltninger, kan rådet indstille, at der gives tilladelse.

Et af formålene med at indføre oppegående tvangsfiksering på Sikringen er jo netop, at patienten kan indgå i et socialt samvær, men jeg vil godt sætte spørgsmålstegn ved, om dette gør mere skade end gavn, hvis patienten opfatter oppegående tvangsfiksering som meget indgribende.

Kl. 10:20

Formanden:

Tak til fru Sophie Hæstorp Andersen... (Anne Marie Geisler Andersen (RV): Nej, Anne Marie). Anne Marie. Jamen det er jo smukt, det er smukt.

Jeg er godt klar over, at det er fru Anne Marie Geisler Andersen og fru Özlem Sara Cekic, der har stillet ændringsforslag nr. 1, og at det er det, vi skal stemme om her.

Kl. 10:20 Kl. 10:21

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af Anne Marie Geisler Andersen (RV) og Özlem Sara Cekic (SF), og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte: 21 (SF, RV, EL og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte: 86 (V, S, DF, KF, LA og Pia Christmas-Møller (UFG)), hverken for eller imod stemte: 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Kl. 10:20

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen drejer sig herefter om lovforslaget i sin helhed. Her er der ingen, der beder om ordet, så vi går til afstemning.

Kl. 10:21

Afstemning

Formanden:

Vi stemmer om lovforslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte: 88 (V, S, DF, KF, LA og Pia Christmas-Møller (UFG)), imod stemte: 20 (SF, RV, EL og Christian H. Hansen (UFG)), hverken for eller imod stemte: 0.

Lovforslaget vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

14) 3. behandling af lovforslag nr. L 215:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunal ejendomsskat. (Nedsættelse af grundskyldpromillen for ejendomme, der benyttes til landbrug, gartneri, planteskole, frugtplantage eller skovbrug).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder). (Fremsættelse 28.04.2010. 1. behandling 04.05.2010. Betænkning 19.05.2010. 2. behandling 01.06.2010).

Kl. 10:21

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ingen beder om ordet. Jo, det gør hr. Thomas Jensen som ordfører.

(Ordfører)

Thomas Jensen (S):

Med det her lovforslag giver VKO endnu 0,5 mia. kr. i skattelettelser til dansk landbrug, og det er jo meget barokt i en tid, hvor der spares rundtomkring i kommunerne.

Efter den afslutningsdebat, vi havde i går, hvor statsministeren løb langt, langt bort fra det ansvar, som statsministeren har for de ufinansierede skattelettelser, der er givet i de forløbne år, kan vi jo se nu her, hvad konsekvenserne er af de her ufinansierede skattelettelser. I den her uge er der f.eks. i Silkeborg Kommune blevet sparet 250 mio. kr. Det har haft stor, stor betydning for 656 ansatte i Silkeborg Kommune, som i den her uge har fået en fyreseddel. Men alligevel vil VKO give yderligere skattelettelser, og det er, uden at finansieringen i det her lovforslag er fuldt ud på plads. Derfor er det langt hen ad vejen endnu en gang ufinansierede skattelettelser. Man kan sige, at VKO med det her forslag tager fra børnene og giver til bønderne.

Under behandlingen af det her forslag har vi stillet en lang række spørgsmål, fordi forslaget er fremsat i al hast, på trods af at der har været forlig på området i 3 måneder. Der har ikke været klare forklaringer i forslaget på, hvilke konsekvenser det her vil få for dansk landbrug, hvilke konsekvenser det her vil få for kommunerne generelt, og hvilke konsekvenser det vil få for udkantskommunerne.

Med hensyn til landbruget skal der ikke være nogen tvivl om, at det er en meget, meget ulykkelig situation, som dansk landbrug står i i dag. Spørgsmålet er bare, om VKO med det her forslag har den rette medicin til at løse dansk landbrugs problemer. Og nej, det tror jeg ikke på.

Med det her forslag bliver der givet en skattelettelse, der bliver smurt bredt ud over dansk landbrugs 14.000 fuldtidsbedrifter, og på den måde er det en ganske, ganske lille økonomisk kompensation, der gives til dansk landbrug. Jeg tror ikke på, at man med det her forslag vil hjælpe en eneste landmand til overlevelse.

I forhold til konsekvenserne for kommunernes økonomi har vi stillet en lang række spørgsmål. De første par år vil der være fuld kompensation til kommunerne for den her skattelettelse, men derefter skal det løses over bloktilskuddet, og vi ved jo godt, at når det skal løses over blokken, bliver der kun kompenseret med 85 pct., og så er der nogle kommuner, der selv skal til at holde for med hensyn til den her skattelettelse.

Derudover er der de kommuner, som det bliver postuleret at man også vil hjælpe eller redde med det her forslag, nemlig udkantskommunerne. Vi ved jo også godt, at når man regulerer på grundskyldspromillen, er det dem, der bliver hårdest ramt på indtægtssiden. Det er de kommuner, som har de største landområder, har flest landbrugsbedrifter, har flest gartnerier, der med det her lovforslag bliver ramt hårdest økonomisk. Så påstanden om, at det her forslag skulle hjælpe Udkantsdanmark, er et postulat, der overhovedet ikke er blevet underbygget i udvalgsbehandlingen.

Samlet set kan jeg fra Socialdemokraternes side sige, at vi ikke kan støtte det her forslag.

Kl. 10:24

Formanden:

Tak, der er et ønske om en kort bemærkning fra hr. Erling Bonnesen. Og det foregår heroppefra.

Kl. 10:25

Erling Bonnesen (V):

Tak. Igen er vi så vidne til en række falske påstande, som bliver fremført her. Der bliver sagt, at det er skattelettelser, og at de er ufinansierede. Det er lidt den samme falske fupfremstilling, som vi har været vidne til nu igennem længere tid.

Fakta er, hvis vi dykker ned i sagen, at de 500 mio. kr., der bliver givet nu, er en række kompensationer for en række byrder, som er blevet pålagt erhvervet. Det undrer mig jo, at det er den måde, Socialdemokraterne vil hjælpe erhvervet på, og hvorfor så det? Vi kan jo alle sammen følge med i, at hele fødevaresektoren og hele landbrugserhvervet er i en særdeles vanskelig situation i øjeblikket. Det undrer mig, at man i Socialdemokratiet er fuldstændig ligeglade med de næsten 150.000 arbejdspladser, som er på spil i det her.

Vi ser jo nu arbejdspladser, der flager ud, slagterilukninger og andet, og derfor er jeg på Venstres vegne meget tilfreds med, at regeringen nu har sikret, at man giver en kompensation for nogle af de byrder, som landbruget er pålagt og har påtaget sig for også at kunne være med til at videreudvikle erhvervet.

Kl. 10:26

Formanden:

Hr. Thomas Jensen, kort bemærkning.

Kl. 10:26

Thomas Jensen (S):

Det lyder jo meget imponerende, at der skulle komme falske påstande heroppefra. Lad os tale om finansieringen først. Der ligger ikke nogen finansiering i år 2011 for det her forslag. Det er baseret på, at der skal være en kvælstofplan i 2013, en pesticidplan nu her i 2011, og så er der lønsumsafgiften fra den finansielle sektor.

Det er især kvælstofplanen, jeg godt vil stille spørgsmål til. Kan hr. Erling Bonnesen her fra talerstolen garantere, at den kvælstofplan er fuldt ud på plads, så vi ved, hvad den vil give i finansiering til det her forslag?

Kl. 10:27

Formanden:

Hr. Erling Bonnesen.

Kl. 10:27

Erling Bonnesen (V):

Det undrer mig, at man fortsætter med at fremture med disse falske påstande, for det er meget nemt at sætte de ting på plads. Det er blot at slå op i de papirer, som foreligger om det. Der ligger en klar dokumentation for fuld finansiering af det. Så enkelt er det. Der er ingen grund til at lave mere polemik om det.

Stadig væk bidrager man jo til at skabe usikkerhed for et erhverv, skabe usikkerhed for en masse danske arbejdspladser, og det er det modsatte, der er brug for på nuværende tidspunkt. Der er brug for at skabe tryghed omkring erhvervet og skabe tryghed omkring fødevaresektoren og ligesom styrke den i stedet for at skabe den usikkerhed, som vi er vidne til her.

Kl. 10:27

Formanden:

Hr. Thomas Jensen.

Kl. 10:27

Thomas Jensen (S):

Venstres ordfører vil åbenbart ikke tale mere om finansiering, kan jeg forstå, men jeg vil altså stadig væk fastholde den påstand, og det er vel underbygget i de spørgsmål, der er stillet til det her lovforslag, nemlig at der ikke er nogen klar finansiering for de her 502 mio. kr., der bliver givet i skattelettelser med det her forslag.

Om landbrugserhvervet og følgeindustrierne vil jeg bare sige, at med den lille hjælp for den enkelte landbrugsbedrift, der ligger i det her forslag, hjælper man ikke nogen landmand til overlevelse. Jeg har ikke fra Venstre hørt nogen konkret plan for, hvordan man vil imødekomme den ulykkelige situation, som dansk landbrug står i. Man kommer med en skattelettelse på 0,5 mia. kr., fordi vennerne

ovre på Axelborg ringer over og siger, at de gerne vil have en skattelettelse. Det er da ikke ansvarligt over for dansk landbrug.

De slagteriarbejdere, der er blevet fyret de seneste år, kan jo godt se tilbage på de slagteriarbejdere, der fortsat er i beskæftigelse, og hvordan de kan miste deres arbejdspladser, fordi man er begyndt at køre danske slagterikreaturer og -grise ud af landet for at blive slagtet. Jeg tror ikke på, at det her forslag vil hjælpe dansk landbrug, og jeg tror heller ikke, at det vil have en nævneværdig effekt i følgeindustrierne.

Kl. 10:29

Formanden:

Hr. Kristian Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 10:29

Kristian Jensen (V):

Når man nu ved, at Socialdemokraterne planlægger at hæve beskatningen af landbruget med over 1 mia. kr., kan vi så ikke blive fri for den der falske omsorg, som hr. Thomas Jensen forsøger at få frem?

Når jeg beder om ordet, er det på grund af påstanden om, at det er ufinansierede skattelettelser. Det er lige så fejlagtigt her, som det er andre steder, for det, der sker, er, at i 2011 og 2012 fremrykkes det tidspunkt, hvor bankerne skal betale en forhøjet lønsumsafgift, sådan at det er finansieret i 2011 og 2012. Fra 2013 og fremefter kommer pesticid- og kvælstofafgiften ind og finansierer resten. Det ved hr. Thomas Jensen sikkert godt, hvis hr. Thomas Jensen har læst de aftaler, der er indgået.

Så skal jeg bare vide: Når påstanden kommer om, at det er ufinansieret, skyldes det så uvidenhed eller et ønske om vildledning?

K1 10:29

Formanden:

Hr. Thomas Jensen.

Kl. 10:29

Thomas Jensen (S):

Jeg kan berolige hr. Kristian Jensen med, at jeg selvfølgelig som ordfører for forslaget har sat mig ind i det. Jeg har også udmærket godt læst, at der er en påstand om, at pesticiderne og kvælstoffet skal give så og så meget til det her forslag. Men når vi under behandlingen spørger ind til, hvor meget det vil give, så tror jeg, jeg vil bruge et udtryk, som er brugt meget af Venstre her på det sidste: Så er der virkelig fugle på taget. Det er ikke direkte anvist, hvor mange millioner kroner der vil blive tilvejebragt fra kvælstof- eller pesticidplanen. Fra lønsumsafgiften er der heller ikke sat beløb på.

På den måde har vi ikke fået en fuldstændig sikker plan fra regeringens side for, hvordan det her er fuldt finansieret, så jeg fastholder min påstand om, at det her forslag ikke er fuldt finansieret.

Kl. 10:30

Formanden:

Hr. Kristian Jensen.

Kl. 10:30

Kristian Jensen (V):

Så må jeg konstatere, at det er uvidenhed, der gør, at hr. Thomas Jensen kommer med den påstand, for det ligger klart i aftalen om, hvordan man fremrykker lønsumsafgiften m.v., hvorledes finansieringen ligger på plads i 2011 og i 2012. Og det er klart, at vi har bedt om, at der bliver lavet et arbejde omkring en kvælstofmodel, som enten kan være kvoter, der skal købes, eller en afgift, der skal pålægges, eller en tredje model. Og før man har gennemarbejdet, hvilken model det skal være, kan jeg godt forstå, at man ikke kan sige, præcis hvordan det skal lande. Men at det giver et bestemt beløb til at

sikre finansieringen for, ligger klart i den aftale, der er mellem partierne

Derfor er der peget helt præcist på finansieringen. Derfor er hr. Thomas Jensens påstand forkert. Og derfor må jeg konstatere, at det må være uvidenhed, der gør, at hr. Thomas Jensen påstår, at det er ufinansieret.

Kl. 10:31

Formanden:

Hr. Thomas Jensen.

Kl. 10:31

Thomas Jensen (S):

Nu har Venstres gruppeformand virkelig kastet sig op på den helt høje hest og er begyndt at udpege, hvem der er uvidende og vidende her. Jeg kan forstå, at hr. Kristian Jensen har en opfattelse af, at han selv er meget vidende om det her.

Jeg må sige det sådan, at det jo er udtryk for selverkendelse fra hr. Kristian Jensens side, når han står heroppe på talerstolen og siger, at det er noget, man har aftalt, og at det er noget, man ikke har helt på plads endnu. Med andre ord ligger der ikke en fuldt ud klar beregning på, hvad kvælstofplanen vil bidrage til i forbindelse med finansiering af det her forslag. Så jeg vil sige til hr. Kristian Jensen: Det her er godt nok en ommer.

Kl. 10:32

Formanden:

Hr. Hans Kristian Skibby med en kort bemærkning til hr. Thomas Jensen.

Kl. 10:32

Hans Kristian Skibby (DF):

I og for sig er det lidt tragisk, at vi står i dag i Folketinget og skal debattere det her endnu en gang med vores gode venner i Socialdemokraterne, som synes, at det er en utrolig dårlig idé, at man i det her tilfælde prøver på at støtte og hjælpe et erhverv i Danmark, som har det meget, meget skidt – jeg synes ikke, man behøver at grine eller smile af det. Jeg synes faktisk, at vi har et erhverv her i Danmark, som har det meget skidt. Man har alle arbejdsbetingelser imod sig. De værdier, man har, falder. Gælden er stor.

Det betyder selvfølgelig, at hvis vi har en interesse i at hjælpe de mange, mange tusinde medarbejdere, som sidder i den forarbejdende industri og i det danske landbrug og de danske gartnerier osv., skal vi gøre, hvad vi kan for at hjælpe dem. Vi kan ikke komme med meget store poser med mange, mange milliarder kroner, medmindre Socialdemokraterne ønsker at låne pengene og trykke dem selv ovre i Nationalbanken.

Vi vælger bare at komme her med et af mange andre initiativer, som er med til generelt at gøre arbejdsbetingelserne bedre for det danske landbrugserhverv.

Kl. 10:33

Formanden:

Så er det hr. Thomas Jensen.

Kl. 10:33

Thomas Jensen (S):

Det er da meget godt, at hr. Hans Kristian Skibby kan sige nogle flotte ord om det danske landbrug heroppefra. Mit modspørgsmål er så til hr. Hans Kristian Skibby: Er der i udvalgsbehandlingen kommet noget frem, som styrker hr. Hans Kristian Skibbys tro på, at en skattelettelse på få tusinde kroner hjælper danske heltidslandbrugsbedrifter, som har en kæmpe, kæmpe gæld?

Vi har fået nogle gennemsnitsberegninger her under udvalgsbehandlingen på, hvor stor skattelettelsen vil være for de her bedrifter, i forhold til hvor stor en gæld de har. Tror hr. Hans Kristian Skibby virkelig, at den her skattelettelse, som er kæmpestor, når den tages ud af statsbudgettet, men som for den enkelte landmand er meget lille, vil hjælpe synderlig mange heltidslandbrugsbedrifter til overlevelse?

K1 10:34

Formanden:

Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 10:34

Hans Kristian Skibby (DF):

Jamen det, der er kendetegnende for Socialdemokraterne, er, at den eneste løsning, man har, er at sende mange penge af sted, at sende rigtig mange penge af sted. Vi så jo tilbage i 2008, hvordan man foreslog en ufinansieret såkaldt vækstpakke til 36 mia. kr., som skulle sætte gang i Danmark, ikke kun som i det her tilfælde i landbruget, men generelt i Danmark.

Så vil jeg sige, at der er så mange ting, som er så skinhellige hos Socialdemokraterne, at det gør helt ondt. Jeg tænker på, at der i starten af ordførerens indlæg bliver sagt, at så har nogle af de gode venner ovre fra Axelborg ringet. Så tænker man lidt på, hvem det er, der har ringet fra LO. Hvem er det, der har ringet? Hvem ringer først? Er det Socialdemokraterne, eller er det Harald Børsting? Og så synes man, det er sjovt at lave en masse fikumdik i pressen om ting, som slet ikke hører hjemme i virkeligheden.

Der er ikke nogen, der har ringet til Dansk Folkeparti. Vi synes bare, at det er sund fornuft, at vi gør, hvad vi kan, for at hjælpe de mange, mange mennesker, som arbejder i det her erhverv, og som faktisk har det ret hårdt med de arbejdsbetingelser, der er: konkurrence, rentebyrder, faldende værdier osv. Vi synes faktisk, at det, der foregår, er meget, meget alvorligt, og derfor synes vi ikke, at det klæder os her i Folketinget at gøre grin med det.

K1 10:35

Formanden:

Hr. Thomas Jensen.

Kl. 10:35

Thomas Jensen (S):

Der er såmænd ikke nogen, der gør grin med noget her. Vi peger bare på, om det er den rette medicin til den ulykkelige sygdom, som dansk landbrug lider af.

Hr. Hans Kristian Skibby kommenterer Socialdemokraternes vækstpakke fra sidste år. Der vil jeg bare sige, at det er udtryk for rettidig omhu. Når man kan se, at dansk økonomi er på vej ned i en bølgedal, når vi virkelig er nede og væksten er faldende – vi har haft en faldende vækst på 5 pct. det seneste år – må man jo sætte gang i økonomien. Så når Socialdemokraterne ser, at der er massefyringer i byggeriet, skal der selvfølgelig sættes gang i investeringerne i byggeriet. Der skal sættes gang i renoveringen af offentlige ejendomme. Der skal sættes gang i renoveringerne i den almene sektor af alle de boliger, der godt kunne trænge til en kærlig hånd. På den måde kunne vi have fået folk tilbage i arbejde, sådan at de ikke skulle have gået rundt på passiv forsørgelse det seneste år.

Lad mig sige det sådan her: Socialdemokraterne har spillet ud med nogle konkrete tiltag for at redde de brancher, der er ramt af arbejdsløshed. Min anke mod det her forslag er, at med den her skattelettelse til landbruget redder man hverken dansk landbrug eller de følgeindustrier, der er i tilknytning til dansk landbrug – desværre.

Kl. 10:36

Formanden:

Så går vi til ordførerrækken, og den næste er hr. Flemming Bonne som ordfører for SF, og så har jeg noteret fru Line Barfod som ord-

Kl. 10:41

fører for Enhedslisten. Korte bemærkninger er der også mulighed for her

Kl. 10:37

(Ordfører)

Flemming Bonne (SF):

Ved førstebehandlingen kunne jeg på SF's vegne sige, at det her forslag var sådan engang hverken-eller. Man tager ½ mia. kr. og spreder ud med rund hånd og forgylder de store jordbesiddere, og det er A.P. Møller og andre, som har rigtig mange hektar liggende derude i landet. Det er dem, der får glæde af det her.

Regeringen har så forsøgt at sælge forslaget som en redningsplanke i forhold til nye arbejdspladser ude i udkantsområderne. Vi er bare nødt til at sige: Der er ikke dokumenteret så meget som en eneste ny arbejdsplads med den her halve milliard kroner. Når vi ser på, hvordan skattelettelserne falder, er der jo i et af de svar, der er givet på de mange spørgsmål, vi har stillet, givet et eksempel på, at et heltidslandbrug på 137 ha med et driftsunderskud på 564.000 kr. giver en skattelettelse på 14.926 kr. Der er jo ikke nogen fremdrift i den her ordning. Hvis man ville bruge ½ mia. kr. til at sætte skub i en ny udvikling inden for landbruget, var man naturligvis gået helt anderledes målrettet til værks og brugt ½ mia. kr. til at fremme en omstilling fra det traditionelle landbrug over til mere økologi og nye typer forædlingsvirksomheder osv. Vi bliver nødt til at konstatere, at i de svar, vi har fået her mellem første- og andenbehandlingen, er der ikke noget, som dokumenterer, at forslaget her kan skabe en ny udvikling og nye arbejdspladser.

Endelig vil jeg gerne have lov at gentage også fra førstebehandlingen, at der altså er en række kommuner, som er meget afhængige af de skatteindtægter, som de har fået fra landbruget. Min egen kommune Lolland står til at miste 17 mio. kr., og den ligger i øjeblikket og kæmper med et underskud på 170 mio. kr., 17 mio. kr. oveni, lidt her og lidt der. Det er en helt håbløs situation, der er derude. Der bliver jeg bare nødt til at sige at det her ikke er godt nok.

Lovforslaget indeholder en passus om, at indtil der kommer et nyt bloktilskudssystem, er kommunerne fuldt ud finansieret. Men hvad der kommer til at foregå derefter er ret uklart. Der er en væsentlig risiko for, at de kommuner, som virkelig mangler penge, kun bliver kompenseret via et bloktilskud med 85 pct., og det er ikke godt nok.

Kl. 10:40

Formanden:

Tak. Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Erling Bonnesen.

Erling Bonnesen (V):

Socialistisk Folkeparti sender nogle signaler om, at man gerne vil hjælpe landbrug og fødevareerhverv. Hvordan vil man så gøre det? Det vil man gøre ved at pålægge erhvervet en ekstra beskatning på over 1 mia. kr. Jeg må sige, at det er en underlig form for hjælp.

Hvad vil det medføre? Det vil jo medføre ekstra belastninger. Det vil medføre reduktioner af konkurrenceevnen. Og så vil det helt klart give slutresultatet: færre danske arbejdspladser og mindre dansk eksport. Det er da en underlig form for hjælp.

Der går vi en helt anden vej i Venstre og bakker selvfølgelig regeringen op, for erhvervet har en meget vanskelig situation nu, og så giver vi nogle kompensationer for nogle af de byrder, som erhvervet er pålagt og påtager sig. Det er det, som sagen handler om. For så vidt angår finansieringen af det, er det blot at slå op i papirerne. Der kan man se, hvordan de her kompensationer bliver betalt.

Kl. 10:41

Formanden:

Hr. Flemming Bonne.

Flemming Bonne (SF):

SF vil meget gerne være med til at understøtte dansk landbrug. Især vil vi gerne være med til at understøtte en helt nødvendig omstilling til mere økologi, til nye typer af arbejdspladser ude i landbruget.

Vi er i gang med en udvikling, som baserer sig endnu mere på discount. Det er stordrift, og det er stordrift, som ikke skaber nye arbejdspladser, men som vil rationalisere endnu flere arbejdspladser væk. Det er det, vi får ud af forslaget, som det ligger nu.

Hvis man vil gavne dansk landbrug og en omstilling, skal man, som jeg sagde i mit første indlæg, gå meget mere målrettet til værks.

K1 10·41

Formanden:

Hr. Erling Bonnesen for en kort bemærkning.

Kl. 10:42

Erling Bonnesen (V):

Jamen jeg er liberal, og jeg synes, at det er fint, at der er plads til både økologisk landbrug og konventionelt landbrug. Sådan skal det være. Der er det jo netop, at vi skal sætte nogle rammer. Det er det, vi har ansvaret for. Vi skal sætte nogle rammer, så erhvervet har mulighed for at udvikle sig i forskellige retninger med forskellige produktioner. Det er lige præcis også det, der bliver peget på i »Grøn Vækst«, nemlig at man ønsker at styrke både konventionelt landbrug og økologisk landbrug. Jeg kan bare stadig væk forstå, at den måde, Socialistisk Folkeparti og venstrefløjen vil gøre det på, er at pålægge erhvervet ekstra skatter på over 1 mia. kr., hvilket faktisk trækker tænderne ud af erhvervet. Det hænger simpelt hen ikke sammen.

Kl. 10:42

Formanden:

Hr. Flemming Bonne.

Kl. 10:42

Flemming Bonne (SF):

Jeg må bare gentage, at den måde, man nu strør 0,5 mia. kr. ud til dansk landbrug, ikke gavner skabelsen af nye arbejdspladser. Der kommer ikke nye arbejdspladser ud af det her forslag. Det er sådan, at det er de store jordbesiddere, at det er A.P. Møller fonden m.fl., som ejer meget jord. De får nogle skattebegunstigelser her, og de bliver ikke omsat til en omstilling af landbruget. De bliver formentlig omsat til yderligere at rationalisere og udpine landbruget, og derfor er det en helt forkert medicin.

Kl. 10:43

Formanden:

Der er nu en kort bemærkning fra hr. Tage Leegaard, og det er fortsat til hr. Flemming Bonne.

Kl. 10:43

Tage Leegaard (KF):

Tak. Jeg kan kun sige, at regeringen i foråret jo har været meget optaget af at give landbruget nogle bedre rammebetingelser. Det her er en af dem. Men jeg kan simpelt hen ikke forstå, at man i oppositionen ikke kan følge, at en halv milliard til et trængt erhverv er en god håndsrækning, og at det er en gestus, som det er værd at tage imod. Jeg forstår ikke, at man hellere vil modarbejde erhvervet end arbejde sammen med det.

Kl. 10:43

Formanden:

Så er det hr. Flemming Bonne.

Kl. 10:44 Kl. 10:47

Flemming Bonne (SF):

Så vidt mig bekendt var det egentlige krav fra dansk landbrug, at man skulle tilføres flere milliarder, hvis det ligesom skulle nytte noget med at få midlertidig kunstigt åndedræt. Nu kommer man så med en halv milliard, og det er, som jeg siger, en gang hverken-eller; det virker overhovedet ikke. De penge kunne have været anvendt meget mere effektivt og meget mere fornuftigt.

Kl. 10:44

Formanden:

Hr. Tage Leegaard for en kort bemærkning.

K1 10:44

Tage Leegaard (KF):

Jeg kan kun sige, at vi i regeringen er optaget af at give bedre rammer. Den her halve milliard er en del af en større plan, en plan for at sikre, at vi stadig væk har et landbrugserhverv. Vi er meget optaget af at sikre, at der stadig væk er de her op til 150.000 arbejdspladser, som er afhængige af dansk landbrugs produktion. Det kan jeg så forstå at man er ligeglad med SF.

Kl. 10:45

Formanden:

Hr. Flemming Bonne.

Kl. 10:45

Flemming Bonne (SF):

Jeg må jo bare konstatere og gentage, at de bedre rammer, regeringen gerne vil give, giver man til de store jordbrugere, i sikker forvisning om, at her kommer der ikke ret mange nye arbejdspladser, hvis der overhovedet kommer nogle. Det er den forkerte medicin.

Hvis man vil hjælpe landbruget, bliver man nødt til at gå meget mere målrettet til værks og have en idé om, hvor vi vil hen med dansk landbrug, og hvad der skal ske ved omstillingen, og så sætte ind med målrettede investeringer. Det er noget helt andet og meget mere kvalificeret.

Kl. 10:45

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra hr. Hans Kristian Skibby, og det er stadig til hr. Flemming Bonne.

Kl. 10:46

Hans Kristian Skibby (DF):

I og for sig vil jeg da gerne kvittere for hr. Flemming Bonnes bekymring med hensyn til det her med at skaffe nye arbejdspladser, for det er jo selvfølgelig noget, som vi utrolig gerne vil gøre, også for de her erhverv. Det kan vi sagtens blive enige om, vil jeg sige til hr. Flemming Bonne.

Jeg vil bare sige, at det her ikke drejer sig så meget om at få nye job. Det drejer sig faktisk lige så meget om at bevare og forsvare de job, vi allerede har nu, og bevare og forsvare den konkurrenceevne, vi har, for dermed også at bevare de job, vi har i dag.

Det gør man ikke ved at lægge milliardafgifter på det her erhverv og så i øvrigt negligere og halvvejs gøre grin med, at der faktisk med det her lovforslag bliver givet en kompensation til det her erhverv på ½ mia. kr., som selvfølgelig gør, at det på sin drift og sine regnskaber og på sine udgifter kan se en tilsvarende mindre regning at skulle betale i de kommende år. Derfor synes vi i Dansk Folkeparti, at det virker en kende utroværdigt.

Kl. 10:46

Formanden:

Hr. Flemming Bonne.

Flemming Bonne (SF):

Jamen det sidste er jeg jo helt enig i. Det er da ret utroværdigt, hvis man vil prøve på at bilde folk ind, at man med en skattelettelse på ½ mia. kr. til de store jordbesiddere redder resten af dansk landbrug. Den er der ikke ret mange, der hopper på.

Jeg bliver bare nødt til at gentage, at når vi kritiserer forslaget, er det, fordi den halve milliard kunne have været brugt meget mere intelligent, meget mere målrettet, og med nogle mål for, hvad det her skulle betyde i forhold til at skabe nye arbejdspladser i den anden ende - hvilke typer af arbejdspladser, hvem skulle investere, hvor meget skulle der investeres osv.?

Ja, det her er for dårligt.

Kl. 10:47

Formanden:

Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 10:47

Hans Kristian Skibby (DF):

Man kan jo så omvendt spørge: Hvad er det, Socialistisk Folkeparti vil gøre for at hjælpe det her trængte erhverv? Hvad er det, man vil gøre? Indtil videre har vi set, at man vil komme med en finansieringsplan, som gør, at man vil hugge endnu flere penge fra erhvervet. Det er det, man vil hjælpe med, det er det, man vil hjælpe de 139.000 medarbejdere inden for landbruget, forarbejdningsindustrien for landbruget osv. med. Er det virkelig den form for hjælp, man vil stille i udsigt til de mange, mange danskere, hvis de skulle finde på at stemme på det såkaldte regeringsalternativ, som vi de senere dage har kunnet se mener at kunne se deres eget forår og lys forude?

Formanden:

Hr. Flemming Bonne.

Kl. 10:48

Flemming Bonne (SF):

Jamen jeg er da egentlig glad for, at jeg fik det sidste spørgsmål, for vi har jo en plan med dansk landbrug, og en af de ting, der indgår i den plan, er, at dansk landbrug fremover skal begynde at finde andre muligheder for indtjening. En af de ting, vi peger på, er jo, at dansk landbrug skal være energileverandør, og derfor vil vi gerne være med til at støtte omstillingen og støtte opførelse af nogle biogasanlæg og nye energiformer ude på landet, som landmændene skal tage integreret og aktiv del i. Det er der noget perspektiv i.

Vi tror stadig væk ikke på, at man bare bevidstløst tordner derudad med et landbrug, som enhver kan se ikke holder i længden. Vi kan ikke klare os i konkurrencen med udlandet, vi bliver nødt til at foretage et eller andet. Og så gentager jeg bare, at den halve milliard er ligesom smidt lidt ud af vinduet.

Kl. 10:49

Formanden:

Så er det hr. Jens Kirk for en kort bemærkning.

Kl. 10:49

Jens Kirk (V):

Her er et forslag, som er fuldt finansieret. Det betvivles, men det er ikke nemt at forklare det anderledes, end at det er fuldt finansieret. Og så kommer hr. Flemming Bonne og SF med den idé, at man kan hjælpe et jordbrug, som gerne vil fastholde de arbejdspladser, der er, og allerede nu får en højere pris for mange af de produkter, der produceres i udlandet, fordi man gør det under særlige vilkår og under mere miljøvenlige former, end der findes i de fleste andre lande.

Dertil kommer så, at for at hjælpe erhvervet skal der bruges 1,1 mia. kr. ekstra for ligesom at pålægge erhvervet afgifter. Jeg ved ikke rigtig, hvordan det er skruet sammen i SF's terminologi, at det skulle hjælpe med flere afgifter på et erhverv, som allerede nu har meget hårde rammebetingelser i forhold til den globale verden rundtomkring. Det synes jeg man skulle tage ind i sine betragtninger.

Kl. 10:50

Formanden:

Hr. Flemming Bonne.

Kl. 10:51

Flemming Bonne (SF):

Jamen det tror jeg nok vi har haft med i vores overvejelser.

Jeg synes, det er lige flot nok, at hr. Jens Kirk nu kommer herop og påstår, at forslaget her er fuldt finansieret, for det er det jo ikke. Det er fugle på taget, som man er begyndt at sige her i Folketingssalen. Det er altså nogle afgifter, som skal tage over, når vi når til 2012-2013 osv., men vi ved ikke, om de afgifter kommer. Vi ved ikke, om landbruget endnu en gang vil stå med hatten i hånden og sige: Det her kan vi ikke magte, vi skal have endnu flere penge for at kunne betale de her afgifter. Så det er i den grad fugle på taget, det bliver jeg nødt til at påstå.

Kl. 10:51

Formanden:

Hr. Jens Kirk for en kort bemærkning.

Kl. 10:51

Jens Kirk (V):

Jeg må jo sige til hr. Flemming Bonne, at efterhånden kan der ikke være mange flere fugle på det tag, vi snakker om, for i det, vi hørte i går om »Fair Forandring«, var der jo så mange fugle, at de efterhånden må falde ud over enderne. Jeg kunne ligefrem se, at der var lige gavlender.

Det er en mærkelig form for hjælp, når man siger, at 1,1 mia. kr. skulle hjælpe et jordbrug, som har nogle rammebetingelser, der er meget, meget anderledes end dem i den øvrige verden omkring os. Det er derfor, vi siger i Venstre, at vi bør give de samme rammebetingelser. Hvis vi gør det, kan vi producere varer og vil gøre det under miljø- og dyrevenlige forhold. Det kan lade sig gøre, men det kan ikke være rigtigt at sende det signal, at der skal en ekstra afgift på 1,1 mia. kr. på det erhverv, og jeg kunne godt for mig selv til at spørge: Hvor kommer de 1,1 mia. kr. i grunden fra? Er de en ekstra omkostning til f.eks. andet erhvervsliv, der også skal være med til at betale, eller hvor kommer pengene i grunden fra?

Kl. 10:52

Formanden:

Hr. Flemming Bonne.

Kl. 10:53

Flemming Bonne (SF):

Ingen skal være i tvivl om, at vi i SF gerne vil være med til at skabe nogle gode rammer for dansk landbrug – nogle rammer, som gør, at dansk landbrug kan tjene nogle penge, at det kan overleve, og at det kan skabe nogle arbejdspladser. Men jeg bliver bare nødt til at sige, at det her er altså en helt forkert medicin. Man skal gå meget striks og målrettet efter, hvad det er, vi vil, hvad vi gerne vil støtte, og hvad vi gerne vil have ud af det. Det her er maling med den brede pensel, og det er penge, der tilfalder de forkerte, vil jeg sige. De landbrug, der virkelig er i klemme, er nok dem, der får mindst ud af det her forslag.

Kl. 10:53

Formanden:

Så er det hr. Kristian Jensen med en kort bemærkning til hr. Flemming Bonne.

Kl. 10:53

Kristian Jensen (V):

Det er noget vrøvl at påstå, at jordskattelettelser kun tilfalder de store jordbesiddere, de tilfalder jo alle jordbesiddere og dermed alle landbrug.

Man kan stille sig selv det spørgsmål, om landbruget har mere behov for en lettelse på ½ mia. kr. eller for en stramning på over 1 mia. kr. Hvis landbrugserhvervet er trængt, hvis der er en branche, der er klemt og dermed mange tusinde arbejdspladser, der både er i erhvervet og i følgeindustrien, har de så brug for at få en lempelse, eller har de brug for at få en yderligere beskatning? Det giver næsten sig selv.

Men det, der egentlig fik mig op, var hr. Flemming Bonnes ord om, at SF ønskede at støtte en omstilling af landbruget til at være energileverandør. Så vil jeg gerne spørge, om SF vil støtte det oplæg, der er i »Grøn Vækst 2.0« om at lave frit brændselsvalg for de mindste kraft-varme-anlæg, så vi kan få noget mere biomasse ind i vores kraft-varme-sektor, sådan at vi kan få omstillet landbruget til at være energileverandør. Vil SF støtte det konkrete forslag?

Kl. 10:54

Formanden:

Hr. Flemming Bonne.

Kl. 10:54

Flemming Bonne (SF):

Det overlader jeg trygt og gerne til vores energiordfører. Det har hun vistnok helt styr på.

Jeg bliver bare også nødt til at sige, at vi må fastholde, at hvis man vil give ½ mia. kr. mere til at fremme dansk landbrug, til at redde nogle arbejdspladser, skabe nogle arbejdspladser, så er det den forkerte medicin.

Kl. 10:55

Formanden:

Hr. Kristian Jensen.

Kl. 10:55

Kristian Jensen (V):

Jeg kan godt forstå, at hr. Flemming Bonne gerne vil snakke udenom. Alt det her, som hr. Flemming Bonne stod heroppe og sagde om, at SF gerne ville være med til, at landbruget skal omstilles til at være energileverandør, holder jo i virkeligheden ikke stik. Hidtil har været sådan, at SF har været blandt de partier, der blokerede for, at landbruget kunne blive energileverandør ved at levere mere halm ind til vores kraft-varme-sektor.

Vi har i Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti stillet et forslag om, at nu skal de mindste kraft-varme-værker have mulighed for at kunne føre mere afgiftfrit halm eller biomasse ind i stedet for afgiftsbelagt naturgas og andet CO₂-udledende materiale. Så er spørgsmålet bare: Kan hr. Flemming Bonne holde sin politik bare i de 4 minutter, der er gået, fra hr. Flemming Bonne stod heroppe på talerstolen og sagde, at SF vil understøtte landbruget som energileverandør, til at han nu om lidt får ordet for at svare på, om han vil støtte det konkrete forslag om, at landbruget kan levere biomasse ind? Kan SF holde en politisk linje bare i 4 minutter?

Kl. 10:56

Formanden:

Hr. Flemming Bonne.

Kl. 10:56

Flemming Bonne (SF):

Det vil jo forudsætte, at jeg er hundrede procent inde i, hvad det forslag præcis vil indebære. Derfor henviser jeg til, at det har vores energipolitiske ordfører fuldstændig styr på. Men jeg kan gentage, at vi er meget optaget af, at vi vil have landbruget til at være energileverandør. Vi vil gerne være med til at understøtte opførelse af nye energianlæg. Det er det, man kan forholde sig til.

Kl. 10:57

Formanden:

Så er det fru Line Barfod som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 10:57

(Ordfører)

Line Barfod (EL):

Det forslag, som vi her diskuterer, er et forslag om at give en skattelettelse på 0,5 mia. kr. til først og fremmest godsejerne, til dem, der har de store jordbesiddelser, og som derfor får de fleste af de penge, man vil komme med. Men det, vi mangler at få at vide, er, hvordan det vil skabe arbejdspladser.

Ordførerne fra Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti går op og tager korte bemærkninger, men der er jo endnu ikke en, der har villet gå på som ordfører, så vi andre ville have mulighed for at tage korte bemærkninger og få svar på spørgsmålet om, hvordan man konkret forestiller sig, at de skattelettelser vil skabe arbejdspladser. Det, vi hidtil har set med alle de mange skattelettelser, der er givet i denne regerings tid til landbruget, og al den megen landbrugsstøtte, der bliver givet, er, at det er statsstøtte til at flytte arbejdspladser ud af landet. Når man siger, at det vil skabe arbejdspladser, så kom med konkrete eksempler på, hvordan det vil ske.

Det, vi oplever, er jo f.eks., at slagterierne i Danmark bliver lukket, og at svinene bliver kørt til Tyskland. Der har de rumænske kolonnearbejdere til at slagte dem for 20-30 kr. i timen. Hvordan vil Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti have, at danske slagteriarbejdere skal konkurrere med det? Hvordan skal skattelettelsen til godsejerne sikre, at man kan konkurrere med kolonnearbejdere til 20-30 kr. i timen?

Det, vi også har set, er, at masser af landmænd i Danmark importerer ukrainske landbrugselever eller rettere ukrainere, der tror, at de skal være landbrugselever og lære noget om landbrugserhvervet, men som i stedet for bliver groft udnyttet på slavelignende vilkår. Hvordan mener Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti, at det her forslag og den her skattelettelse skulle betyde, at der vil blive ansat mennesker i dansk landbrug på danske løn- og overenskomstvilkår?

Vi mangler i øvrigt også at få svar på, om de arbejdspladser, som Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti siger de vil sikre med den her halve milliard kroner i skattelettelser, skal være på danske overenskomstmæssige løn- og arbejdsvilkår, eller om de arbejdspladser skal være med importeret udenlandsk arbejdskraft på slavelignende vilkår.

Det er jo diskussionen om, hvad det er for et landbrug, vi vil have. Den helt grundlæggende diskussion, som hr. Flemming Bonne også tog op, om, hvad det er for et landbrug, man ønsker i Danmark, mangler jo. Det har vi ikke fået noget som helst bud på fra Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti.

I Enhedslisten har vi mange gange meldt meget klart ud, at vi ønsker en stærk landbrugsproduktion i Danmark. Vi ønsker at sikre, at vi i Danmark er i stand til at skabe gode økologiske produkter til vo-

res eget behov og også gerne lidt til eksport. Men vi ønsker først og fremmest, at vi begynder at sikre, at vi kan producere fødevarer til os selv, at vi holder op med at sende svinene til Tyskland og holder op med at sende fisk tre gange rundt om jorden og i stedet for begynder at tænke ikke bare på miljø og klima, men også tænker på at have kvalitetsfødevarer og sikre rigtig god mad til vores børn og os selv.

Det er det, der er behov for, men det kræver en politik for, hvilket landbrug man vil have. Det kræver, at man giver kommuner, regioner og statslige institutioner mulighed for at lave aftaler med lokale landmænd, mejerier, slagterier osv. om at aftage deres produkter. Hvis man gav de muligheder, kunne man droppe de her skattelettelser. Så kunne man sikre, at der var et lokalt marked til at aftage de gode fødevarer, som de dygtige landmænd i Danmark kunne producere, hvis det, man gik efter, var at lave kvalitetsfødevarer i stedet for discountfødevarer.

Det, vi nemlig lidt kan udlede af de korte bemærkninger, der kommer fra ordførerne fra Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti, er, at det, man vil konkurrere på, ikke er kvalitet, men discount, fordi man siger, at landbruget skal konkurrere på de vilkår, der er i landene omkring os. Det er altså discountproduktion, man så vil konkurrere på og på slavelignende vilkår. Der er spørgsmålet: Hvorfor er det dét, man ønsker i stedet for kvalitet?

En anden ting, der også har været lidt fremme i debatten, desværre ikke fra de borgerlige ordførere og Dansk Folkeparti, er hele det kæmpe gældsproblem, som man har fået dansk landbrug ud i. Det er hele den kæmpe kapitalisering, som man har lavet af jorden, hvor rigtig mange almindelige små landbrug har et enormt problem, hvor det slet ikke kan hænge sammen, og hvor det nærmest er umuligt for nye landmænd at komme ind. Hvad har man der af planer for, hvad vi gør ved det?

Vi mener fra Enhedslistens side, at man skulle lave en kæmpe gældssanering og sikre en helt anden form for finansiering, så vi sikrer, at det faktisk er muligt for landmænd med små landbrug, og sikrer, at det er muligt for nye landmænd at komme ind, frem for at vi kun har de store godser og fabrikslandbrug. Det er ikke den vej, vi ønsker at gå.

Endelig mangler vi et klart svar fra Dansk Folkeparti. Jeg er med på, at Dansk Folkeparti ikke er særlig optaget af vilkårene for mennesker, men de går tit og ofte meget op i vilkårene for svin. Hvilken udvikling ønsker de egentlig, at der skal være i landbruget med hensyn til svineproduktionen? Mener dansk Folkeparti fortsat, at vi skal have et landbrug, hvor svinene skal køres til Tyskland for at blive slagtet på slagterier der? Eller ønsker de faktisk at tage hensyn til dyrevelfærden og sikre, at der er mange små lokale slagterier rundtom i landet, så svinene skal fragtes ganske korte afstande, i stedet for de mange, mange timer de skal transporteres i dag?

Det sidste, jeg vil spørge om, er: Ønsker man et landbrug og en følgeproduktion til landbruget, som er spredt ud over hele landet, hvor vi skaber gode arbejdspladser over alt i landet og laver de produkter, som vi faktisk har behov for i Danmark? Eller ønsker man i Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti, at det skal være et fabrikslandbrug, der er koncentreret ganske få steder, og hvor en stor del af det ligger i udlandet i stedet for i Danmark?

Kl. 11:02

Formanden:

Tak. Der er ønsker om korte bemærkninger. Det er først hr. Erling Bonnesen.

Kl. 11:03

Erling Bonnesen (V):

I Venstre støtter vi op om hele fødevaresektoren og de mange arbejdspladser, og vi bakker også op omkring den store indsats, der gøres i hele landbrugserhvervet. I Venstre er vi meget optaget af at prøve at få sat fokus på at skabe mere lige konkurrencevilkår for fødevaresektoren og for dansk landbrug sammenlignet med mange af de lande, man konkurrerer med. Det er jo lige præcis det, det handler om. Landbrugserhvervet og fødevareerhvervet siger jo også selv: Giv os de samme konkurrencevilkår – og gør konkurrencen mere lige – som dem, vi konkurrerer med, har. Så skal vi nok klare os. Så kan vi skabe arbejdspladser, så kan vi skabe eksport og dermed være med til at finansiere den fortsatte velfærd her i Danmark.

Det er jo lige præcis det, det handler om. Hvorfor har vi så diskussionen nu? Det har vi jo, fordi Folketinget igennem mange, mange år har pålagt både fødevaresektoren og landbrugserhvervet rigtig mange ekstra byrder, således at konkurrenceevnen er blevet stærkt forringet. Det er også derfor, at erhvervet simpelt hen er ved at synke i knæ, og derfor kalder det på handling, og derfor er jeg glad for, at der også nu er blevet handlet, og at der er ved at blive handlet.

Hvad er det så, vi ser fra f.eks. Enhedslistens side? Jamen svaret på det har vi set i nogle beslutningsforslag: De vil lade staten overtage jorden, og der har vi jo set i det tidligere Østeuropa, hvordan det går

Kl. 11:04

Formanden:

Fru Line Barfod.

Kl. 11:04

Line Barfod (EL):

Jeg håber meget, at Venstres ordfører også tør gå op som ordfører og ikke kun kommer med korte bemærkninger, så vi kan høre, hvad Venstres sådan lidt større visioner egentlig er for landbruget. Jeg håber virkelig ikke, at det eneste, man er optaget af i Venstre, er det, som ordføreren lige sagde her, nemlig at man skal have de samme konkurrencevilkår som i udlandet.

Mener Venstre virkelig, at danske slagteriarbejdere skal arbejde for 20-30 kr. i timen? Mener Venstre virkelig, at den udvikling, vi skal have i landbruget, er den, som vi er begyndt at se i de senere år, hvor det er ukrainske landbrugselever og andre, der på slavelignende vilkår skal gøre arbejdet? Eller mener Venstre faktisk, at de arbejdspladser, vi skal have i landbruget i Danmark, skal være på danske, overenskomstmæssige løn- og arbejdsvilkår, og at det skal være kvalitetsprodukter, vi laver, og ikke discount?

Kl. 11:05

Formanden:

Hr. Erling Bonnesen.

Kl. 11:05

Erling Bonnesen (V):

Jeg markerede tydeligt, at man skulle i retning af mere lige konkurrencevilkår; jeg sagde ikke, at det skulle være præcis på de samme måder. Derfor ligger der jo ikke nogen målsætning om at få sænket de danske lønninger, tværtimod. Man skal have kigget på mere lige konkurrencevilkår samlet set, det er jo lige præcis det, det handler om. Det er også derfor, vi er gået ind og har kigget på en række af de her ting i forbindelse med den kompensation, som nu gives, og som vi så er ved at behandle nu. Selvfølgelig skal man ikke have lønnedsættelser, det fører ikke nogen steder hen.

Det skal tværtimod gå den anden vej, så man får lagt vægt på nogle udviklingsmuligheder, og det er jeg også stærkt tilfreds med at man tager godt hånd om i Grøn Vækst og den landbrugsaftale, der følger. Det kunne f.eks. være dansk landbrug som en større energileverandør. Man skal foretage noget udvikling på forskellige områder og stadig væk være med til at skabe både eksport og arbejdspladser og dermed være med til at finansiere velfærden fremover. Og det er jo præcis også det, der flugter meget godt med de meldinger, som kommer fra hele fødevaresektoren og altså også dermed landbrugserhvervet selv. De ønsker nogle mere lige konkurrencevilkår samlet

set, ikke ved at reducere lønningerne, men ved at gøre de andre rammer mere lige. Så skal de nok klare den. Og det er præcis det, der bliver taget hånd om. Så vi vil ikke følge Enhedslistens vej.

Kl. 11:06

Formanden:

Fru Line Barfod.

Kl. 11:06

Line Barfod (EL):

Venstres ordfører siger jo ikke et ord om, hvad det er, man helt konkret vil gøre, når man siger »mere lige konkurrencevilkår«. Hvad betyder det konkret? Så siger Venstres ordfører, at det ikke betyder, at man skal ned på 20-30 kr. i timen og have lønnedsættelser. Hvad betyder det så? Det er det, der er konkurrencevilkårene for slagteriarbejderne: Det er rumænske kolonnearbejdere til 20-30 kr. i timen. Hvordan er det så, Venstre helt konkret vil sikre mere lige konkurrencevilkår, hvis det ikke er ved at sætte lønnen derned?

Det, man reelt gør fra Venstres side med de her skattelettelser, er jo, at man giver statsstøtte til at flytte job til udlandet. Den politik, Venstre har, virker ikke. Tværtimod har vi set, at det, der virker på landbrugsområdet, er de økologiske landmænd, økologiske mejerier og flere andre, der i trods mod Venstres politik har fået indført, at de kan lave kvalitetsprodukter. De kan sælges, selv om de er dyrere. Der laves rigtig gode kvalitetsprodukter, og det er oven i købet til gavn for miljøet.

Kl. 11:07

Formanden:

Så er det hr. Hans Kristian Skibby med en kort bemærkning.

Kl. 11:08

Hans Kristian Skibby (DF):

Det er jo kendetegnende for Enhedslisten, at man har en løsning på alle samfundets problemer. Det drejer sig som regel, når man går ned i substansen, om penge. Flere penge, flere penge og atter flere penge. Så har Enhedslisten løsningen på alt. Men sådan er det jo ikke alle steder. Vi har ikke alle sammen så gode venner at kunne ringe til, som Enhedslisten har i LO, og så er alt fryd og gammen. Nej, det her drejer sig faktisk om, at vi har kunnet høre på fru Line Barfod fra Enhedslisten i alle de ord, der er kommet fra talerstolen i dag, stille spørgsmål frem for selv at give svar som ordfører for sit eget partis politik. Man har stillet en masse spørgsmål til andre partier og brugt sin ordførertaletid på det.

Nu vil jeg gerne stille nogle spørgsmål til Enhedslisten. Enhedslisten har f.eks. foreslået, at vi i Danmark skulle opkøbe alle danske tvangsauktioner og lade borgerne blive boende i ejendommene. Om så det var en direktør på Strandvejen, skulle vi købe den. Vi skulle finde pengene, statens penge, og købe strandvejsvillaen og lade direktøren blive boende. Det samme skulle vi, hvis det var en fattig hytte oppe i Vrå.

Jeg vil gerne spørge Enhedslistens ordfører: Gælder det også for landbrugene? For hvis de bliver påført de her mange milliarder i øgede afgifter, kan vi se frem til en række tvangsauktioner i det danske landbrugserhverv, og så tror jeg nok, at Enhedslistens ønskeliste om flere milliarder bliver endnu længere.

Kl. 11:09

Formanden:

Fru Line Barfod.

Kl. 11:09

Line Barfod (EL):

Jeg tror simpelt hen ikke, at hr. Hans Kristian Skibby hørte efter under min ordførertale. Jeg sagde ikke et eneste ord om, at der skulle gives flere penge til landbruget. Tværtimod talte jeg imod, at Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti bliver ved med at ville give flere penge til landbruget.

Jeg sagde, at jeg mente, det var den forkerte vej at gå. Jeg sagde, at jeg mente, at kommuner, regioner og statslige institutioner skal have lov til at lave aftaler med lokale landmænd, mejerier, slagterier osv. om at aftage deres produkter, og at vi skal satse på kvalitetsprodukter i stedet for på discount. Det er den vej, jeg synes at man skal gå. Og så synes jeg, at man i den grad skal satse på økologi og på, at vi har et landbrug, der kan skabe de produkter, vi har brug for i Danmark, i stedet for at vi sender fødevarer tre gange rundt om jorden.

Så sagde jeg, at jeg mener, at vi er nødt til at se på hele finansieringen af landbruget. Vi er nødt til at se på nogle muligheder for gældssanering og på nogle ordninger, der kan sikre, at vi får et landbrug, der også finansielt hænger sammen. Det var det, man gjorde i 1980'erne, da alle i landbruget gik på tvangsauktion; så lavede man muligheden for gældssanering. Og jeg mener, at vi er nødt til at se på en endnu voldsommere gældssanering med den situation, som landbruget er i i dag.

Kl. 11:10

Formanden:

Tak. Så er det hr. Hans Kristian Skibby.

Jeg siger bare helt, helt ydmygt, helt spagfærdigt, så det overhovedet ikke kan misforstås, at vi altså er ved en tredje behandling af et forslag, som har været igennem første behandling og anden behandling med synspunkter og lignende. Synspunkter kan fastholdes, og det skal de også, men om man skal gentage dem 25 gange, ved jeg ikke. Jeg siger det bare helt ydmygt.

Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 11:10

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg synes jo faktisk, debatten for en gangs skyld var meget morsom, for fru Line Barfod sagde jo selv igen ordet gældsætning og ordet gældssanering. Der er en stor gældsætning i landbruget, og nu skal man så lave en stor gældssanering. Det er jo penge, vi taler om, som jeg sagde i mit første spørgsmål til ordføreren. Enhedslisten vil finde en lang række milliarder, for hvis man giver en gældssanering, betyder det selvfølgelig også, at pengene skal tages et andet sted fra. Der er jo en lang række danske banker, som har de her penge til gode hos det danske landbrug, og hvis der så skal gennemføres en gældssanering, mangler pengene jo et eller andet sted i samfundsøkonomien. Derfor er det jo penge, vi taler om, og derfor nytter det jo ikke noget, at man fra Enhedslistens side ikke vil svare på det.

Ønsker Enhedslisten så, at vi skal opkøbe alle danske tvangsauktioner, også når det drejer sig om det danske landbrug, som Enhedslisten har sagt de vil gøre, når det drejer sig om parcelhuse – ja eller nej?

Kl. 11:11

Formanden:

Fru Line Barfod. Jeg kan høre, at tiltaleformen er den kærlige, og det er nok fordelen ved at tale så meget sammen.

Kl. 11:11

Line Barfod (EL):

Det glæder mig, at hr. Hans Kristian Skibby har fundet ud af, at en gældssanering går ud på, at man afskriver nogle penge, man har til gode. Bankerne har nogle penge til gode, men hvis landmanden ikke er i stand til at betale de penge, så får bankerne alligevel ikke de penge. Det er derfor, man har indført muligheden for gældssanering. Det gælder både for landmænd, og det gælder for mange andre mennesker, der kommer ud i uoverstigelig gæld. En gældssanering går ud på, at man konstaterer, at man ikke kan få inddrevet de her penge,

og derfor fordeler man så tabet mere ligeligt mellem kreditorerne, end man ellers ville have gjort. Det er det, en gældssanering går ud på. Så er det på plads.

Det andet var spørgsmålet om tvangsauktioner. Enhedslisten har både i forhold til boliger og i forhold til landbrug den holdning, at vi ikke synes, man skal sætte mennesker fra hus og hjem. Vi synes, det er fornuftigt at se på, hvilke muligheder der er. Det er også det, man har gjort i Island efter den kæmpe krise, de har været igennem deroppe. Der er det faktisk lykkedes at sikre nogle kriseløsninger, så stort set ingen mennesker har måttet gå fra hus og hjem. Det kan godt være, de ikke længere ejer deres bolig, men de har kunnet blive boende. Vi synes, det er fornuftigt at se på, hvordan man kan få det til at hænge sammen, og der er faktisk lavet modeller, der hænger sammen finansielt.

Kl. 11:13

Formanden:

Ja tak. Så har jeg hr. Johs. Poulsen som ordfører for Det Radikale Venstre. Jeg har hr. Bjarne Laustsen som privatist efterfølgende.

Kl. 11:13

(Ordfører)

Johs. Poulsen (RV):

Nu hedder det lovforslag, vi behandler, jo forslag til lov om ændring af lov om kommunal ejendomsskat. Selvfølgelig vedrører det landbruget, for det handler naturligvis om, at man ønsker en nedsættelse eller fjernelse af den skat, som landbruget betaler i kommunal ejendomsskat.

Når jeg tager ordet, er det egentlig for at sige, at jeg synes, det er en lillebitte smule ærgerligt, at det tilsyneladende – ud fra det, jeg har hørt i debatten – ikke længere er muligt at tage en diskussion om, hvorvidt et tiltag rent faktisk er virksomt i forhold til det, man gerne vil, og hvad konsekvenserne af det er, uden at det bliver til sådan en slagordspræget diskussion. Det er blevet fremført adskillige gange under behandlingen af det her lovforslag, at man stærkt kan betvivle, hvorvidt sådan en generel lettelse af skatterne i landbruget rent faktisk har en positiv virkning. Jeg tror, det ville være rigtig, rigtig gavnligt, hvis man rent faktisk lavede en uvildig undersøgelse af, om det også har en gavnlig virkning. Jeg tilhører dem, der tvivler stærkt på, at det her har nogen væsentlig betydning i forhold til at udvikle de dele af landbruget, som vi med forskellige indgangsvinkler gerne vil udvikle, og i forhold til at skabe sorte tal på bundlinjen. Jeg tror altså ikke, det her forslag har nogen særlig betydning med hensyn til det. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at der specielt fra Venstres og Konservatives ordførere har været talt om, at skattenedsættelsen, altså det at man fjerner den kommunale ejendomsskat, jo kun er en kompensation for, at man senere skal betale nogle afgifter på pesticidområdet og på kvælstofområdet. Der må man bare sige, at de af os, der også sidder i Miljøudvalget og følger med i debatten på det område, jo har konstateret, at selv fødevareministeren har sagt, at man endnu ikke ved, om det bliver kvælstofafgiften, der rent faktisk skal regulere kvælstofforbruget fremover, eller hvordan og hvorledes man vil indrette det. Så det svæver i hvert fald i bedste fald i vinden, kan man sige.

Vi må sige, at vi heller ikke på pesticidområdet endnu ved, hvordan man vil indrette en eventuel kommende pesticidafgift. Det eneste, vi ved, er, at forbruget af pesticider er gået i den forkerte retning i en lang, lang årrække, og at alt det, der med frivillige aftaler har været aftalt skulle leveres fra erhvervets side på det her område, slet ikke er blevet leveret. Det betyder, at man også i de her uger endnu en gang konstaterer flere og flere giftfund i vores grundvand, altså noget, der vil have omkostninger, som langt overstiger de beløb, vi i øvrigt står og diskuterer her.

Se, hvordan virkningerne af de der ting og hvordan sammenhængen er, havde jo været en relevant diskussion at tage i stedet for blot

at sige, at man nu laver en generel skattelettelse for et erhverv, som det her jo i virkeligheden er.

Så er der den anden hovedproblemstilling, som hr. Flemming Bonne i al fald har været inde på nogle gange, nemlig at det på sigt betyder, at de kommuner, som har flest landbrug, muligvis kommer i den situation, at de kommer til at mangle penge i bloktilskudssammenhæng. Der må man jo sige, at der er en vis sammenhæng mellem det, man så malerisk kalder Udkantsdanmark, og de kommuner, som har en væsentlig del af landbrugene. Det vil sige, at hvis forslaget føres ud i livet, som det ligger og med den langsigtede virkning, det har, vil det alt andet lige være med til at svække økonomien i de dele af Danmark, som måske i forvejen har det økonomisk set dårligste udgangspunkt. Og vi har svært ved at se, at det er en hensigtsmæssig fremgangsmåde, og derfor burde vi i langt højere grad sætte os ned og finde ud af løsninger også på det her område, som rent faktisk målrettet hjalp det erhverv, man gerne vil hjælpe, og som samtidig ikke havde den virkning, at det gav et negativt og dårligere økonomisk udgangspunkt i de dele af Danmark, der måske har det sværest i forvejen.

Kl. 11:17

Formanden:

Så er det hr. Bjarne Laustsen som privatist.

Kl. 11:17

(Privatist)

Bjarne Laustsen (S):

Jeg benytter mig af den ret, næsten som statsministeren gjorde i går, og har et ønske om at gå op og sætte nogle ting på plads. Når jeg nu gør det, er det, fordi jeg synes, at Venstres ordfører, De Konservatives ordfører, hr. Erling Bonnesen, hr. Tage Leegaard og ikke mindst hr. Hans Kristian Skibby fra Dansk Folkeparti godt kunne have gået op som ordførere, for så havde der været plads til, at vi kunne få en reel diskussion og nogle spørgsmål omkring det her.

Det er også, fordi man slynger om sig med påstande om, at venstrefløjen vil fjerne en masse job i landbruget, og det vil koste. Det er sådan, at den, der er mest tæt på sandheden, nok er hr. Hans Kristian Skibby, som siger, at der er 139.000 job i fødevareklyngen. Vi har spurgt til tallene i Fødevareudvalget. I 2004 var der godt 171.000 job, i 2008 var det faldet til 154.000 job. Den 26. april spurgte vi fødevareministeren, om han kunne oplyse, hvor mange job der var i sektoren. Da var tallet faldet til 135.000. Det er svært at finde en regering i nyere tid, der har fjernet flere job fra landbruget end den regering, vi har nu. Derfor lyder det jo lidt hult, når det er, at man påstår, at det er venstrefløjen, der vil fjerne en masse job. Det er også de tre partier, der har lavet en aftale om »Grøn Vækst«, hvor de end ikke har fundet ud af at implementere den fuldt ud og har anvist, hvordan man skal reducere op til 19.000 t, som det står deri.

Det, der også er spørgsmålet ud fra i dag, er jo, at vi i Fødevareudvalget har haft mange gode deputationer inde fra landbruget, og de har også fortalt os lidt om, hvad det er, de synes, der skal ske, i forhold til hvordan vi fra lovgivernes side kan hjælpe et trængt erhverv. Der vil jeg da gerne spørge Venstres, De Konservatives og Dansk Folkepartis ordførere, om det er sådan, at de deputationer, der har været inde, som førsteprioritet har nævnt, at det lige nøjagtig var klogt at lette på jordskatterne. Det er der ingen af dem der har. De har talt om rammevilkår og en lang række andre ting.

En af de ting, som også er problematisk, er noget, som også andre har været inde på, nemlig at hvis man skal hjælpe nogle, om det så er klogt at give skattelettelser. Hvad er det, der sker med skattelettelser? Det siger vismændene noget om, og de har gået flere år i skole, end jeg har. De siger – og det kan vi alle sammen se – at det, der er sket ved at støtte et landbrug så massivt, som man har gjort, er, at det hele er blevet kapitaliseret. Det er lige meget, om det er jordskatter, det er mælkekvoter eller noget som helst andet, så er det blevet

kapitaliseret i ejendomme og i jorden. Hvem er det godt for? Det er godt for dem, der har, og det er skidt for de nye landmænd, der skal ud at investere, for de skal låne rigtig mange penge. De bliver født med gæld, og de sidder i gældsfælden.

Derfor kan man se, at alt det, der er sket med stigende jordpriser osv., er noget, der har været med til at fordre, at vi har fået den her udvikling, der har gjort, at man har lånt. I Danmark har vi haft et system – det er måske ikke, fordi man har betalt overpris for jorden efter de tal, vi har fra Fødevareministeriet – der siger, at op til 6 mia. kr. er der betalt i overpris. Det vil sige, at der er landmænd, der er blevet hjulpet ud af erhvervet på en ordentlig måde, kan man sige, med en høj betaling for jorden, måske op imod 300.000 kr. pr. hektar. Det er så unge landmænd, der skal betale den gæld tilbage. Men naboejendommen og landmanden ved siden af har brugt de tal på jordpriserne til at gå op og sige til sit pengeinstitut eller hvor nu, han har lånt pengene: Kan jeg ikke låne, for nu er vi i den situation, at der er blevet handlet jord her på egnen til den pris, kan jeg ikke lige få lov at låne? Det er så det, der har ført til, at vel omkring 300 mia. kr. er det, man skylder.

Det er det billede, vi har af de diskussioner omkring det her. Vi kan jo ikke gøre ved, at vi blev smidt ud af forhandlingerne om »Grøn Vækst«. Vi kan se, at noget af det, der var klogt, som også den tidligere skatteminister var oppe om, var jo, at vi kunne have sat os ned og have lavet en aftale om det. Men vi kan se, at man har sendt regningen videre til kommunen ved at sige, at det er kommunen, der skal give en kommunegaranti for, at vi kan få biogasanlæg op. Jeg synes, det ville være klogt.

Vi har også i Fødevareudvalget lyttet til landmænd, der har sagt: Jamen kan vi ikke blive energileverandører og kigge på, hvordan det er i Tyskland? Der er Fødevareudvalget blevet enige om her til efteråret at tage ned og besigtige forholdene, hvad det er, tyskerne gør. De er også i samme situation, de tjener ikke så mange penge på den primære produktion, men de tjener så penge på en produktion ved siden af, lidt ligesom svenskerne gør med deres skove.

Kl. 11:22

Formanden:

Tak. Jeg har noteret hr. Kristian Jensens ønske om en kort bemærkning, før ministeren får ordet.

Kl. 11:22

Kristian Jensen (V):

Jeg kan godt forstå, at Socialdemokratiet synes, at det var nødvendigt at hjælpe deres ordfører hr. Thomas Jensen med en yderligere kommentar, for så overbevisende var indlægget absolut ikke.

Men jeg forstod bare ikke helt den indstilling, som hr. Bjarne Laustsen havde på området her, nemlig at det at sætte skatten ned faktisk var en straf, og at det slet ikke var noget, nogen havde ønsket. Det var i hvert fald ikke førsteprioriteten, kunne jeg forstå, hos de udvalg, der havde været. Derfor ville Socialdemokratiet så hjælpe landbruget ved at beskatte hårdere. Det er jo i hvert fald en alternativ økonomisk indgangsvinkel til det. Jeg kunne sådan set bare godt tænke mig at spørge hr. Bjarne Laustsen: Hvor mange af de deputationer, der har været i Fødevareudvalget, er så som første prioritet kommet og bedt om, at skatten blev sat op?

Kl. 11:23

Formanden:

Hr. Bjarne Laustsen.

Kl. 11:23

Bjarne Laustsen (S):

Jeg synes jo, det er lidt fantastisk, at der er ordførere på området her, der ikke tager ordet, og at det er en tidligere skatteminister, der går op og forsvarer regeringens politik. Det er selvfølgelig fint. Han kommer også fra det område i landet, hvor der er flest Venstrebønder, der er utilfredse og vil lave nye lister, fordi de er utilfredse med den regering, vi har. Og derfor kan jeg da godt forstå, at man er trængt og har skiftet fødevareministeren ud og fået en anden, og at man er begyndt at give skattelettelser.

Det, vi diskuterer her i dag, er, om det er en hjælp til landbruget på længere sigt, at man giver nogle penge til dem, der har mest. Der er også rigtig mange landmænd, har jeg lagt mærke til, der siger, at det jo kun gavner de landmænd, der har jord. De unge landmænd, som lejer jorden og har været nødt til at gå ud og købe op for at have en stor bedrift osv., får jo ikke automatisk en nedsættelse, fordi ham, de lejer jorden af, får en skattelettelse. Det er nogle af de ting, vi har lagt mærke til, og som landmændene, der har været inde i deputation, har sagt til os.

Kl. 11:24

Formanden:

Hr. Kristian Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 11:24

Kristian Jensen (V):

Så prøver vi en gang til, for det var jo kun sniksnak og vås.

Hr. Bjarne Laustsen fremstiller det sådan, at det nærmest er for at hjælpe landbruget, at Socialdemokratiet mener, at man skal beskatte det yderligere, altså at det ville være gavnligt, hvis man beskattede det yderligere. Og så er mit spørgsmål bare helt stille og roligt, næsten upolemisk: Hvor mange af de mange deputationer, der har været, har sådan set bedt om at få sat skatten op?

Kl. 11:24

Formanden:

Hr. Bjarne Laustsen.

Kl. 11:24

Bjarne Laustsen (S):

Jeg har siddet herinde i en del år, og jeg kan faktisk ikke huske, at vi har haft deputationer inde i noget som helst udvalg, som jeg har siddet i, som har sagt, at de gerne vil betale noget mere i afgift eller noget andet. Men vi har oplevet en lang række deputationer igennem de senere år, der er kommet og har sagt: Er det nu klogt, hvad Venstre og Konservative gør støttet af Dansk Folkeparti? Virker det i en positiv retning? Det har vi set masser af eksempler på.

Når hr. Kristian Jensen siger, at det er sniksnak og vås, og hvad det ellers bliver til, vil jeg sige, at det jo er sådan, at alle partier i Folketinget har en aftale igennem Europaudvalget om, at vi skal arbejde imod støtte til landbruget. Det er simpelt hen erklæret dansk politik igennem EU-systemet at sørge for, at landbruget bliver mindre afhængigt af subsidier, og vi skal også arbejde for, at de andre får dem sat ned. Der synes jeg at regeringen rigtig, rigtig meget skylder en forklaring i forhold til det, som fru Line Barfod var inde på, nemlig at det er en konkurrenceforvridning, der finder sted, og at vi kører grise ud af landet, fordi man ikke sørger for, at vilkårene er ens i EU. Der synes jeg at regeringen har svigtet.

Kl. 11:25

Formanden:

Hr. Jens Kirk for en kort bemærkning.

Kl. 11:26

Jens Kirk (V):

Jeg kan godt se på Folketingets formand, at vi måske ikke skal forlænge debatten så meget mere, men hver eneste gang Venstre eller regeringen kommer med et forslag om, at vi kunne tilnærme os andre regler i EU, er det så VKO, der hindrer, at vi gør det, eller er det oppositionen med bl.a. hr. Bjarne Laustsen, der hver eneste gang si-

ger: Det er ikke nok, vi skal have mere kontrol, vi skal have mere kontrol? Jeg spørger bare.

KL 11:26

Formanden:

Hr. Bjarne Laustsen.

Kl. 11:26

Bjarne Laustsen (S):

Jeg tror, at hvis hr. Jens Kirk kan finde den tidligere fødevareminister, fru Eva Kjer Hansen, kunne hun fortælle, at Socialdemokratiet og andre partier og ordførere også har haft fat i ministeren i forhold til at udskrive en regning for kødkontrollen. Der har vi sagt, at det er noget af det, der skal arbejdes på, fordi der har været – og ministeren har ikke været i stand til at dokumentere det – en stigning i Danmark, der har modsvaret en ekstra kontrol. Bare fordi vi har et statsligt system, holder Socialdemokratiet ikke hånden over det, for man skal stadig væk kunne dokumentere, at den pris, man opkræver, står i forhold til den kontrolindsats, der bliver lavet. Det er noget, der er sket i Venstres regeringstid.

Kl. 11:27

Formanden:

Hr. Jens Kirk.

Kl. 11:27

Jens Kirk (V):

Jeg må bare spørge hr. Bjarne Laustsen: Hvor mange gange har hr. Bjarne Laustsen stemt for, at vi får lavet nogle ting om bl.a. i fødevarekontrollen? Jeg ved, at hr. Kristen Touborg fra SF, som også sidder dernede, jo hver eneste gang, der har været bare en enkelt sag, og det kan nok ikke undgås i den verden, vi lever i, i den virkelige verden, er kommet med et forslag om, at nu skal vi have mere kontrol, for det der med kontrol hvert 20. år er jo ikke vovet. Vi ved allerede nu fra Vetstat og andre steder, hvem vi skal gå efter. Var det ikke noget, vi kunne reducere betragteligt og sige: Vi går efter dem, der ved, hvor problemet virkelig er, og letter så de andre steder? Der kunne vel findes nogle penge, så vi kom på lige fod med andre ude i den verden, vi konkurrerer med.

Kl. 11:28

Formanden:

Hr. Bjarne Laustsen.

Kl. 11:28

Bjarne Laustsen (S):

Vi har en kontrol i Danmark, fordi vi eksporterer ni ud af ti grise, vi producerer. Hvis ikke vi har en meget, meget god og effektiv kontrol, vil det være direkte til skade for landbruget og erhvervet selv. Vi skal være i stand til at dokumentere, at vi har god dyrevelfærd, at vi har lav medicinering, at vi har en kontrol, der viser, at det, der foregår i landbruget og hele følgeindustrien, er i orden. Det er grunden til, at vi er på et højprismarked i Asien. Ellers kunne vi slet ikke sælge vores produkter. Det er simpelt hen et selvmål af rang at tro, at vi kan deregulere og have en kontrol, der er ringere end den, man har i Brasilien, og ikke har styr på forskellige sygdomme. Det hjælper overhovedet ingenting. Det er jo derfor, at danske bønder er i stand til at få en meget, meget højere pris, end de andre kan, og der er en lang række lande, der afviser deres produkter, fordi de ikke kan dokumentere, at de er i orden. Jeg synes også, at vi mangler et indslag fra Dansk Folkeparti i debatten her i dag. Det er ikke så længe siden, de var fremme med at ville pålægge, at alle danske grise skulle bedøves, inden de skulle kastreres. Det ville koste flere hundrede millioner kroner. Det har vi heller ikke hørt noget om, men det må vi tage en anden god gang.

Kl. 11:29

Formanden:

Kastration af grise er ikke umiddelbart med på dagsordenen ... (*Munterhed*). Så er det indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 11:29

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil bestemt ikke forlænge debatten, men som ansvarshavende forfatter til det lovforslag, vi behandler, vil jeg godt opsummere, hvad der står i aftalen, og hvad regeringen vil gøre.

Jeg har lige fået bekræftet fra skatteministeren, at han til efteråret vil fremsætte forslag om en fremrykning til 2011 af den forøgede lønsumsafgift for finansielle virksomheder – det blev aftalt i forårspakke 2.0 – og han vil fremsætte forslag om en forhøjet pesticidafgift fra 2011, det er aftalt i »Grøn Vækst«. Derudover vil der komme en ny grøn kvælstofregulering fra 2013, som ligeledes er aftalt i »Grøn Vækst«. Det ville jeg bare lige opsummere for at understrege den pointe, at lovforslaget er fuldt finansieret, og det sker her præcis 24 timer efter, at statsministeren på samme måde fik godtgjort, at skattelettelserne i 2004 og 2007 også var fuldt finansieret.

Så vil jeg sige, at kommunerne får fuld og individuel kompensation for de indtægter, de her mister, så der er ikke noget problem, hvad det angår. Og kan vi ikke finde en aftale med Kommunernes Landsforening, som kan være generel for det følgende år, så fortsætter vi med den fulde og individuelle kompensation.

Til allersidst: Jeg synes ikke, det er rimeligt gentagne gange at nævne A.P. Møller Fonden i den her sammenhæng. Jeg vil bare understrege, hvad lovforslaget hedder, nemlig lovforslag om landbrug, gartneri, planteskole, frugtplantage eller skovbrug. Det er dem alle, som er inddraget her, og jeg tror ikke, at A.P. Møller Fondens jordbesiddelser udgør nogen stor andel heraf.

Kl. 11:31

Formanden:

Så er det hr. Thomas Jensen for en kort bemærkning til ministeren.

Kl. 11:3

Thomas Jensen (S):

Det er da dejligt, at ministeren går på talerstolen vedrørende den her skattelettelse til dansk landbrug. Indenrigsministeren påstår så herfra, at statsministeren i går fuldstændig fik manet i jorden, at skattelettelserne i 2004 og 2007 ikke var ufinansieret. Jeg må sige, at jeg tror, at vi var mange i salen og mange ude ved tv-skærmene i går, der er fuldt ud enige med Socialdemokraterne i, at statsministeren overhovedet ikke fik manet noget i jorden vedrørende de skattelettelser. Skattelettelserne i 2004 og 2007 var ufinansierede, og den nuværende skattereform er også ufinansieret.

Med hensyn til det konkrete forslag er det jo sådan, at de finansieringskilder, som ministeren anviser, er en fuldstændig tilståelsessag. Lønsumsafgiften, pesticidafgiften og kvælstofplanen er nogle ting, der ligger ude i fremtiden, så derfor vil jeg gerne herfra konkret spørge ministeren: Hvis vi skal have en fuldstændig vished for, at det her er et finansieret forslag, hvor mange kroner bidrager hver af de tre med ud af de 502 mio. kr., som gives i skattelettelse til dansk landbrug med det her forslag?

Kl. 11:32

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:33

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Det fremgår af det skema, som ledsager aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti om »Grøn Vækst«. Der kan man se, at fremryk-

ningen af lønsumsafgiften for finansielle virksomheder indbringer 500 mio. kr. ekstra i 2011 og 500 mio. kr. ekstra i 2012, for den skulle jo først være trådt i kraft senere. Den forhøjede pesticidafgift indbringer 75 mio. kr. i 2011 og 150 mio. kr. i 2012, og sådan kunne jeg fortsætte. Jeg vil gerne overlade hr. Thomas Jensen skemaet.

KL 11:33

Formanden:

Hr. Thomas Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 11:33

Thomas Jensen (S):

Det var jo en ren tilståelse af indenrigsministeren. Det her er ufinansierede skattelettelser til dansk landbrug. Vi hørte det jo lige. Der er tre finansieringskilder, men ministeren kan kun nævne, hvor meget de to første, nemlig lønsumsafgiften og pesticidafgiften, bidrager med.

Nu har vi også miljøministeren i salen i dag, kan jeg se, og det er jo den kvælstofplan, som miljøministeren skal have gennemført, og som vi ikke ved om miljøministeren kan få gennemført, som skal bidrage som den tredje finansieringskilde. Så det er jo en fuldstændig tilståelsessag fra indenrigsministerens side. Når man ikke kan sige, hvor meget kvælstofplanen skal bidrage med af de 502 mio. kr., som bliver givet i skattelettelse til dansk landbrug, så ved vi jo ikke, om det er fuldt finansieret.

Så mit spørgsmål til indenrigsministeren her til sidst er: Kan indenrigsministeren sige, hvor mange millioner kroner ud af de 502 mio. kr., der gives i skattelettelse til dansk landbrug med det her forslag, kvælstofplanen kommer til at bidrage med?

Kl. 11:34

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:34

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Jeg kan godt læse videre op fra tabellen, og det sidste punkt i tabellen lyder: Provenuet ved den grønne kvælstofregulering er i 2011 på 75 mio. kr. og i 2012 på 150 mio. kr.

Men det var jo ikke nødvendigt at have med, for det første, jeg nævnte, var jo nok til at give den fulde finansiering i 2011 og 2012.

Jeg tror egentlig, at vi her har med noget at gøre, der minder om, hvad tidligere statsminister Knud Kristensen på et tidspunkt sagde: »Hvis det er fakta, så benægter a fakta«.

For hvis Thomas Jensen har en anden forståelse af, hvad fuld finansiering er, synes jeg han skal sige det. Regeringen opfatter fuld finansiering, som at når man vedtager noget, der koster noget, skal man samtidig vedtage noget, der giver de penge, medmindre pengene er der i forvejen. Og i 2007 var pengene der i forvejen. Det kan vi også se af, at Socialdemokraterne ville bruge pengene til noget andet, ergo må de have været der. Regeringen brugte dem altså til skattelettelser. Det er det, vi forstår ved fuld finansiering, men jeg kan forstå, at hr. Thomas Jensen har en anden forståelse af, hvad fuld finansiering betyder, og det er vist gået op for os alle sammen, og skal vi så ikke lade det ligge der?

Kl. 11:36

Formanden:

Så er det fru Line Barfod med korte bemærkninger. Derefter har jeg noteret hr. Bjarne Laustsen med korte bemærkninger, og så håber jeg, at vi kan nærme os afstemningen. Jamen det er bare en oplysning om, hvem der kommer efterfølgende. Værsgo.

Kl. 11:36 Kl. 11:39

Line Barfod (EL):

Jeg synes, det er fint, ministeren går op. Jeg håber, at ordførerne for Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti også tør gå op som ordførere og ikke kun med korte bemærkninger, så vi kan få en redegørelse fra de partier for, hvad det egentlig er, man ønsker at opnå med det her forslag.

Jeg mangler stadig at få svar fra ministeren på, hvordan man mener at det her lovforslag helt konkret vil skaffe arbejdspladser eller sikre arbejdspladser. Ønsker man fra regeringens side, at de arbejdspladser, der skal være i dansk landbrug, skal være på danske løn- og overenskomstmæssige vilkår, eller mener man, at man skal ned og konkurrere med de rumænske kolonnearbejdere på slagterierne i Tyskland til 20-30 kr. i timen og med de ukrainske landbrugselever, som nogle danske landmænd importerer og så misbruger til at arbejde under slavelignende vilkår? Hvad er det helt konkret for nogle arbejdspladser, man ønsker i Danmark, på hvilke vilkår ønsker man dem, og hvordan mener man at det her forslag skulle kunne medvirke til at skaffe de arbejdspladser?

Kl. 11:37

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:37

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Fru Line Barfod plejer jo at være meget optaget af, om folk mister deres arbejde. Kunne hun ikke også være en lille smule optaget af, om folk på grund af gældsbyrder skal gå fra hus og hjem? Det synes jeg hun skulle tænke lidt på.

Kl. 11:37

Formanden:

Fru Line Barfod.

Kl. 11:37

Line Barfod (EL):

Jeg er rigtig optaget af, at folk ikke skal gå fra hus og hjem eller fra deres lille landbrug på grund af gæld. Det er jo derfor, jeg foreslår, at man gør noget ved den enorme gældsætning, som regeringen og Dansk Folkeparti har fået dansk landbrug ud i. Det er jo regeringen og Dansk Folkeparti, der fører en politik, der gør, at gældsbyrden er blevet kolossalt stor i landbruget.

De skattelettelser, man kommer med nu, medvirker jo bare til, at gældsbyrden bliver endnu større. Det hjælper jo på ingen måde de landmænd, der risikerer at måtte gå fra deres landbrug og fra hus og hjem, og derfor spørger jeg igen: Hvordan mener ministeren helt konkret at det her lovforslag vil sikre, at folk ikke må gå fra hus og hjem? Hvordan mener ministeren helt konkret at det her lovforslag vil sikre arbejdspladser? Og ønsker ministeren, at de arbejdspladser, der skal være i dansk landbrug, skal være på danske løn- og overenskomstmæssige vilkår, eller skal man ned og konkurrere med de rumænske kolonnearbejdere?

Kl. 11:38

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:38

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Jeg er glad for, at fru Line Barfod i indledningen bekendte sig til det synspunkt, at det ikke blot er vigtigt, at folk bevarer deres arbejde, det er også vigtigt, at selvstændige ikke skal gå fra hus og hjem. Det er et formål i sig selv.

Formanden:

Så er det hr. Bjarne Laustsen for en kort bemærkning.

Kl. 11:39

Bjarne Laustsen (S):

Jeg tror da ikke, at der er nogen, der er i tvivl om, at jeg er socialdemokrat og går ind for fællesskab og solidaritet og sådan noget. Ligesådan har jeg det med indenrigsministeren, som jeg betragter som en ægte liberal, der står for det synspunkt, at støtte er noget skidt.

Derfor vil jeg gerne høre ham, om han er enig med vismændene i, at alt det, der er blevet givet igennem tiderne med forskellige begrundelser, er blevet kapitaliseret og har forplantet sig i jordpriserne og som udgangspunkt kun er godt for dem, der har jord, men rigtig skidt for dem, der skal ud at erhverve jord, og at det er årsagen til, at vi har den kæmpestore gældsætning, der er i landbruget i dag.

Derfor skylder indenrigsministeren, når vi diskuterer det der med ufinansierede skattelettelser, stadig væk at fortælle om det. Og det kunne være, at vi kunne få oversendt det papir, som jeg ved ligger i Skatteministeriet, om, at man siden 2001, hvor den nuværende regering lovede at kompensere for alle de steder, hvor man satte EU-støtten ned, selv om man er imod det, har overkompenseret ret betydeligt i Danmark. Det ville være ret interessant at få det oversendt til Skatteudvalget, til Kommunaludvalget og til Fødevareudvalget. Tak.

Kl. 11:40

Formanden:

Så er det ministeren.

Kl. 11:40

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Hvis man sammenligner vilkårene for dansk landbrug med vilkårene for landbrug i udlandet, har man en udmærket begrundelse for det forslag, vi behandler.

Så vil jeg gerne bekræfte over for fru Line Barfod, at der i Danmark selvfølgelig skal gælde danske overenskomstvilkår.

Kl. 11:40

Formanden:

Hr. Bjarne Laustsen for en sidste kort bemærkning.

Kl. 11:40

Bjarne Laustsen (S):

Det er jo fint, at ministeren svarer en tidligere ordfører; det er der også behov for. Men jeg spurgte jo bare til det kloge i det, og til, om ministeren som ægte liberal er enig med vismændene i, at det har vist sig til alle tider, at hvis man giver støtte, skattelettelser, har det en vis evne til at forplante sig og blive kapitaliseret som det f.eks. er sket inden for landbruget med jordpriserne.

Vi har været helt oppe at vende med 300.000 kr. for 1 ha jord. Det er godt for dem, der har det. Det er godt for dem, der ejer jorden, men det er ikke særlig godt for dem, der er ude at leje jorderne. Det er heller ikke særlig godt for de unge landmænd, der vil etablere sig. Er indenrigsministeren ikke enig i det?

Kl. 11:41

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:41

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Det er jo en fin teoretisk betragtning, men det handler også om familier, om kød og blod, om folk, som er selvstændige, og som kan være lige så truede på deres levebrød som folk, der er lønmodtagere.

Det er det, jeg synes at der nogle der ikke rigtig vil tage med i betragtning her.

Kl. 11:41

Formanden:

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Så går vi lige om et øjeblik til afstemning.

Kl. 11:42

Afstemning

Formanden:

Vi stemmer her om lovforslagets endelige vedtagelse. Og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For lovforslaget stemte: 60 (V, DF, KF, LA og Pia Christmas-Møller (UFG)), imod stemte: 51 (S, SF, RV, EL og Christian H. Hansen (UFG)), hverken for eller imod stemte: 0.

Lovforslaget er vedtaget og bliver sendt til statsministeren.

Det næste punkt på dagsordenen er:

15) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 205: Forslag til folketingsbeslutning om en ny model for det udvidede frie sygehusvalg.

Af Jonas Dahl (SF), Sophie Hæstorp Andersen (S) og Lone Dybkjær (RV) m.fl.

(Fremsættelse 07.04.2010. 1. behandling 07.05.2010. Betænkning 19.05.2010).

Kl. 11:43

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Hr. Jonas Dahl beder om ordet. Værsgo.

Kl. 11:43

(Ordfører)

Jonas Dahl (SF):

Det bliver jo en interessant afstemning, vi skal have her om lidt. Oppositionen har jo her fremlagt en klar plan for det sundhedsvæsen, vi gerne ser – en plan, hvor man klart går ind og differentierer mellem de forskellige behandlingsformer, således at det, der er det mest alvorlige, det, der er det akutte, bliver behandlet med det samme, mens sygdomme som f.eks. en springfinger eller en åreknude måske godt kan vente op til 2 måneder, således at der bliver en reel differentiering mellem det mest alvorlige og det, der måske kan vente lidt længere.

Det er jo ikke mindre interessant, at vi her om lidt skal stemme om forslaget, når man for 2 dage siden kunne læse, at den tidligere sundhedsminister, hr. Jakob Axel Nielsen, går imod regeringens egen behandlingsgaranti. Jeg citerer fra Altinget her den 1. juni:

Man kunne også sige 6 uger, eller man kunne gøre tidsfristen afhængig af, hvilke sygdomme der er tale om. Hvis jeg stadig sad i Sundhedsministeriet, ville jeg helt klart have bedt nogle fagfolk om at give mig et par bud på, hvordan man kunne forlænge den. Citat slut. Jeg synes, det er interessant, at landets tidligere sundhedsminister, et tidligere medlem af statsministerens regering, har fremlagt et forslag, hvor han sådan set ligger fuldstændig på linje med oppositionens forslag. Så derfor ser jeg da meget frem til at se, hvordan De Konservative og den tidligere sundhedsminister om lidt vil stemme til oppositionens forslag om differentieret behandlingsgaranti. Jeg vil godt tage et andet citat med, når vi nu er i citatafdelingen, for medlem af Venstre og næstformand for Danske Regioner var fremme i Jyllands-Posten den 3. april, hvor han sagde:

Det giver ikke nogen mening, at operationer for stritører, åreknuder eller visse fedmeoperationer skal have samme prioritet som hjerte- eller kræftoperationer. Det er ikke realistisk, at alle patienter kan behandles inden for 1 måned på et offentligt sygehus. Citat slut.

Det understreger måske meget godt regeringens problem med også at overholde de behandlingsgarantier, man udsteder i et væk, men som vi kan se ikke har været i stand til at påvirke ventelisterne. Så det skriger jo til himlen, når vi gentagne gange kan høre fra regeringen, at man nu har fundet en ny opgørelsesform i forhold til ventelisterne, således at man nu kan sige, at nu er ventelisterne faldet. Men realiteten er jo, at når man ser på de tal, som regeringen og statsministeren selv brugte i valgkampen i 2007, viser det sig tydeligt, at ventelisterne rent faktisk er steget, så det er jo grotesk, at vi bliver ved med at høre den måde at lege med tallene, som det sker fra statsministerens side.

Jeg vil gerne sige, at jeg glæder mig meget til at se, hvordan Det Konservative Folkeparti vil stemme i dag, når vi nu for 2 dage siden kunne høre, at den tidligere sundhedsminister klart gik i rette med regeringens politik og klart sagde, at han er enig med oppositionen i, at der er behov for en differentieret behandlingsgaranti.

Kl. 11:46

Formanden:

Så er det fru Sophie Hæstorp Andersen som ordfører.

Kl. 11:46

(Ordfører)

Sophie Hæstorp Andersen (S):

I Socialdemokratiet arbejder vi for en vision, der handler om fri og lige adgang til sundhed ud fra en lægelig prioritering af, hvilken patient der har mest behov, i et demokratisk forankret sundhedsvæsen med direkte valg i vores regioner.

Socialdemokraterne, SF og De Radikale har fremsat det her beslutningsforslag, fordi vi mener, at de mest syge skal behandles og prioriteres først. Retten til behandling efter bare 1 måned, som den er udformet nu, er med til at skævvride prioriteringen i sundhedsvæsenet til fordel for mennesker med lettere lidelser og ukomplicerede forløb og til ugunst for de mennesker, som er kronisk syge, og som f.eks. resten af deres liv skal i dialysebehandling eller skal leve med en hjertesygdom.

Det er til gavn for nogle, fordi det primært er disse grupper, der kan bruge det udvidede frie sygehusvalg, og fordi de offentlige sygehuse i de sidste år har været tvunget til at udvide kapaciteten for at holde på netop disse patienter, så der fokuseres mere på økonomi end på patienternes forskellige behov for behandling. Et godt eksempel er, hvordan ventetiderne på knæ- og hofteoperationer er faldet markant, mens mennesker med udefinerbare smerter stadig væk venter 1½-2 år på at komme i smertebehandling.

Den nuværende model for det udvidede frie valg – behandlingsgarantien, som nogle kalder den – efter bare 1 måned giver ikke tilstrækkelig mulighed for, at ekspertise, arbejdskraft og penge kan prioriteres, så patienter med alvorlige sygdomme får den rettidige og nødvendige behandling i sundhedsvæsenet.

I Socialdemokratiet ønsker vi ikke at afskaffe det udvidede frie valg. Vi stemte selv for retten til at vælge at blive behandlet på et andet offentligt hospital eller et privathospital, hvis muligt, hvis man

har ventet i mere end 2 måneder, men der findes imidlertid ingen – *ingen* – sundhedsfaglig begrundelse for, at alle patienter skal behandles inden for 1 måned. Og kapaciteten er der heller ikke med det personale, der er til rådighed og de økonomiske budgetter, som man giver regionerne. Det ser vi i de fyringsrunder, der foregår nu rundtomkring i regionerne. Derfor har der hele tiden været tale om bristede forventninger og falsk tryghed for mange borgere og patienter.

I Socialdemokratiet går vi derimod ind for en patientrettighed, som borgerne kan regne med, og som sikrer solidariteten, ikke en falsk rettighed, der kun gavner de få og skaber ulighed mellem patienterne. Mange rygpatienter er i dag i en gråzone, hvor nogle vil have godt af at blive behandlet og opereret, mens andre faktisk bliver raske af sig selv. Det samme gælder for knæskader. Mange knæskader heler sig selv i løbet af 2-3 måneder, men med en garanti på 1 måned ligger der et helt klart incitament til, at en kirurg siger: Ah, det her kan da ordnes kirurgisk; om en måned er du klar til at gå på arbejde igen.

Desværre har det vist sig, at de operationer ofte har været unødvendige. Nogle gange har det betydet flere komplikationer, stive ben og måske endda infektioner, og det har i værste fald ført til, at folk er blevet invaliderede i stedet for helbredt. Problemet med behandlingsgarantien efter bare 1 måned er altså, at de patienter, som normalt i ventetiden på behandling ville blive raske af sig selv, ikke længere når at blive raske af sig selv, fordi mange tilbydes operation meget hurtigere end tidligere, dvs. inden for en måned i stedet for inden for to.

Vi står ikke alene med de synspunkter, som jeg kommer med i dag. Som vi hørte i det tidligere indlæg fra min kollega hr. Jonas Dahl, fik vi i går et udspil fra den tidligere sundhedsminister, hr. Jakob Axel Nielsen, som netop var ude at sige om ventetidsgarantien på 1 måned, at den er for kort. Han indrømmede blankt, at han nok var blevet lidt klogere på området. Citat fra i går:

»Fra et sygehus får første kontakt til en patient, og til det er klart, hvilken behandling vedkommende har brug for, er en måned ikke tilstrækkeligt. Ofte har de offentlige sygehuse ikke en reel chance, inden patienterne må tage på privathospital på det offentliges regning. Det betyder, at for mange patienter ryger på privathospital.«

Vi kan også andre steder finde citater i debatten, der nu har kørt det seneste års tid. Den daværende formand for Lægeforeningen, Yves Sales, har blandet sig meget i debatten. Han har sagt:

Det handler om, at patienten får den rigtige behandling på det rigtige tidspunkt og på det rigtige sted. Og det hænger ikke sammen i det system, vi har i dag.

Jeg synes næsten, det citat taler for sig selv.

Jeg håber selvfølgelig, at klogskaben, som den tidligere minister nu har vist, også vil nå helt ind i regeringskontorerne. Vi har lagt mærke til, at den tidligere ministers synspunkt også deles af regionsformand og næstformand i Danske Regioner, Carl Holst, der er medlem af Venstre.

Der er ikke nogen tvivl om, at det er dyrt at drive et sundhedsvæsen. I Socialdemokratiet afsætter vi gerne flere penge i de kommende år til indførelse af teknologiske og medicinske fremskridt for patienterne. I marts måned var vi konkret ude at foreslå, hvordan man kan omprioritere til gavn for de mest syge patienter. Vi har fremlagt et udspil, der hedder »Fair Forandring«. Der kommer vi med 3,1 mia. kr. til sundhedsvæsenet og 2 mia. kr. til forebyggelse via øgede afgifter på de ting, der gør danskerne usunde, en afskaffelse af fradraget for arbejdsgiverbetalte sundhedsforsikringer og en arbejdsskadeafgift til de virksomheder, der har et dårligt arbejdsmiljø. Vi er ikke bange for at prioritere i Socialdemokratiet.

Regeringen vil derimod spare i kommunerne med den såkaldte nulvækst for at sikre midler til vores sundhedsvæsen. Faktisk siger man, at det er den måde, man prioriterer på, men det er ikke helt rigtigt, for i debatten i går kom det jo også frem, ligesom det gjorde med regeringens genopretningspakke, at den måde, man også prioriterer på, er, at man nu fjerner adgangen til den vederlagsfri fertilitetsbehandling for de ufrivilligt barnløse. Det er en anden måde at prioritere på, og det er en måde, Socialdemokratiet ikke ønsker at prioritere på. Vi ønsker ikke, at det skal blive sådan, som den konservative ordfører, fru Henriette Kjær, sagde i går, at brugerbetaling er uundgåeligt i fremtiden, og at det er forventeligt, at vi skal diskutere brugerbetaling på andre områder i fremtiden også. Det er ikke den vej, vi ønsker at gå, og derfor fremlagde vi i marts måned, hvordan vi ønsker at prioritere, og vi har fremlagt »Fair Forandring«.

I Socialdemokratiet kæmper vi for den frie og lige adgang til sundhed for de mange, der af forskellige grunde ikke kan få et tilbud hos de private. Det klinger hult, når Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti derimod kæmper indædt for en patientrettighed, der kun er for de få, der kan få et tilbud på et privathospital efter bare 1 måned. Vi mener derfor, det er på tide, at vi i fællesskab anerkender, at det udvidede frie valg efter bare 1 måned hverken sikrer den fri og lige adgang eller løser problemerne i vores sundhedsvæsen med ventetid til udredning, behandling, rehabilitering og efterbehandling. Tak for ordet.

Kl. 11:53

Formanden:

Tak. Jeg kan lige oplyse, at årsagen til, at vi ikke slukkede for A'et tidligere, er af respekt for den, der har ordet, for slukker vi for A'et, mens der står en ordfører på talerstolen, så ved vi, at der bliver støj i salen, og det er ikke fair.

Jeg har noteret, at fru Liselott Blixt ønsker ordet som ordfører, og at fru Lone Dybkjær ønsker ordet som ordfører.

Så kan jeg yderligere oplyse, at der jo bliver afstemninger i eftermiddag om beslutningsforslagene her ved anden behandling, men at mulige afstemninger om forslag til vedtagelse i forbindelse med forespørgslerne udsættes til i morgen, så vi altså gør beslutningsforslagene færdig, men afstemninger om forslag til vedtagelse vedrørende forespørgslerne kommer i morgen.

For at glæde alle kan jeg oplyse, at mødet nu udsættes og genoptages i dag kl. 13.

Mødet er udsat. (Kl. 11:54).

Kl. 12:59

Forhandling

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Så er forhandlingen genåbnet.

Vi er ved anden og sidste behandling af beslutningsforslag nr. B 205, og det er fru Liselott Blixt som ordfører.

Kl. 13:00

(Ordfører)

Liselott Blixt (DF):

Når jeg nu her har hørt Socialdemokraternes og Socialistisk Folkepartis ordførere, må jeg da indskyde, at det er utroligt, så meget der skal siges i dag ved tredjebehandlinger, men det er vel valgkampen, det drejer sig om; det drejer sig ikke så meget om sagen. Samtidig undrer det mig, at ordførerne tillægger hr. Jakob Axel Nielsens udtalelser så stor værdi, da det ikke var tilfældet tidligere, da hr. Jakob Axel Nielsen var fungerende minister. Men det er jo altid godt at få nogen til at sige næsten det samme, som man selv mener. Jeg undrer mig samtidig over, at hr. Jakob Axel Nielsen har været ude med den melding, da han så åbenbart ligesom de to ordførere ikke ved, hvad der står i selve vejledningen om det udvidede frie valg. Der står ordret:

»Tilrettelæggelse af patientforløb og tilbud til patienterne på baggrund af indikationsniveau for undersøgelse og behandling samt prioritering af patienter og arten af behandlingstilbud skal altid ske på et lægefagligt forsvarligt grundlag. Den udvidede fritvalgsordning indebærer ikke ændringer heri.«

Det bør da om noget sikre, at de patienter, som har gavn af en længere ventetid, får en længere ventetid på en lægefaglig vurdering.

Det undrer mig samtidig, at man fra S' og SF's side vil skabe et A- og et B-hold, nemlig dem, der bliver lagt i bunke 1, hvor der er 1 måneds ventetid, og dem, der bliver lagt i bunke 2. Fru Sophie Hæstorp Andersen siger i sin ordførertale, at de ikke er bange for at prioritere, men det er jeg. Det skal ikke være os som lægfolk, som politikere, der skal prioritere, men derimod den lægefaglighed, der bliver omtalt i vejledningen. Man tror åbenbart også, at der, fordi man lader en patient med åreknuder vente i 2 måneder i stedet for 1 – hvor sådan noget som regel foretages på en klinik – så kan der behandles en kræftpatient mere. Hvor er besparelsen? Jeg kan se, at der, hvis man satte dette i gang, jo så var en del, der blev rykket 1 måned, men hvis vi kiggede på sygehusplanlægningen 2-3 måneder efter, ville det jo se ud, ligesom det gør i dag.

Man pointerer også den frie og lige adgang. Hvor er den frie og lige adgang, hvis nogen, som fru Sophie Hæstorp Andersen refererer til, kommer med en dårlig hofte og de får at vide, at de godt kan vente i 2 måneder, fordi man vil undgå det private? For det er jo det, det drejer sig om, nemlig at man ikke vil have, at der er nogen, der kommer på de private sygehuse. Sørgeligt vil det være, hvis man så opdager, at det var en alvorlig sygdom, som burde være blevet behandlet, for som de siger i Dansk Cardiologisk Selskab og Danske Multidisiciplinære Cancer Grupper, er det ikke muligt på et kvalificeret lægefagligt grundlag at udpege patientgrupper, for hvem man uden risiko for forværring i deres sygdom kan udvide behandlingsgarantien; det er simpelt hen for vanskeligt at forudse, hvordan en patients sygdom udvikler sig, mens vedkommende venter på at komme til.

Derfor kan vi i Dansk Folkeparti ikke støtte forslaget. Vi ønsker en lige og fri adgang til sundhedsvæsenet.

Kl. 13:03

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Fru Lone Dybkjær som radikal ordfører.

Kl. 13:03

(Ordfører)

Lone Dybkjær (RV):

Tak. Jeg vil gerne starte med at citere statsministeren fra i går, hvor statsministeren sagde:

»På sundhedsområdet har regeringen siden 2001 gjort op med, at dankortets ydeevne skal bestemme køens længde. Vi har gjort op med den ideologiske frygt for private sygehuse. Patienterne har fået udvidet frit sygehusvalg. Det har 300.000 danskere haft direkte glæde af.«

Med et lille spring læser jeg videre:

»Den udvikling vil Socialdemokraterne og Socialistisk Folkeparti spænde ben for. De foreslår, at vi deler patienterne op i et A-hold og et B-hold, hvor B-holdet er danskere med såkaldte mindre alvorlige sygdomme. Den sidste kategori skal så igen vente flere måneder på en ny hofte eller en operation for grå stær. I praksis vil det betyde, at de, der har pengene til det, vil springe køen over. I praksis vil oppositionens forslag dele danskerne op i hold efter pengepungens størrelse« – og han tilføjede – »sådan som vi så det frem til 2001.«

Statsministeren taler meget om, at danskerne skal være i verdensklasse i 2020 på så det ene og så det andet område. Der er et sted, hvor vi allerede har nået målet. Det er, når det drejer sig om statsministerens demagogi. Der er vi allerede i verdensklasse. Det er jo rendyrket demagogi og direkte forkert – jeg har fået en opfordring af min partiformand til ikke at bruge stærkere ord – når statsministeren

igen og igen påstår, at dankortets ydeevne skal være afgørende, og at det er det, Socialdemokraterne og Socialistisk Folkeparti siger med det her forslag. Vi var ikke med dér, men vi er medforslagsstillere. Det passer jo ganske enkelt ikke, og det synes jeg godt at statsministeren kunne være stor nok til at erkende.

Men statsministeren, må man jo tro, læser ikke papirerne. I går stod han på talerstolen her og havde genopretningsplanen i den ene hånd og 2 stk. hvidt papir i den anden hånd, og så må man jo ligesom tro, at statsministeren mener, at oppositionens forslag er skrevet med usynligt blæk. I hvert fald må vi konstatere, at statsministeren ikke kan finde ud af, hvad oppositionen siger, og det må så være statsministerens problem. Men her har vi altså et konkret forslag. Det er fremsat i Folketinget, det er trykt, og det er skrevet med sort på en eller anden måde. Derfor kunne man jo godt tro, at statsministeren eller nogen omkring ham i det mindste læste det, sådan at han ikke på demagogisk facon ville kunne sige det, han siger her. Det, statsministeren siger i sin tale, passer jo ganske enkelt ikke.

Men det, som vi vil med det her forslag, er jo ikke at lade nogen vente i hundrede år eller flere måneder. Det, vi vil, er sådan set bare at sikre mest mulig sundhed for pengene, og uanset hvilken fremtidsmodel man har, hvad enten det er den med usynligt blæk, eller det er genopretningsplanen, eller det er andre forslag, så tror jeg, vi alle kan være enige om, at vi ikke har råd til at smide om os med penge. Hvis vi havde råd til at smide om os med penge, kunne vi jo bare foreslå en ventetidsgaranti på 1 dag for den sags skyld, men det har vi ikke. Det ville så også være vanvittigt at have sådan en ventetidsgaranti, men det er en anden snak. Men altså, hvis vi havde masser af penge, kunne vi jo gøre en hel masse. Nu drejer det sig om at få mest mulig sundhed for pengene, og det er sådan set bare det, det her forslag handler om.

Jeg kunne godt citere fra det her forslag, men da jeg kan se, at der er ringet til afstemning, så vil jeg jo ikke trætte kollegaerne mere end højst nødvendigt. Men jeg vil gerne sige, at jeg da gerne vil række en hånd ud til den nye indenrigs- og sundhedsminister. Kunne man så i det mindste ikke, sådan som den tidligere sundhedsminister nu har foreslået, tage en dialog med fagfolkene? Der er jo ingen mennesker, der arbejder i det her system, som ikke mener, at det er forkert med 1 måneds ventetidsgaranti, og at det på en lang række områder giver en uhensigtsmæssig måde at tilrettelægge tingene på. Det er jo sandheden om det.

Jeg håber meget, at den nye minister vil prøve på at kigge på det her med friske øjne. Ministeren siger jo – og det er jeg sådan set principielt enig med ham i – at han ikke er argumentresistent. Det kan jeg godt lide. Det mener vi heller ikke at De Radikale er, men jeg synes, at det er helt fint, hvis en Venstreminister mener det samme. Hvis nu ministeren ikke er argumentresistent, kunne ministeren så ikke prøve at se på det her og prøve at se, om der ikke kunne være nogen argumenter for, at man gjorde det på en bare lille smule anderledes måde end den firkantede måde, man gør det på i dag? Det tror jeg ville være godt, og jeg tror sådan set, at hvis der kunne komme det ud af debatten her, ville vi da smile lidt venligt til ministeren og sige: O.k., godt gået, godt, at du tør prøve på at kigge på det her med friske øjne.

Kl. 13:08

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 13:08

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Jeg synes, at jeg skylder fru Lone Dybkjær et kort svar. For det første vil jeg gerne kvittere for, at hun har bemærket, at jeg ikke er argumentresistent, og jeg vil godt understrege det ved at pege på, at jeg faktisk har lyttet intenst til de argumenter, der har været imod ventetidsgarantien. Jeg har ikke kunnet se, hvad det er, der spares

ved, at folk med forholdsvis banale operationer skal vente. Det er det ene. Og jeg har bestemt ikke kunnet konstatere, at folk med livstruende sygdomme bliver sat bag i køen, for det må man ikke.

Så jeg har simpelt hen ikke kunnet høre tilstrækkeligt med gode argumenter til, at jeg kunne ændre min opfattelse, og derfor vil jeg altså indtil videre stå fast på det, der har været regeringens politik, og som har sikret, at hundredtusinder af mennesker har fået en operation hurtigere, end de ellers ville have fået. Og så vil jeg selvfølgelig kvittere for, at der her kommer et konkret forslag. Det er jeg sikker på at også statsministeren er glad for, men når jeg læser det konkrete forslag, så er det jo, som om det vigtigste er overladt til fantasien, for hvordan er det, man nu vil differentiere? Det står der jo ikke noget om i forslaget.

Kl. 13:09

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Lone Dybkjær for en kort bemærkning.

Kl. 13:10

Lone Dybkjær (RV):

Igen synes jeg altså, det er lidt for dårligt, vil jeg sige til sundhedsministeren. Her står meget, meget klart: Alle patienter med livstruende sygdomme behandles akut. Nu satte ministeren spørgsmålstegn ved, om dem med livstruende sygdomme blev behandlet akut i forbindelse med det her forslag. Det er ikke nødvendigt. Der står meget udtrykkeligt, at alle patienter med livstruende sygdomme behandles akut

Derudover synes jeg, at ministeren skulle tage en snak med fagfolk. Det her er jo ikke noget, oppositionen har fundet på. Oppositionen har prøvet at lytte til nogle fagfolk, og alle fagfolk siger, at det altså ikke er hensigtsmæssigt, at vi smider alle ind på en 1-månedsventetidsgaranti. Det giver simpelt hen ikke mulighed for en ordentlig planlægning. Der er jo ikke tale om planlægning, når det drejer sig om akutte, livstruende sygdomme. Så går de forrest i køen, det gør de også ifølge det her forslag.

Det, vi taler om, er mennesker, som ikke har akutte, livstruende sygdomme eller de såkaldte hoftesygdomme, knæ, knyster, og hvad ved jeg. Det er sådan set ligegyldigt. Hvis ministeren nu snakkede med sine fagfolk, og hvis ministeren nu snakkede med folk inden for sundhedsvæsenet og spurgte, hvordan deres oplevelser havde været, dengang vi på grund af strejker og alting var ophørt med den her 1-måneds-ventetidsgaranti, så ville han opleve, at der er afdelinger, der har registreret, at der simpelt hen var operationer, der ikke skulle foretages, fordi de var gået i sig selv. Sådan er det jo.

Derfor synes jeg, at ministeren skal prøve på at høre af alle sine fagfolk og af hele det her sygehusvæsen, hvordan vi kan tilrettelægge det på en hensigtsmæssig måde, sådan at vi får mest muligt ud af såvel det offentlige som det private sundhedsvæsen. Jeg tror ikke, at ministeren bare vil have et privat sundhedsvæsen, men jeg vil gerne sige, at den måde, vi gør det her på, er at fremme det private sundhedsvæsen, og meget kan man sige om det, men billigere er det ikke.

Kl. 13:12

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ministeren replicerer.

Kl. 13:12

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Min pointe var, at det allerede er sådan, at alle med livstruende sygdomme bliver behandlet uden ophold. De bliver ikke skubbet til side af folk med grå stær og knæoperationer osv., de har krav på umiddelbar behandling. Argumentet, som jeg også har hørt, og som her blev gentaget, om, at der jo er nogle, der, mens de er på venteliste, bliver raske, så de slet ikke skal behandles, vil jeg meget gerne tage op, for det handler jo så om, at der er mennesker, der bliver indstillet

til operationer, som ikke skulle have været indstillet til operationer, og så er det jo, at vi skal tage fat i lægestanden og spørge: Hvad er nu det? Er der nogle, der bliver indstillet til operation, som slet ikke behøver operation? For hvis de behøver en operation, så er det jo, som fru Liselott Blixt sagde, sådan, at man jo så ikke sparer noget ved at udskyde operationen, medmindre de dør, mens de står på ventelisten – og det er jo ikke det, der er hensigten.

Kl. 13:13

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Lone Dybkjær.

Kl. 13:13

Lone Dybkjær (RV):

Jeg synes, det er lidt groft at sige det sidste, men det må jo stå for ministerens egen regning. Når jeg præciserede det der med livstruende sygdom, var det jo ikke, fordi jeg ville sige, at det ikke eksisterer i dag. I det omfang, det er muligt og man finder det, så bliver folk med livstruende sygdomme da forhåbentlig opereret, det har jeg ikke villet sætte spørgsmålstegn ved. Det, jeg har sagt om, hvad det her forslag indebar, sagde jeg jo med udgangspunkt i statsministerens tale. Og så vil jeg sige: Når vi sagde det, vi gjorde, så var det for i det mindste ikke at kunne få det skudt i skoene; vi er jo med den demagogi, regeringen og statsministeren lægger for dagen, nødt til at præcisere selv de mest selvindlysende ting, for ellers siger man bare, at folk med livstruende sygdomme ifølge det her forslag ikke ville blive behandlet. Sådan er debatten jo blevet. Det skal jeg dybt beklage, men det må jeg jo bare konstatere, også set i lyset af det, statsministeren sagde i går under sin tale, som jeg synes måske godt kunne have haft mere fokus på det økonomiske, end det havde, i stedet for på regeringens gode gerninger og oppositionens tilsvarende dårlige. Men det, der er kernen, er, at det jo ikke er et spørgsmål om, at læger indstiller eller ej. Sundhedsministeren ved jo godt ligesom os andre, at der er noget, der hedder et gråt område, og netop i lyset af, at vi har fået den udvikling, som vi har, så kommer folk jo og siger: Jeg har krav på at blive opereret – jeg har krav på det. Og det kan da godt være, at det slet ikke er det rigtige at blive opereret, men at få en helt anden behandling, og så kommer der også til det, at det ikke koster kassen at blive opereret, det koster ingenting, men det koster temmelig meget, hvis man skal gå til anden behandling. Det er jo også en skævhed, der forvrider systemet.

Kl. 13:15

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Sophie Hæstorp Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 13:15

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Det, der fik mig til at tage ordet, var, at ministeren sagde, at der manglede argumenter, og at der manglede konkrete anvisninger på, hvordan det her skulle gøres. Men det interessante er jo, at hvis ministeren fulgte fru Lone Dybkjærs opfordring om at tale med fagfolkene og også gik til sine egne partikammerater eller partikolleger i regionerne, kunne han jo få opskriften på, hvordan det kan lade sig gøre, og hvorfor det her skal gøres. For det første har Carl Holst, der jo er næstformand i Danske Regioner og regionsformand for Region Syddanmark, som jeg har lagt mærke til at indenrigs- og sundhedsministeren bruger rigtig meget tid på at rose - hver gang vi er i samråd eller har møder, bliver det hele tiden rost - og hvis der er så meget ros tilovers for Region Syddanmark, synes jeg, at ministeren skulle tage et møde med Carl Holst, der er leder af regionen, for han er gået ud og har åbent sagt: Der er fire grupper, vi skal kigge på der er de akutte tilstande, der er de livstruende tilstande, der er de smertefulde tilstande, og så er der andre og mindre alvorlige tilstande. Og han siger også: Det var det, vi gjorde, da vi suspenderede det

frie valg. Det var dengang, hvor regeringen var blevet ramt af krise og de her mange mennesker stod og demonstrerede for bedre muligheder i sundhedsvæsenet. Lyt dog til partikollegaerne, tag en snak med fagfolkene, der siger, at man ikke både kan blæse og have mel i munden, altså at man ikke kan bibeholde de korte ventetider for alle patienter, samtidig med at man undgår brugerbetaling og giver skattelettelser. I parentes bemærket vil jeg sige: De ufrivilligt barnløse er jo de første, der nu rammes af brugerbetaling, fordi regeringen nægter at prioritere på det her område.

Kl. 13:16

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Jonas Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 13:16

Jonas Dahl (SF):

Jeg synes, at det er interessant, og vil også gerne hilse det velkommen, at indenrigs- og sundhedsministeren nu er kommet på banen, således at vi kan høre regeringen. Jeg undrer mig sådan lidt over, at vi ikke har hørt andet fra ministeren end en enkelt kort bemærkning. Men jeg vil gerne indledningsvis høre sundhedsministeren: Er sundhedsministeren enig med hr. Carl Holst, der den 3. april sagde:

»Det giver ikke nogen mening, at operationer for stritører, åre-knuder eller visse fedmeoperationer skal have samme prioritet som hjerte- eller kræftoperationer. Det er ikke realistisk, at alle patienter kan behandles inden for en måned på et offentligt sygehus ...«

Det synes jeg er meget centralt. For hvis sundhedsministeren er enig med hr. Carl Holst, burde ministeren og regeringen jo sådan set også støtte det her forslag fra en samlet opposition, et forslag, som netop lægger op til, at vi får set på en differentiering, så det netop bliver det lægefaglige, der kommer i højsædet, så det bliver lægen, der med sin faglighed konkret går ind og vurderer, om det er den ene eller den anden patient, som har det største behov, således at vi får det akutte behandlet først.

Vi kunne høre fra den konservative politiske ordfører i går, at indførelsen af brugerbetaling på – hvad hedder det? – fertilitetsbehandling kun var startskuddet til indførelse af brugerbetaling på sundhedsområdet. Så kunne jeg godt tænke mig at høre, om indenrigs- og sundhedsministeren er enig med den konservative ordfører, der sagde det fra talerstolen under afslutningsdebatten i går.

Kl. 13:18

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 13:18

${\bf Indenrigs-\ og\ sundhedsministeren\ (Bertel\ Haarder):}$

Som jeg sagde til fru Lone Dybkjær, synes jeg, at det er et problem, hvis der er mennesker, der bliver indstillet til en operation, som ikke har et stærkt behov for den. Og det er jo det, som man kan sige, når man hører, at der er nogle, der ligefrem bliver raske, mens de står på ventelisten. Så skulle de jo ikke have været indstillet til operation. Der må være sket en lægelig fejl i forbindelse med den indstilling. Jeg ved heller ikke af, at hvem som helst kan få rettet deres ører. Det må altså være et alvorligt tilfælde, før der er en lægelig indikation for det. Og hvis der er det, hvad sparer man så ved at vente? Det er blot det, jeg fremhæver.

Kl. 13:19

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Jonas Dahl.

Kl. 13:19

Jonas Dahl (SF):

Jeg synes, at det er interessant, at ministeren sådan set ikke er enig med sin egen partikollega, som har siddet med ansvaret for sundhedsområdet i Region Syddanmark igennem flere år, og som sådan set ganske konkret har sagt, at der er et problem i, at man ikke går ind og behandler folk lige, fordi man rent faktisk ender med at prioritere nogle patienter frem for andre. Og så bliver det rent faktisk sådan, at operationer af stritører og kræftoperationer bliver ligestillet. Og der må man måske spørge sig selv: Er det realistisk? Så ser vi desværre, at kræftpatienter alt for ofte kommer til at vente for længe.

Men når ministeren nu snakker om det her med, at det må være en lægelig fejl, kunne jeg godt tænke mig at høre fra ministeren, om ministeren så også mener, at det er en lægelig fejl, når Lægeforeningen nu går ind og siger, at de støtter det her forslag om en differentieret behandlingsgaranti. Er det så Lægeforeningen, der også har begået en fejl, eller hvor stopper den lægelige fejl, og hvor begynder regeringens fejl?

Kl. 13:20

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ministeren.

Kl. 13:20

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Der er ingen kræftpatienter, der bliver sat til at vente, fordi der er nogle, der får banale operationer for det ene eller det andet, det vil jeg gerne understrege. Så har jeg selvfølgelig lyttet til argumenterne, både fra Carl Holst og fra Lægeforeningen, og jeg har også diskuteret dem på Lægeforeningen kongres. Og det, jeg har sagt, er, at jeg godt kan se problemet, hvis der er nogle, der bliver raske, mens de står på ventelisten. Skulle vi ikke løse det på en anden måde? Jeg kan godt se et problem ved, at der måske er operationer, som måske slet ikke skulle have været foretaget. Men hvis de skal foretages, hvad er det så, vi sparer, ved at de udsættes. Altså, jeg prøver at ræsonnere, og det vil jeg fortsat gøre – også med ordførerne.

Kl. 13:20

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Sophie Hæstorp Andersen havde kun en enkelt bemærkning før. Værsgo.

Kl. 13:21

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg ved ikke, om det er, fordi ministeren stadig væk er ny på området, eller om ministeren med vilje fuldstændig overser det faktum, at der jo sådan set er god økonomi for hospitaler og for læger i at indstille folk til operationer. Det er jo også sådan, at der er oprettet et system i Danmark med takster, hvor en sygehusafdeling bliver belønnet for at operere folk, men som det også er blevet fremført, siger man til folk: Nej, du har mere brug for fysioterapi eller genoptræning, men det er der i øvrigt brugerbetaling på. Så ved man jo godt, hvad folk siger: Ah, kan jeg ikke få operationen?

Lægerne tænker, at så er der en god aktivitet på deres afdeling, så er de også sikret, og de, der oven i købet bijobber i deres fritid – dem findes der jo også stadig væk nogle stykker af – tænker, at hvis det er sådan, at vedkommende så kommer til deres klinik, så er man bare heldig. Så altså, se nu på det, tal dog med fagfolkene, både dem, der kan noget med økonomi i sundhedsvæsenet; og dem, der taler patienternes sag; og dem, der taler om, hvordan det foregår i den virkelige verden; og dem, der har ansvaret ude i regionerne. Skal en minister ikke gå ud og tale lidt med de mennesker, der rent faktisk har ansvaret i dagligdagen?

Første næstformand (Mogens Lykketoft): Ønskede fru Liselott Blixt en kort bemærkning? Ja.

Kl. 13:22

Liselott Blixt (DF):

Jeg vil først og fremmest, når man hører ordførerne, spørge om, hvem det er, der kommer ud og siger, hvad der skal ske på sygehus-området. Så kan vi da godt klart se, når det drejer sig om de offentlige sygehuse og dem, der kommer ud og arbejder derude, at de jo er imod, at vi bruger de private, fordi de skal have det alt sammen ud på de offentlige, selv om man ikke kan klare det p.t. Der er jo en grund til det.

Derfor kunne jeg også godt tænke mig at spørge ministeren, om ikke det er rigtigt, at der står i vejledningen, at tilrettelæggelsen af patientforløbet skal ske på indikationsniveau, samt at lægen skal lave en lægefaglig prioritering. Står det ikke i vejledningen allerede nu?

Kl. 13:23

Første næstformand (Mogens Lykketoft): Ministeren.

Kl. 13:23

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Jeg kan helt bekræfte, hvad fru Liselott Blixt siger, og det er netop det, som er mit svar, også til fru Hæstorp Andersen.

Vi er nødt til at henholde os til lægefaglige vurderinger af, hvem der skal opereres, og hvem der har en akut eller livstruende sygdom, som skal gå forud for andre. Der er vi nødt til at henholde os til den lægefaglige vurdering, og det er ikke sådan, at forpligtelsen til at give en behandling efter 1 måned for at undgå, at patienten går ud i privat regi eller går et andet sted hen, skubber nogen til side. Det kan være, at det koster lidt penge, og det er jo så også det, vi sidder og forhandler om med regionerne i øjeblikket.

Til fru Hæstorp Andersen vil jeg sige, at hvis økonomisystemet ikke er perfekt, så lad os drøfte økonomisystemet og få det til at blive bedre. Faktisk startede forhandlingerne med regionerne her til morgen. Så lad os ikke lade det gå ud over patienterne og fratage patienterne deres ventetidsgaranti, blot fordi der måske er problemer med økonomisystemet.

Kl. 13:24

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ønsker fru Liselott Blixt endnu en kort bemærkning? Nej.

Jeg har forstået, at der nu er et ønske hos nogle ordførere om, at vi starter en anden omgang. Det er fru Sophie Hæstorp Andersen som ordfører.

Kl. 13:24

(Ordfører)

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Det, ministeren siger her i dag, er: Lad os tage fat på de konkrete problemer. Men det konkrete problem er en garanti, som gør, at patienter, for hvem der er et privat alternativ, kan kræve, at det private alternativ allerede kommer i spil efter 1 måned. Der er allerede flere, der har været inde på det, men det betyder, at de på de offentlige hospitaler ikke kan nå at udrede folk og finde ud af, hvad der skal ske med dem, inden patienterne står og banker på og siger: Nu vil jeg behandles på et privathospital.

Vi har samtidig set igennem den her regerings levetid, at man ønsker at opprioritere de private hospitaler. Man har overbetalt de private hospitaler for at få flere patienter ud på dem. Man har bibeholdt den her behandlingsgaranti på 1 måned for at få flere til at flytte over på de private hospitaler. Det korte af det lange er, at den her garanti vanskeliggør den prioritering, vi har så hårdt brug for ude i vores sygehusvæsen for at skabe stabilitet for patienterne, sygeplejerskerne, lægerne og de ansatte, der er derude.

Vi har brug for den her ændring af loven, fordi den skaber ulighed mellem patienterne, nemlig mellem de patienter, som har en diagnose, som privathospitalerne kan se at det er lukrativt at behandle, og de patienter, som har en diagnose, som det ikke er lukrativt at behandle. Det er de psykisk syge, mange af de medicinske patienter og mange af de mennesker, der har flere lidelser. Det er ikke lukrativt for de private hospitaler at behandle dem, så de har ingen garanti. Smertepatienterne har ingen garanti. De står på venteliste i 1-1½ år. Er det rimeligt, at vi prioriterer på den måde i vores sundhedsvæsen?

Jeg kan forstå, at det er svært for ministeren at følge med i debatten, fordi der foregår en dialog med Liberal Alliance, men den her garanti skaber med andre ord en ulighed mellem patienterne. Den skaber falsk tryghed, fordi den alligevel i sidste ende ikke kan garantere patienterne behandling. Der er mange patienter, der oplever, at selv når de bliver bedt om det, kan de alligevel ikke gå ud og få et sted at blive behandlet.

Derudover styrker den alle de utilsigtede konsekvenser af, at vi i stigende grad har fået et sundhedsvæsen, som er efterspørgselsstyret. Det er ikke, fordi jeg skal inddrage store økonomiske rapporter eller andet, men Det Økonomiske Råd har selv peget på, at udgifterne på sundhedsområdet i de her år løber løbsk på grund af den her ordning med, at man allerede efter 1 måned kan gå ud og få et tilbud på det private sundhedsområde. Alle råber vagt i gevær – også dem, der i dagligdagen står med patienterne og kan se, at det er skævvridende.

Derfor kan jeg ikke forstå, hvorfor ministeren ikke kan tage en snak med de her folk. Derfor kan jeg ikke forstå, at ministeren ikke kan stille sig på patienternes side, og ikke kun på de 280.000 menneskers side, der er blevet behandlet på et privathospital, men på alle de mange, mange patienters side, der har oplevet nedskæringer, som har oplevet, at der nu bliver fyret mennesker på deres sygehusafdelinger, fordi økonomien er løbet løbsk i regionerne. Det eneste sted, hvor de kan skære ned, er på behandlingen af de akutte patienter. Det er dem, der må ligge på gangene; det er dem, der bliver indlagt på de psykiatriske afdelinger; det er børnene, hvor behandlingerne bliver udsat, indtil et nyt budget er vedtaget. Vi får at vide, at nu er der ingen behandling for børnene fra november til januar, og så kan de stå på venteliste.

Lad os få et sundhedsvæsen, der er for alle patienterne og ikke kun for de få, altså for dem med de mindre skavanker. Jeg tror faktisk, at danskerne er villige til at prøve at få den her solidaritet ind. De er villige til at sige, at vi har et offentligt sundhedsvæsen, og at det er rimeligt, at man venter i 2 måneder eller 8 uger, før man får et privat tilbud. Det kan vi se at der er opbakning til, når vi spørger danskerne om det. Vi mangler bare, at den klogskab også når ind i regeringskontorerne. Og hvis det ikke sker nu, sker det forhåbentlig, lige så snart vi har haft et valg. Man kan jo snart ønske, at det snart bliver udskrevet. Tak for ordet.

Kl. 13:28

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Liselott Blixt for en kort bemærkning.

Kl. 13:28

Liselott Blixt (DF):

Tak for valgtalen. Jeg kunne godt tænke mig at spørge fru Sophie Hæstorp Andersen om, hvordan søren vores ventelister skulle blive kortere, hvis vi giver længere ventetid.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 13:29

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Man skal forstå, at der er patienter i dag, der bliver behandlet, uden at det er nødvendigt, og det var jeg inde på i min tale. Jeg var også inde på det ved førstebehandlingen. Vi finder flere rapporter, der tyder på, at der sker en overbehandling, en overmedicinering og en dårlig planlægning på vores sygehuse, fordi man styrter rundt for at behandle nogle mere banale skavanker frem for at koncentrere sig om de mennesker, som faktisk er alvorligt syge, eller for hvem der ikke er noget alternativ, fordi de kommer ind akut.

Jeg synes ikke, det er rimeligt, at man ser, at der foregår nedskæringer på bl.a. akutte medicinske patienter, ældre mennesker, fordi folk skal ind og have ordnet fedmekirurgi allerede efter 1 måned. Jeg tror godt, mennesker kan vente i 8 uger, medmindre det er en livstruende eller meget, meget smertefuld lidelse, man har.

Vi kunne jo se, det virkede, da man suspenderede det udvidede frie valg efter konflikten i 2008. Da fungerede det, vi foreslår. Det fungerede, lige indtil man politisk genindførte det udvidede frie valg herinde fra Christiansborg. Carl Holst i Region Syddanmark har bevist, at det her system kan virke. Andre regioner har bevist, det kan virke, og at det er til gavn for patienterne på længere sigt.

Kl. 13:30

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Liselott Blixt.

Kl. 13:30

Liselott Blixt (DF):

Det system, som kører nu, fungerer også godt. Der er 300.000 patienter, der har fået en operation på et privat sygehus. Så siger fru Sophie Hæstorp Andersen, at der er overbehandling. Jamen det er da ikke den her garanti, der har skylden, det er vel af lægefaglige grunde.

Så vil jeg gerne spørge fru Sophie Hæstorp Andersen: Står der ikke i den vejledning, der er nu, at der skal ske en lægefaglig henvisning, at det er en læge, der skal vurdere, hvornår man skal opereres?

Kl. 13:30

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 13:30

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg synes jo, det er interessant, at det er en debat, jeg har med Dansk Folkepartis ordfører. Der er bekymrende, eller hvad skal man sige, interessant stille hos både Venstre og Konservative, og det har måske noget at gøre med, at de jo i begge partier har folk, der er gået ud og direkte har modsagt den 1-måneds-behandlingsgaranti, som er regeringens politik.

Jeg synes da, det er tydeligt, at den tidligere sundhedsminister, hr. Jakob Axel Nielsen, jo netop har haft mulighed for at tale med de mange fagfolk, som vi nu efterlyser at den nye sundhedsminister taler med. Han er netop blevet klogere, på baggrund af at han har talt med læger, at han har talt med patientgrupper, og at han har talt med alle mulige andre. Det er da det, der er baggrunden for det her.

Jeg synes også, det er interessant, at man bliver ved med at drage lægeløftet ind, men hvis man bare ser sig om i verden, ved man jo godt, at læger ud over et lægeløfte også har andre ting. Læger er mennesker, læger opererer inden for en kasse, som udgøres af rammerne for det offentlige sundhedsvæsen, hvor man honorerer be-

handlinger. Det kan man ikke løbe fra. Det honoreres, hver gang der kommer en ekstra patient på afdelingen. Tjing, så kommer der penge i kassen, og det kan læger, der er ansat på en afdeling, da ikke løbe fra, uanset om det er i privat regi eller det er i offentligt regi.

Kl. 13:32

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ønsker hr. Jonas Dahl ordet som ordfører? Nej.

Fru Lone Dybkjær som ordfører.

Kl. 13:32

(Ordfører)

Lone Dybkjær (RV):

Det er sådan set bare, fordi ministeren spørger, hvad det hjælper, at man kan planlægge, og så synes jeg sådan set bare, der er god grund til at sige, at vi jo planlægger ret meget i vores liv, for at vi kan få en hensigtsmæssig måde at gøre tingene på.

Nu er jeg med på, at jeg i hvert fald ikke taler til ministeren, men så kan man jo tage det i referatet på et eller andet tidspunkt. (*Indenrigs- og sundhedsministeren* (Bertel Haarder): Jeg lytter). Jeg ved godt, ministeren siger, han kan multitaske, og det vil jeg ikke afvise at der er nogle mænd der kan.

Men det, jeg ville sige om det her, er kun, at det, man vinder, ved at man ikke har 1 måneds absolut ventetidsgaranti, jo er, at det bliver muligt for systemerne at planlægge på en bedre måde, end de føler de kan i dag. Det er ikke noget, jeg selv står og opfinder. Det er noget, man hører, hvis man snakker med folk inden for branchen, og det er derfor, at jeg vil anbefale ministeren at gøre det.

Det andet er, at selv om alle læger laver en lægefaglig vurdering, er der jo ikke tale om et samlet system. Der er nogle, der laver en lægefaglig vurdering på nyreområdet, nogle gør det på hofteområdet, og nogle gør det på nogle andre områder. Det vil sige, at på den måde får man ikke nødvendigvis det optimale ud af det. Der er det jo, at hvis man kunne lave en bedre planlægning, kunne der måske også blive nogle ressourcer til de mennesker, som der ikke er noget alternativ for, eller til de mennesker, der har behov for det.

Lad os tage hele det psykiatriske område. Jeg tror ikke, der er nogen herinde, der er i tvivl om, at der er behov for flere ressourcer på det område. Det er jo noget af det, som man ville opnå. Det er de svage mennesker i systemet, og det er derfor, der er en risiko for, at det er de stærke, dem, hvor der er tale om nogle operationer af en eller anden art, der brager igennem systemet, mens der ikke bliver noget tilovers til de andre.

Så siger ministeren: Jamen hvis de så bare bliver opereret senere. Der er operationer, som det er klogt at vente med, og som man i dag ikke venter med, fordi vi jo også har sagt til folk: Jamen se dog at blive opereret, for det er der, ressourcerne er. Men det kunne måske være klogere med en anden måde at gøre tingene på, og man kunne måske overveje, om pengene skulle fordeles på en anden måde, end de bliver i dag, så der er andre, der kommer ind i systemet i forbindelse med nogle af de banale operationer, f.eks. mere fysioterapi, eller hvad ved jeg.

Det er jo ikke sikkert, at man, hvis ens operation er blevet udsat og man måske er gået over i et andet livstilsforløb, nogen sinde bliver opereret igen, hvis vi nu tager de absolutte. Men der er jo altså også en god grund til det, nemlig at virkningen af de her operationer ikke varer evigt. Derfor skal de somme tider gentages, og det vil sige, at det på den måde er en god ting at komme i gang så sent som muligt.

Nu snakker jeg ikke om dem, der går og har permanente smerter, men dem, hvor man med fornuft kan udsætte operationen.

Det var bare nogle betragtninger, da jeg forstod, at ministeren var interesseret i at høre efter, og så ville jeg bare komme med det par ord.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Så vidt jeg forstår, er der ikke flere, der har bedt om ordet i henhold til forretningsordenen.

Jeg skal måske lige sige, hvis nogle har undret sig over, at man blev kaldt så tidligt til afstemning, at vi på et tidspunkt lavede en tilsyneladende ikke særlig dækkende opinionsundersøgelse blandt sundhedsordførere om, hvornår debatten ville være slut. (*Munterhed*)

Men hvis der ikke er flere, der begærer ordet, går vi til afstemning.

Kl. 13:36

Afstemning

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der stemmes om forslagets endelige vedtagelse, og der kan stemmes nu.

Afstemningen slutter.

For stemte: 52 (S, SF, RV og EL), imod stemte: 60 (V, DF, KF og LA), hverken for eller imod stemte: 2 (Pia Christmas-Møller (UFG) og Christian H. Hansen (UFG)).

Forslaget til folketingsbeslutning er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

16) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 122: Forslag til folketingsbeslutning om at indføre en kønsneutral ægteskabslovgivning, så homoseksuelle par og heteroseksuelle par bliver ligestillede.

Af Kamal Qureshi (SF), Mogens Jensen (S), Per Clausen (EL) m.fl. (Fremsættelse 02.02.2010. 1. behandling 26.03.2010. Betænkning 27.05.2010).

Kl. 13:37

Forhandling

$\textbf{F} \\ \textbf{ø} \\ \textbf{rste næstformand} \\ \text{(Mogens Lykketoft):} \\$

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig? Hr. Kamal Qureshi.

Kl. 13:37

(Ordfører)

Kamal Qureshi (SF):

Tak. Vi har under den her debat og i diskussionerne under behandlingen af forslaget fra det blev fremsat forholdt os til en kønsneutral ægteskabslovgivning, sådan at Danmark igen kan komme på niveau med en lang række andre lande rundtomkring i verden.

Vi var de første, der indførte registreret partnerskab, men siden er vi blevet sejlet agterud af en lang række lande. Bare for at nævne nogle få af dem, så har Holland, Belgien, Canada, Spanien, Sydafrika, Norge, Sverige og nu også Portugal indført kønsneutral ægteskabslovgivning, sådan at man ikke i lovgivningen diskriminerer eller skelner imellem, hvorvidt det er et homoseksuelt eller et heteroseksuelt ægteskab.

Den diskussion har især fra Venstres side været præget af, at man i Venstre har medlemmer, som jo i tanke og ord, og når vi debatterer uden for Folketingssalen, støtter det her forslag eller tanker, der går i den her retning, men som, sådan som vi har forstået det, ikke vil stemme for forslaget i Folketingssalen i dag. Det synes jeg er hamrende ærgerligt, for det er på tide, at Danmark kommer på niveau med mange af de lande, som vi almindeligvis tror er langt efter os, hvad angår homoseksuelles rettigheder.

Da vi havde de store, flotte Outgames sidste sommer, var der mange fra Venstre, der var ude og markere sig og sige, at Danmark skulle være et land, hvor homoseksuelles rettigheder skulle sættes i centrum. Det drejede sig bl.a. om statsministeren og den daværende ligestillingsminister Karen Jespersen, som også er i salen i dag. De selv samme ministre, der har været ude og udtale sig meget positivt imod forskelsbehandling af de homoseksuelle, vil i dag ikke stemme for det her forslag. Der skal sådan set relativt få til fra den borgerlige blok, for at det her forslag kan vedtages, fordi der er en meget bred opbakning fra oppositionspartierne, Liberal Alliance, Fokus og nogle af løsgængerne.

Så der skal sådan set bare nogle få af dem, der har været ude og markere sig meget positivt i den her debat, til, for at vi faktisk kan få det her vedtaget, sådan at den forskelsbehandling og diskrimination, der i dag eksisterer over for de homoseksuelle i dansk ægteskabslovgivning, kan blive afskaffet og vi kan komme på niveau med de mange lande, som på det her område langt har overhalet os. Og her taler jeg ikke engang om lande som Holland, Canada, Belgien, Norge og Sverige, som vi langt hen ad vejen kan sige er på linje med os, eller som plejer at være førende på det her område, nej, selv lande som Sydafrika, Spanien og Portugal har overhalet os.

Jeg synes, det er på tide, at vi holder op med at nøle og kommer op i tempo, så vi igen kan komme op på niveau – ikke engang foran, men på niveau – med en lang række europæiske lande, som har indført det her for længst.

Kl. 13:40

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Mogens Jensen som ordfører.

Kl. 13:41

(Ordfører)

Mogens Jensen (S):

Det her er jo en sag, hvor jeg synes man må kigge til partiet Venstre og partiet Venstres medlemmer af Folketinget, det parti, som jo kalder sig Danmarks liberale parti, men som altså ikke er så liberalt, at man vil stille folkekirken eller for den sags skyld andre trossamfund frit, når det gælder muligheden for at beslutte, om trossamfundene selv vil vie homoseksuelle. Det synes jeg er besynderligt; det er besynderligt, fordi der er mange menighedsråd, der gerne ser det, og mange præster, der gerne vil have muligheden for at kunne vie homoseksuelle, og derfor er det jo besynderligt, at vi her i dag skal stå i en situation, hvor Danmarks liberale parti sammen med Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti ikke vil stille kirken frit, ikke vil give den danske folkekirke og for den sags skyld andre trossamfund muligheden for at vie homoseksuelle.

Det kan ikke nytte noget, at man siger, som vi har hørt det i debatten, at det er et spørgsmål om at blande sig i kirkens indre forhold. Det her drejer sig om, at vi som lovgivere har etableret et forbud mod, at trossamfundene kan gøre det her. Hvis de skal have mulighed for at vælge, om de vil gøre det eller ikke vil gøre det, kræver det jo, at man ændrer lovgivningen og stiller trossamfundene frit.

Jeg ved ikke, om der er nogen af Venstres folketingsmedlemmer, som kan forklare, hvori det liberale består, at vi fra lovgivers side, at vi fra Folketingets side bestemmer over den danske folkekirke, bestemmer over de danske trossamfund i sådan et vigtigt spørgsmål som det her. Jeg er fuldstændig klar over, at der jo også er – og heldigvis for det – folketingsmedlemmer i Venstre, som egentlig mener, at det her er rigtigt, at det her er en god idé, og at det burde være muligt, medlemmer, som jeg også synes skal have ros for, at de i an-

dre sammenhænge, hvor det har gjaldt om at ligestille homoseksuelle med andre, har stemt for progressive forslag fra oppositionens side her i Folketinget.

Men nu kommer den faste jernhånd jo fra Venstre. Disse medlemmer har ikke fået mulighed for at stemme efter deres overbevisning her i dag, de er ikke blevet stillet frit. Og jeg synes, det ville klæde Venstres gruppeformand at komme herop og fortælle os, hvorfor det er sådan, at Venstres medlemmer af Folketinget ikke får muligheden for her i dag at kunne tilkendegive de meninger, som de rent faktisk har i forhold til det her spørgsmål.

Det er jo sådan, som den tidligere ordfører også var inde på, at Danmark var det første land til at sikre, at der kunne indgås registreret partnerskab mellem to af samme køn. Nu er vi for længst blevet overhalet af Norge, Sverige, Holland, Belgien, Spanien, Canada, Sydafrika, og jeg synes, det ville klæde også denne regering, at man kunne stå i spidsen for, at vi igen tog en førerposition, eller i hvert fald i det mindste kom op på linje med en lang række af de lande, som vi sammenligner os med, når det gælder ligestilling på det her område.

Men jeg håber som sagt, at Venstres gruppeformand vil komme på talerstolen og forklare os, hvorfor det er sådan, at Venstres medlemmer, der gerne så det her forslag fremmet, ikke får muligheden for her i dag at stemme efter deres overbevisning.

Kl. 13:45

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Jesper Langballe – er det som ordfører eller for en kort bemærkning? For en kort bemærkning.

Kl. 13:45

Jesper Langballe (DF):

Hr. Mogens Jensen efterlyste nogle ordførere på talerstolen. Jeg ved ikke, om hr. Mogens Jensen kan klare sig med en gemen kirkeordfører

Han vil så gerne have en forklaring på, hvordan det kan være, når vi nu lovgiver for folkekirken herinde, at der her pludselig er noget, vi ikke kan tvinge igennem. Jeg vil godt prøve at forklare hr. Mogens Jensen, at det er, fordi vi ikke har en statskirke, som er i lovgivningsmagtens suveræne hænder. Vi har en folkekirke, der som sådan understøttes af staten. Folkekirken flager ikke med splitflag, men med ... hør nu efter, hr. Mogens Jensen! Jeg venter.

Hr. Mogens Jensen har udbedt sig en forklaring, og så synes jeg, han skulle høre forklaringen: Vi flager ikke med splitflag i folkekirken, men med det almindelige Dannebrog, fordi folkekirken er folkets kirke, der som sådan understøttes af staten, og det er ikke en kirke, hr. Mogens Jensen kan gøre med, lige som det passer ham. Det er forklaringen, kan jeg sige til hr. Mogens Jensen.

Kl. 13:46

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Mogens Jensen.

Kl. 13:46

Mogens Jensen (S):

Jamen jeg er jo nødt til at sige til hr. Jesper Langballe, at jeg er da fuldstændig enig i, at vi i Danmark ikke har en statskirke. Men det, der jo er sandheden her, er, at vi jo alligevel fra Folketingets side tillader os at bestemme over kirken i det spørgsmål, der handler om, hvorvidt kirken skal have lov til at vie to mennesker af samme køn, og det er da fra politisk side at ville trumfe noget igennem over for kirken.

At vi her i Folketinget skal sidde og bestemme, hvordan man skal agere ude i menighedsrådene i folkekirken og i øvrigt også i andre trossamfund, synes jeg da er at forsøge at begynde at agere på kirkens vegne frem for at stille kirken frit og give kirken, det enkelte

menighedsråd og den enkelte præst, mulighed for selv at tage stilling til, om man vil vie homoseksuelle eller ej. Men det mener hr. Jesper Langballe åbenbart ikke at man er kompetent til at tage stilling til ude i de enkelte menighedsråd eller hos den enkelte præst.

Kl. 13:47

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Jesper Langballe for endnu en kort bemærkning.

Kl. 13:47

Jesper Langballe (DF):

Nej, det er aldeles ikke, kan jeg sige til hr. Mogens Jensen, at trumfe noget igennem, men det er at opretholde nogle grænser, som er i overensstemmelse med kirken selv, med den kirkelige tradition, med kirkefolket. Der er ikke nogen, der trumfer noget igennem. Man kan ikke sådan uden videre ophæve alle grænser og sige, at nu stiller vi præsterne i folkekirken fuldstændig frit til at gøre, hvad de vil, for vi har ikke en præstekirke; ligesom vi ikke har en statskirke, har vi ikke en præstekirke. Det er ikke præsterne, der skal dirigere og selv bestemme farten. Vi har en folkekirke, som består af det menige, barnedøbte folk her i Danmark, og det har en tradition bag sig, og det er den, kirken lever af.

Kl. 13:49

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Mogens Jensen.

Kl. 13:49

Mogens Jensen (S):

Nu kunne det jo næsten lyde, som om det, vi har her i Danmark, er en Jesper Langballe-kirke, for det, jeg forstår, er jo nemlig, at hr. Jesper Langballe mener, at det åbenbart ikke skal være muligt for kirken at vie to mennesker af samme køn, som i øvrigt gerne vil vies i en kirke, og som også er medlem af det pågældende trossamfund. Det er da lige præcis at sætte sine egne holdninger igennem, at sætte holdninger igennem her fra Folketingssalen, som kan være i uoverensstemmelse med det, man rent faktisk ønsker i den enkelte menighed og hos den enkelte præst.

Jeg må sige, at hvis man ønsker at sikre en kirke i Danmark, der baserer sig på folket, og det vil sige på kirkens medlemmer, så skulle man da også kunne vise den tillid over for kirkens medlemmer, når de vælger et menighedsråd og i øvrigt en præst, at de selv overlades den beslutning.

Kl. 13:50

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Rasmus Jarlov for en kort bemærkning.

Kl. 13:50

Rasmus Jarlov (KF):

At sætte sine egne meninger øverst og presse noget ned over kirken er, når man ikke afventer det udvalg, som kirkeministeren har nedsat for at behandle det her spørgsmål og for at tage en diskussion bredt i kirkelige kredse om, hvad der er den bedst mulige løsning på det her.

Jeg finder det en smule usmageligt, at man fra Socialdemokratiets side presser så hårdt på her i et spørgsmål, hvor man på den måde forsøger at tvinge noget ned over kirken, i stedet for at man afventer det udvalg, som kirkeministeren er gået med til at nedsætte. Hvad er det, der er hastværket i den her sag? I 2.000 år har vi haft det sådan, at man ikke som homoseksuel har kunnet blive viet i en kirke. Mon ikke at man kan tåle lige at vente et par måneder og så få en ordentlig diskussion af det her i stedet for at tage religionen som gidsel i den her sag og forsøge at presse noget igennem, som mest af alt handler om, at man forsøger at lave en politisk markering, og ikke om at respektere vores kirke?

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Mogens Jensen.

Kl. 13:51

Mogens Jensen (S):

Vi synes fra socialdemokratisk side, at det er rigtig godt, at kirkeministeren har nedsat et udvalg. Vi er også helt overbevist om, at det ikke var sket, hvis ikke oppositionen nu igen sammen med Liberal Alliance havde rejst den her sag, for så var det her udvalg jo aldrig blevet nedsat. Det er også klart, at det fra ministerens side er en form for undvigemanøvre. Kan man nu få skudt debatten endnu en tid, er det meget fint. Men det er glimrende, at den her afklaring finder sted i kirken, selv om vi også må sige, at der jo ikke er nogen i kirken, der kan træffe den her beslutning. Der er jo ikke en øverste ledelse for den danske folkekirke.

Vi vil selvfølgelig lytte til, hvad man nu måtte finde frem til, men det har bare ikke noget at gøre med det principielle i, at det er Folketinget, der skal frigøre kirken, give kirken mulighed for selv at tage stilling til, om man ønsker at gennemføre vielsesritualet og vielsen af to af samme køn. Det er kirkens egen beslutning. Vi giver kirken mulighed for selv at tage stilling til det.

Kl. 13:52

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 13:52

Rasmus Jarlov (KF):

Det er jo fuldstændig rigtigt, at det kan besluttes her fra Folketingets side, hvorledes man ønsker at have det. Der er mange ting, vi kan beslutte i Folketinget, som vi vælger ikke at beslutte, fordi vi har den holdning, at det i visse tilfælde er bedre lige at lytte sig lidt for og finde ud af, hvad der er den mest hensigtsmæssige beslutning at træffe herindefra. Man skal lægge en lille smule bånd på sig som folketingsmedlem og ikke bare beslutte alle de ting, man kan, uden at lytte til folk.

Særlig når det drejer sig om vores folkekirke, mener vi Konservative, at vi har et særligt ansvar for ikke at spænde religionen for en eller anden politisk vogn, men at lytte meget grundigt til, hvad de folk, som beskæftiger sig med religion, og som er medlemmer af folkekirken, mener.

Så jeg synes fortsat, at det virker meget ubegrundet, at man forsøger at haste det her igennem og ikke trækker det her beslutningsforslag tilbage, når nu ministeren faktisk er gået så relativt langt i forhold til at få en afklaring på det her spørgsmål.

Kl. 13:53

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Mogens Jensen.

Kl. 13:53

Mogens Jensen (S):

Det er jo regeringen – Det Konservative Folkeparti og Venstre – og Dansk Folkeparti, der spænder kirken foran en politisk vogn, når man lige præcis vil manifestere her i Folketinget, at det er Folketinget, der skal bestemme, om man i kirken og andre trossamfund må vie homoseksuelle eller ej. Det er jo at spænde kirken for en politisk vogn. Fordi man blandt nogle partier har den holdning, at det ikke skal være muligt at vie homoseksuelle, spænder man folkekirken foran den vogn. Vi vil frigøre, vi vil frisætte kirken, altså give kirken mulighed for selv at tage stilling.

Derfor er det fint nok med den afklaring, der finder sted med et udvalg under kirkeministeren, for så kan kirken jo afklare med sig selv eller i hvert fald få en eller anden form for afklaring på, hvad man vil. Men vi skal som lovgivere give dem friheden til, at de selv kan foretage den vægtning og den afklaring. Jeg synes, at det helt principielle her må være, at vi ikke fra Folketingets side går ind og blander os i, om kirken skal gøre det eller ej, men at vi skal give den muligheden for selv at træffe den beslutning. Og det vil hr. Rasmus Jarlov åbenbart ikke.

Kl. 13:54

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ønskede hr. Jesper Langballe ordet som ordfører?

Ja.

Kl. 13:54

(Ordfører)

Jesper Langballe (DF):

Altså al den tale om at fritstille kirken; vi vil jo bare frihed; vi vil jo bare have ophævet begrænsninger og restriktioner! Det er jo det værste hykleri, fordi det jo tegner et billede af en folkekirke, som er totalt styret af en liberalistisk tankegang, hvor enhver kan gøre, hvad han vil. Man behøver ikke at være tvunget til at prædike over folkekirkens fem bekendelsesskrifter. Man kan prædike reinkarnation, hvis man har lyst til det. Der er 100 muligheder, og kun fantasien sætter grænser.

Jamen sådan er vores folkekirke ikke, må jeg sige til hr. Mogens Jensen. Den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke og understøttes som sådan af staten. Den understøttes ikke bare økonomisk – folkekirken kunne godt klare sig uden; det tror jeg nok – men også moralsk og åndeligt. Der betyder, at det ikke er fuldkommen ligegyldigt, hvad der bliver sagt og gjort i kirken. Det er ikke staten ligegyldigt.

Jeg vil sige, at når der er det bånd mellem kirke og stat, er det da egentlig først og fremmest for statens skyld, for at staten, f.eks. Folketinget, ikke skal gå hen og tro, at den selv er en frelseranstalt, der skal indføre et paradis her på jorden. Det, at vi har det bånd, det, at staten har en forpligtelse til at understøtte folkekirken, betyder jo, at der er nogle love, man skal rette sig efter, men de love skal hele tiden være i overensstemmelse med den kirkelige tradition og med kirkefolket.

Det er formentlig ikke nogen hemmelighed, at hr. Søren Krarup og jeg har offentliggjort et ønske om, at den her sag bliver lagt ud til høring hos alle landets menighedsråd. Så kan hr. Mogens Jensen da ikke ønske sig noget bedre, når menighedsrådene selv, kirkefolkets repræsentanter, får lov til at udtale sig i en høring. Selv om det ikke er en bindende afstemning, gad jeg nok se den, der vil tale den imod. Hvad siger hr. Mogens Jensen til det forslag? Synes hr. Mogens Jensen egentlig ikke, at det er meget godt?

Kl. 13:58

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Vi har en række korte bemærkninger til hr. Jesper Langballe. Hr. Kamal Qureshi.

Kl. 13:58

Kamal Qureshi (SF):

Nu kan man sige, at debatten om kirkelige vielser jo skulle komme i det næste forslag, men nu er der taget hul på den, og så kan vi jo lige så godt tage den, lidt af den i hvert fald.

Jeg vil godt høre fra hr. Jesper Langballes side, hvori pressionen fra Folketinget ligger. Hvis man fra Folketingets side slipper kirken fri, kan kirken og alle de forskellige elementer i kirken og i øvrigt også i andre trossamfund jo sådan set gøre, hvad de vil. Altså, hvis nu der havde været den samme logik, som hr. Jesper Langballe lægger op til, da man fjernede forbuddet mod kvindelige præster, havde vi stadig haft et forbud mod kvindelige præster i den danske lovgiv-

ning. Det var fuldstændig den samme diskussion, vi havde dengang, nemlig hvorvidt man skulle fjerne forbuddet mod at ansætte kvindelige præster.

Det er så o.k., at der er dele af menigheder, som ikke vil ansætte kvindelige præster. Den mulighed har de, men man har i hvert fald fjernet forbuddet, så kirken har rykket sig.

Kl. 13:59

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Jesper Langballe.

Kl. 13:59

Jesper Langballe (DF):

Det var dog en højst besynderlig logik. Hr. Kamal Qureshi slutter, at fordi Dansk Folkeparti er imod vielser af homoseksuelle i folkekirken, skulle vi også være imod kvindelige præster. Hvor er logikken i det? Er det sådan ud fra en tro på, at når man er progressiv og sørger for, at alting hele tiden går fremad, har man altid ret? Det er jo fuldstændig nonsens. Hvad har kvindelige præster med det her at gøre?

Det var en stor rigdom, at vi fik indført kvindelige præster i Danmark, og det har vi nu en solid og grundfæstet tradition for. Man kan pege på, at det er helt i overensstemmelse med den kristendom, der bevidner, at det var kvinder, der første gang var vidner til Jesu opstandelse.

Men altså, jeg vil spørge hr. Kamal Qureshi: Hvad har de to ting med hinanden at gøre?

Kl. 14:00

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Kamal Qureshi.

Kl. 14:00

Kamal Qureshi (SF):

Nu plejer hr. Jesper Langballe jo altid at gå nogle hundrede år tilbage i historien, før han begynder at snakke om traditioner, og hvad der er rigtigt og forkert i Danmark. Derfor undrer det mig, at hr. Jesper Langballe snakker om de kvindelige præster i den danske folkekirke, som om det er noget, vi har en lang tradition for at have. Så længe siden er det jo heller ikke – i forhold til de termer, hr. Jesper Langballe plejer at tale i – at vi har fået kvindelige præster i den danske folkekirke. Det synes jeg er fint at vi har, og jeg synes også, det er fint, at hr. Jesper Langballe støtter, at vi har det.

Jeg kunne da meget let forestille mig, at skulle det her blive vedtaget, så man får mulighed for at vie homoseksuelle i den danske folkekirke, hvis det er det, man vil, er det også meget muligt, at der om 50 år vil være nogle andre, der tilsvarende stiller sig op og siger, at det er der jo en lang tradition for at gøre herhjemme. Så traditioner er sådan set noget, der udvikler sig, og noget, man skaber, ikke noget, man bare følger.

Kl. 14:01

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Jesper Langballe.

Kl. 14:02

Jesper Langballe (DF):

Hvor er det dog karakteristisk, at hr. Kamal Qureshi siger: Traditioner er noget, man skaber. Det er bare lige et knips med fingrene, så laver man en ny tradition. Sådan forholder det sig ikke. Tradition er et latinsk ord, der betyder »det overleverede«. Og så håner hr. Kamal Qureshi mig, fordi jeg altid går hundrede år tilbage. Hr. Kamal Qureshi er derimod altid fremme i fremtiden, som vi ikke ved en pind om.

Jeg sagde ikke noget om, at der var en lang tradition for kvindelige præster. Jeg sagde, det var en god tradition, og det er noget helt

andet. Alle er i dag fortrolige med kvindelige præster og synes, at det er ganske udmærket.

Men hr. Kamal Qureshi kunne jo passende besvare spørgsmålet: Hvad mener hr. Kamal Qureshi om at give det fri på den måde, at man lægger det ud til høring i menighedsrådene?

Kl. 14:03

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Mogens Jensen for en kort bemærkning.

Kl. 14:03

Mogens Jensen (S):

Jeg synes bestemt heller ikke, at man skal klandre hr. Jesper Langballe for at gå hundrede år tilbage i tiden en gang imellem. Det, man måske kan klandre hr. Jesper Langballe for, er, at han ser ud til at blive de hundrede år tilbage i tiden. Det jo det, der er problemet, selv om det var en god tid med en spirende kraftig, god arbejderbevægelse, der ville frihed, lighed og broderskab. Det var en god tid at leve i, så jeg kan godt forstå hr. Jesper Langballe måske kunne finde anledning til at blive der. Frihed er jo lige præcis det, som det her handler om, – frihed til, at man selv i folkekirken kan træffe beslutning om, hvorvidt man vil vie homoseksuelle eller ej.

Hr. Jesper Langballe kan have sine holdninger til det, og jeg forstår, at han er imod det, men jeg synes bare, at menighedsrådene og præsterne skal gives den her mulighed. Jeg synes, at det er en glimrende idé at få det her ud til høring i menighedsrådene – en meget, meget fin idé. Jeg har set masser af meningsmålinger, der viser, hvor stor en del af befolkningen – og der er et stort flertal i befolkningen – der ønsker det her. Det tror jeg også afspejler sig i menighedsrådene.

Kl. 14:04

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Jesper Langballe.

Kl. 14:04

Jesper Langballe (DF):

Jeg kender ikke noget mere selvretfærdigt end dem, der udnævner sig selv til at være de progressive. Alle vi andre er de reaktionære, vi er hundrede år tilbage i tiden, og vi er aldrig nogen sinde fulgt med osv. Nej, de progressive stormer derudad, de kender fremtiden, de er i pagt med nuet og med livet osv. Sikke dog en gang sludder.

Men altså, det glæder mig nu, at der måske er lige ved at tegne sig et parlamentarisk flertal her i dag for at få det ud til høring. Det vil jo lette kirkeministeren beslutningen om at lægge det ud til menighedsrådene. Tro mig, vil jeg sige til hr. Mogens Jensen, det vil falde med et brag.

Kl. 14:05

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Mogens Jensen.

Kl. 14:05

Mogens Jensen (S):

Jamen nu forstår man jo, hvorfor hr. Jesper Langballe vil have det her ud til en høring. Det er åbenbart, fordi det så skal falde med et brag. Det er altså med udgangspunkt i, at hr. Jesper Langballe har et håb om, at det så ikke ved det, at det kommer ud til en høring i menighedsrådene, kan gennemføres. Det siger jo igen noget om, hvad der er kernen. Kernen er, at hr. Jesper Langballe og Dansk Folkeparti ønsker at bestemme, hvordan den danske folkekirke skal agere. Det er det, vi ønsker ikke skal være tilfældet, altså at hr. Jesper Langballe skal bestemme det, eller jeg eller Socialdemokraterne skal bestemme det. Vi ønsker, det bliver lagt op til kirken selv at træffe den beslutning.

Hr. Jesper Langballe behøvede slet ikke at sende det her ud i høring, man kunne bare stemme for vores beslutningsforslag her i dag, for så blev det automatisk op til hvert enkelt menighedsråd, hver enkelt præst selv at træffe den beslutning. Men den tillid har hr. Jesper Langballe åbenbart hverken til præster eller menighedsråd.

Kl. 14:06

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Jesper Langballe.

Kl. 14:06

Jesper Langballe (DF):

Altså, søforklaringerne bliver mere og mere mystiske. Skulle jeg ønske at få noget ud til høring med det udtrykkelige formål, at der skulle komme et resultat ud af det, som strider mod det, jeg selv mener bør være det rigtige resultat? Det var dog et mærkeligt forlangende – på samme måde, som at jeg i virkeligheden som modstander af vielse i folkekirken af homoseksuelle i dag bør stemme for hr. Mogens Jensens forslag. Jamen altså, kan hr. Mogens Jensen ikke se, at det er totalt meningsløst?

Jeg ønsker det ud til en høring, fordi jeg synes, det er rigtigt, at kirkefolket selv tager stilling til det. Den frihed ønsker jeg. Og så føjer jeg til over for hr. Mogens Jensen: Tro mig, det vil falde med et brag. Det er mit kvalificerede gæt, og andet er det da ikke. Men altså, hvornår har man f.eks. oplevet, at en statsminister udskrev folketingsvalg, når han troede, han ville tabe det? Altså, sådan spiller klaveret jo ikke.

Kl. 14:08

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Ida Auken for en kort bemærkning.

Kl. 14:08

Ida Auken (SF):

Jeg vil da gerne kvittere for den nye tilgang fra hr. Jesper Langballes side, for jeg synes sådan set, det er en fremragende idé at sende det ud til høring i menighedsrådene.

Hr. Jesper Langballe plejer jo ikke at være ked af at sige, hvad der er sand og falsk kristendom, og hvad der er rigtig og forkert teologi og rigtig og forkert bibellæsning, men jeg har bare et spørgsmål: Hvis det nu viser sig, at menighedsrådene faktisk ikke gør, som hr. Jesper Langballe regner med, men i virkeligheden siger, at det her da var en rigtig god idé, vil hr. Jesper Langballe så rette sig efter menighedsrådene?

Kl. 14:08

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Jesper Langballe.

Kl. 14:08

Jesper Langballe (DF):

Ja, det vil jeg. Det er da klart. Jeg må sige, at da hr. Søren Krarup og jeg sendte vores forslag om en høring til Kristeligt Dagblad, tog vi da en dyb indånding først, for det er jo en jäcklig risk. Men det er klart, at hvis resultatet bliver sådan, at der bliver sat en stopper for det der tåbelige traditionsløse forslag, retter vi os selvfølgelig efter det

Kl. 14:09

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Ida Auken.

Kl. 14:09

Ida Auken (SF):

O.k., først fik vi et ja, et tydeligt, klart og rungende ja, og jeg tænkte: Det er flot, der er en demokrat tilbage i hr. Jesper Langballe, endda en, der synes, det er vigtigt med et kirkeligt demokrati. Det var næsten nye toner, indtil jeg til sidst hørte, at hvis svaret blev, at de sagde det samme som hr. Jesper Langballe og hr. Krarup, ville man rette sig efter det. Men hvad nu, hvis de sagde det modsatte? Afstemningen på Kristeligt Dagblads hjemmeside har jo vist et kæmpestort flertal, der gerne vil have, at kirken har mulighed for at vie homoseksuelle. Så jeg vil spørge hr. Jesper Langballe: Hvis nu resultatet fra menighedsrådene bliver det modsatte af det, som hr. Jesper Langballe mener, vil man så også rette sig efter det?

Kl. 14:10

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Jesper Langballe.

Kl. 14:10

Jesper Langballe (DF):

Jamen altså, jeg ved ikke, hvor mange gange jeg skal svare på det spørgsmål. Jeg har svaret på det; selvfølgelig vil vi rette os efter det. Så jeg håber, det så er gjort med at sige det denne gang.

I øvrigt vil jeg sige, at det er med Kristeligt Dagblads hjemmeside, ligesom det er med fru Ida Aukens tale om kirkeligt demokrati. I kirken tilbeder vi ikke demokratiet, der tilbeder vi kristendommen, men vi har så i det formelle en demokratisk ordning, som består i, at Folketinget gør folkekirken den kæmpestore tjeneste at styre for den, så folkekirken ikke skal være selvstyrende, hvilket straks ville resultere i en opslidende magtkamp mellem forskellige kirkelige grupperinger, og vi ville få noget, der minder om det amerikanske kirkeliv. Det er vi fri for, fordi vi har en god folkekirkeordning, hvor stat og kirke ikke er gift med hinanden, men forlovet.

Kl. 14:11

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak. Så er det hr. Rasmus Jarlov som ordfører.

Kl. 14:11

(Ordfører)

Rasmus Jarlov (KF):

Spørgsmålet her handler primært om indholdet af en religion. Vi skal ikke politisk definere indholdet af religioner. Det skal vi ikke for den danske folkekirke, som det her handler om, og det ville vi heller ikke skulle for islamisk trossamfund, danske buddhister eller andre trossamfund. Kunne man forestille sig, at der var nogle, der ville gå ind og stille forslag om, at danske muslimer skulle tvinges til at vie homoseksuelle? Det tror jeg ikke vi vil se fra venstrefløjens side.

Det er en småtotalitær tankegang, at politikere skal definere, hvad en religion skal gå ud på, og som konservative ønsker vi ikke at være med på den galej. Vi respekterer den danske folkekirke, vi respekterer, at det er den, vi skal lytte til, i forhold til hvad religionen skal gå ud på. Det er ikke noget, vi skal beslutte herinde, alt afhængig af om der er et flertal til venstre eller højre side i salen.

Det lyder jo meget besnærende, når venstrefløjen nu siger, at man bare vil fjerne et forbud og således sætte hver enkelt præst fri, så vedkommende selv kan træffe en beslutning. Men det er jo ikke noget, som Folketinget ønsker, og når Folketinget ikke ønsker, at vi skal fjerne et forbud, men er tilfreds med de regler, som vi har i dag – i hvert fald indtil vi får noget andet at vide – går vi ikke ind og laver de regler om. Vi må respektere, at hvis folkekirken ønsker at handle som en enhed, hvor der ikke bare er frit slag for at gøre hvad som helst, men hvor der er nogle retningslinjer for, hvorledes tingene skal foregå inden for folkekirken, skal folkekirken have lov til at forblive en enhed. Derfor går vi ikke ind og laver om på de her regler, før vi i hvert fald har en meget tydelig tilkendegivelse fra folkekirken af, at det er det, man ønsker.

Kl. 14:13

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Kamal Qureshi for en kort bemærkning.

præst, eller om de vil bestemme det fra stift til stift, er sådan set op til folkekirken selv – og de andre trossamfund.

K1. 14:17

Kl. 14:13 **Første næstformand** (Mogens Lykketoft):

Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 14:17

Kamal Qureshi (SF):

Jeg tillader mig at sige, at jeg synes, det er en bevidst manipulation, når hr. Rasmus Jarlov siger, at vi vil tvinge nogen. Der står lige præcis udtrykkeligt i forslaget, at man skal have lov til at fritstille trossamfundene. Og når hr. Jarlov siger, at det kun er folkekirken, vi går efter, ved han også godt, at det er rent vrøvl, for der står i forslaget, at det også gælder alle de andre trossamfund. Så kan vi ikke i hvert fald lige få det på plads: Det, hr. Rasmus Jarlov lige har været oppe at sige, er direkte forkert, det er noget vrøvl.

Så kan vi ligesom tage den politiske og indholdsmæssige diskussion efterfølgende i forhold til den politiske uenighed. Jeg synes i hvert fald, vi skal diskutere det forslag, som foreligger, i forhold til hvad der faktisk står i forslaget. Og der står klart og tydeligt i forslaget, at det er en fritstilling af kirken, og at det også gælder de andre trossamfund.

Kl. 14:14

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 14:14

Rasmus Jarlov (KF):

Jeg tror ikke, jeg går med til at slå fast, at det, jeg sagde før, var noget vrøvl – overraskende nok. Altså, for lige at forklare det for udenforstående, vil jeg sige, at det, der er tale om, jo er, at det, som venstrefløjen ønsker, er, at hver enkelt præst selv skal tage stilling til, hvad vedkommende ønsker at gøre. Det, vi siger, er, at folkekirken skal ønske den ændring, før vi vil gå med til at lave den.

Folkekirken har som en helhed ret til at bestemme, hvordan tingene skal foregå, herunder har folkekirken som en helhed ret til at sige, at den ikke ønsker, at individuelle præster skal foretage de handlinger her. Det er det, der er forskellen, og derfor siger vi også, at vi synes, det er tvang over for folkekirken som en helhed, at man ønsker at gå ind og lave reglerne om, når folkekirken ikke ønsker, at reglerne skal laves om.

Kl. 14:15

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Kamal Qureshi.

Kl. 14:15

Kamal Qureshi (SF):

Det glæder mig da i hvert fald, at der var en erkendelse af, at man i sit første indlæg havde misforstået det, der står i forslaget. Men det, der egentlig også undrer mig lidt, er det, hr. Rasmus Jarlov lægger op til. For det første ved jeg ikke, hvem der taler på folkekirkens vegne, når hr. Rasmus Jarlov siger, at folkekirken ikke ønsker det her. Der er jo en lang række repræsentanter for folkekirken, der faktisk har sagt, at de ønsker at afskaffe det forbud, der eksisterer i dag.

Så vil jeg for det andet lige høre, om det skal være sådan, at det er det enkelte trossamfund, der skal bestemme, hvordan Folketinget skal lovgive. Jeg troede sådan set, at det var os, der som folkevalgte lovgav, og så kunne trossamfundene få frihed til selv at bestemme, hvordan de ville administrere den lovgivning. Altså, man kan sige, at i det øjeblik vi fritstiller dem og fjerner det eksisterende forbud, er der jo sådan set ikke noget i vejen for, at folkekirken som institution eller organisation finder de retningslinjer, de vil dirigere det efter. Om de så vil gøre det sådan, at de vil overlade det til den enkelte

Rasmus Jarlov (KF):

Folkekirken er noget specielt. Den har en særstilling i vores samfund, og det er jo helt rigtigt, at det øverste organ i det her egentlig er Folketinget. Og vi kan beslutte det her, hvis vi ønsker at gøre det, det er der ingen tvivl om. Juridisk set kan vi gøre det.

Vi har den holdning, at det skal vi ikke gøre hen over hovedet på kirken. Det vil være mangel på respekt, det vil være forkert, at politikere skal sidde og definere indholdet af en religion. Derfor synes vi også, at det er meget, meget fornuftigt, at kirkeministeren nu har taget skridt til at forsøge at få en afklaring af, hvilken ordning der kan skabes den bredest mulige opbakning inden for folkekirken for, ved at nedsætte det udvalg, som kommer til at arbejde hurtigt, og som vi inden for få måneder vil høre fra.

Derfor er det også meget unødvendigt at presse på med den her dagsorden, før vi har haft en ordentlig proces og en ordentlig diskussion af det her spørgsmål.

Kl. 14:18

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Simon Emil Ammitzbøll for en kort bemærkning.

Kl. 14:18

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg deler sådan set hr. Rasmus Jarlovs betragtninger om, at det er strategisk uklogt at bringe det her forslag til afstemning i Folketingssalen, for nu at sige det sådan. Men jeg synes også bare, at man er nødt til at sige, at den her debat giver lidt mindelser om atomvalget i 1988, hvor man diskuterede, hvor postkassen sad på en ubåd eller på et krigsskib. For hvordan finder man ud af, hvad folkekirken mener? Det er sådan lidt svært i virkeligheden. Nu har man så nedsat et udvalg, og så påstår man pludselig, at det udvalg skulle vide det. Man har altid sagt, at folkekirken ikke har en stemme.

Der er to spørgsmål, jeg gerne vil stille til hr. Rasmus Jarlov. For det første: Skal Kirkeministeriets udvalg til afgørelse kunne påvirke, hvad andre trossamfund må gøre, eller skal der være særlige regler, alt efter hvad hvert enkelt trossamfund finder frem til? For det andet: Når man går ind for, at man må diskriminere i forhold til valg af kvindelige præster, hvordan kan det så være, at man der giver friheden til de enkelte menighedsråd, men at man ikke gør det i forhold til vielse af homoseksuelle?

Kl. 14:19

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 14:19

Rasmus Jarlov (KF):

Vi har ikke nogen som helst planer om at gå ind at lave reglerne om for andre trossamfund. Det forslag, der ligger her, handler om vores folkekirke, og det er det, som jeg vil tage stilling til her i dag.

I forhold til det med kvindelige præster synes vi selvfølgelig, at det er en rigtig god idé, at vi har kvindelige præster. Det bakker alle jo op om i Folketinget, og jeg kan, ligesom hr. Jesper Langballe før, heller ikke se, at der rigtig er nogen relevans i at begynde at tage det spørgsmål op. Alle herinde er jo enige om, at det en rigtig god ting, at vi har det i dag.

Kl. 14:20 Kl. 14:22

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 14:20

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

I forhold til spørgsmålet om de andre trossamfund skal jeg over for hr. Rasmus Jarlov undskylde, at jeg var så fræk at tage forskud på *næste* beslutningsforslag, men så kan hr. Rasmus Jarlov jo bruge tiden indtil behandlingen af næste forslag til at tænke over, hvad svaret er på spørgsmålet, og så vil jeg gerne stille spørgsmålet der. Så kan det være, at Det Konservative Folkeparti har fundet frem til en holdning.

I forhold til det andet om kvindelige præster er jeg bare nødt til at sige, at jeg synes, at der er et stænk af hykleri over det, når man siger, at det enkelte menighedsråd i spørgsmålet om kvindelige præster må vælge – der er der ikke tvang, men frihed for det enkelte menighedsråd. Men hvis det handler om vielse af homoseksuelle, siger hr. Rasmus Jarlov, at det vil være tvang, hvis vi nu overlader det til de enkelte menighedsråd og den enkelte præst at træffe beslutningen om det.

Altså, man kan ikke have begge synspunkter på en gang, medmindre man accepterer at have synspunkter, der er åbenlyst i modstrid med hinanden.

Kl. 14:21

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Lad mig sige, at jeg sådan set har accepteret, at det her er en temadebat både om B 122 og B 123, så der vil ikke blive grebet ind over for, at man fortsat kommenterer B 123, men der vil blive set med velvilje på, at man ikke gentager debatten under B 123.

Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 14:21

Rasmus Jarlov (KF):

Jeg forstod ikke det dilemma, som hr. Simon Emil Ammitzbøll forsøgte at stille op her, nemlig at der skulle være modstrid mellem vores holdning til kvindelige præster og vores holdning til vielse af homoseksuelle. Det, der er vores holdning, er, at vi ønsker at følge kirken i det her spørgsmål. Der er mig bekendt ikke noget kirkeligt ønske om, at vi holder op med at have kvindelige præster, og derfor kan jeg ikke rigtig se, hvor dilemmaet ligger.

Man kan gå tilbage og kigge historisk på det og så spørge, om der var et dilemma, i forhold til hvad man besluttede i 1948, hvis det er det, hr. Simon Emil Ammitzbøll hentyder til. Men i forhold til det, som vi står og skal diskutere i dag, så er det jo selvfølgelig fuldstændig konsistent, at vi lytter til kirken i forhold til det her spørgsmål, og så er der selvfølgelig grænser for, hvor langt man kan drive den holdning – det skal jeg da selvfølgelig medgive.

Altså, hvis der foregik dybt kriminelle ting i kirken, ville det ikke være sådan, at man kunne dække det ind under, at det var en del af kirkens religion. Men i det her spørgsmål mener vi, at det primære og helt overvejende hensyn er hensynet til, hvordan man definerer sin religion, og der synes vi altså man skal lytte til kirken.

Så kan man opstille alle mulige andre hypotetiske situationer: Hvad, hvis det og det? Men i det her spørgsmål har jeg meget svært ved at se relevansen af at begynde at diskutere kvindelige præster, som kirken jo ønsker. Derfor er der fuldstændig konsistent i vores holdning.

Kl. 14:22

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Mogens Jensen for en kort bemærkning.

Mogens Jensen (S):

Jeg vil gerne rose hr. Rasmus Jarlov for, at han tager debatten, og at han som repræsentant for Det Konservative Folkeparti klart tilkendegiver, at Det Konservative Folkeparti er imod, at kirken skal kunne vie homoseksuelle. Det er et klart synspunkt.

Det ville også klæde landets største parti, Venstre, der har mange repræsentanter siddende ude omkring i landets menighedsråd, at komme op at give sin mening til kende om det her spørgsmål, for det tror jeg at der er rigtig mange, der er interesseret i at høre. Det er åbenbart ikke noget, vi kommer til at se, men det kan selvfølgelig nås endnu.

Til hr. Rasmus Jarlov vil jeg sige, at ordføreren siger, at det her ikke er noget, folkekirken ønsker. Det er ordret det, ordføreren sagde. Hvor ved hr. Rasmus Jarlov det fra? Altså, så vidt jeg ved, er den ene halvdel af biskopperne for og den anden halvdel imod.

Kl. 14:23

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 14:23

Rasmus Jarlov (KF):

Det ved jeg sådan set heller ikke noget om endnu. Det er jo lige præcis derfor, jeg synes, at vi skal afvente det udredningsarbejde, der er sat i gang, hvor de forsøger at finde den bredest mulige opbakning til en løsning, i stedet for at man forsøger at jage noget igennem, fordi man lige har læst en eller anden meningsmåling i Kristeligt Dagblad. Det synes jeg egentlig er et uværdigt grundlag at reagere på.

Jeg mangler stadig væk svar på, hvorfor vi ikke afventer det udredningsarbejde, som ministeren har sat i gang. Hvorfor skal det her i jages igennem? Er det nok for Socialdemokraterne at have set en internetafstemning i Kristeligt Dagblad for at begynde at lave om på noget, og lægger den til grund for, at man siger, at det er noget, kirken ønsker?

Kl. 14:24

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Mogens Jensen.

Kl. 14:24

Mogens Jensen (S):

Jeg synes ikke, der er nogen grund til, at hr. Rasmus Jarlov bruger usaglige argumenter, for jeg tror, at ordføreren udmærket ved, at det her forslag er fremsat, længe før der kom en afstemning i Kristeligt Dagblad. Det er jo ikke noget, der er fremsat bare i år eller for den sags skyld sidste år. Oppositionen har jo gentagne gange ønsket, at det skulle være muligt for kirken selv at træffe den her type beslutninger.

Jeg synes ikke, at hr. Rasmus Jarlov har givet os svar på, hvad det skulle ændre ved Folketingets indstilling til det her, hvad udvalget måtte mene. Udvalget kan måske finde en afklaring på, hvad kirken internt mener. Det er jo så fint, hvis de finder frem til, at der er nogle, der ikke ønsker, at det skal være muligt at vie homoseksuelle, og at der er andre, der ønsker, at det skal være muligt. Vi skal bare give dem muligheden for selv at træffe beslutningen. Men det er den mulighed, hr. Rasmus Jarlov ikke vil give menighedsrådene.

Kl. 14:25

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 14:25 Kl. 14:28

Rasmus Jarlov (KF):

Det er fuldstændig korrekt. Vi ønsker ikke at give de enkelte menighedsråd og de enkelte præster mulighed for at vælge at foretage homoseksuelle vielser, medmindre folkekirken som helhed ønsker, at der skal være den individuelle mulighed. Det er det, der er vores standpunkt. Jeg synes bare, at man må respektere, at det er en ærlig meningsforskel mellem os. Vi har en forskellig holdning til, om vi vil lytte til folkekirken, eller om vi ikke vil lytte til folkekirken.

Socialdemokraterne ønsker at presse det her igennem, uanset hvad folkekirken mener. De ønsker ikke at gøre sig den ulejlighed lige først at tage en runde, hvor man forsøger at skabe den bredest mulige opbakning til og helst konsensus om en løsning. Det ønsker vi, og vi ønsker, hvis folkekirken fortsat vil agere som en helhed, hvor der ikke er mulighed for at gøre det her individuelt, at respektere det. Vi mener, det er et stærkt synspunkt, at en religion ikke bare kan være hvad som helst. Derfor er der også en ret til, at man inden for religionen kan sige, at der er nogle overordnede rammer, som man ikke kan afvige fra.

Kl. 14:26

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Jesper Langballe.

Kl. 14:26

Jesper Langballe (DF):

Jeg har et spørgsmål til hr. Rasmus Jarlov, men inden vil jeg nu godt lige sige, at der er noget, hr. Simon Emil Ammitzbøll fuldstændig har misforstået. Det er ikke sådan, at menighedsrådene i Danmark bestemmer, om vi skal have kvindelige præster. Det er en national afgørelse, der er truffet for længst. Men det er klart, at i det øjeblik, man søger en præst, bestemmer menighedsrådet selvfølgelig, om det skal være en mand eller kvinde, en missionsmand eller en grundtvigianer, eller om han skal være rødhåret eller mørkblond. Jeg vil godt se den, der ville påstå, at når et menighedsråd har sagt, at de vil have en kvinde, kan der komme nogen og tvinge dem til at tage en mand eller omvendt.

Så spørgsmålet til hr. Rasmus Jarlov: Er hr. Rasmus Jarlov enig med mig i, at det der hykleriske ønske om at sætte kirken frit, at man fritstiller kirken, jo i virkeligheden, hvis det skal tages alvorligt, er udtryk for en ultraliberalisme, der siger, at i folkekirken skal man i og for sig kunne gøre, hvad man vil, bare man har lyst?

Kl. 14:27

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 14:28

Rasmus Jarlov (KF):

Det er jeg enig med hr. Jesper Langballe i. Jeg ser det desuden som et forsøg på at fremme en venstreorienteret politisk dagsorden. Jeg synes, det er uklædeligt.

Jeg synes ikke, at vi skal have en folkekirke, hvor indholdet i religionen skifter, alt efter hvem der har det politiske flertal i Folketinget. Derfor er det meget, meget klogt, at man forsøger at skabe bred konsensus og ikke bare presser et eller andet beslutningsforslag igennem – især når kirkeministeren har sat et udredningsarbejde i gang med henblik på at få en bred løsning på det her problem.

Kl. 14:28

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Lone Dybkjær for en kort bemærkning.

Lone Dvbkjær (RV):

Til hr. Rasmus Jarlov vil jeg bare sige, at jeg synes, hr. Rasmus Jarlov leverede den bedst tænkelige argumentation for, at vi adskiller stat og kirke. Altså, så kan kirken gøre, præcis hvad den vil. Problemet er, at vi har en kirke knyttet til grundloven, og at tingene ikke er adskilt. Det er derfor, vi også på en eller anden måde er nødt til at blande os i, hvad der foregår i kirken. Det er det ene, jeg godt vil sige.

Det andet, jeg godt vil sige, er, at jeg da er glad for, at hr. Rasmus Jarlov sagde, at det ikke er alt, hvad der foregår i kirkens regi, som man er lige tilfreds med, og at man somme tider nødvendigvis er nødt til at tage afstand fra det. Det var jeg glad for at høre, i betragtning af hvad der foregår i den katolske kirke i øjeblikket. Der synes jeg i allerhøjeste grad der er brug for at der er nogen uden for kirken der griber ind.

Så vil jeg sige om spørgsmålet om kvindelige præster, at det altså er noget, der kom fra kirkeministerens side, fordi et menighedsråd gerne ville ansætte en kvindelig præst. Det er historien bag det. Det var ikke folkekirken som helhed.

Kl. 14:30

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 14:30

Rasmus Jarlov (KF):

Tak for anerkendelsen af, at vi dog er enige om nogle ting. I forhold til argumentationen om adskillelse af stat og kirke vil jeg sige, at det går vi ikke ind for i Det Konservative Folkeparti. Det, vi går ind for, er, at politikerne træffer fornuftige beslutninger, lægger beslag på sig selv og lader være med at bruge kirken som kastebold.

Man kunne også forestille sig andre områder af samfundet, hvor politikerne pludselig begyndte at træffe meget tåbelige beslutninger, og så ville man bruge det som en argumentation for at udskille – hvad skal vi sige – folkekirken fra staten, fordi politikerne ikke kunne finde ud af at træffe ordentlige beslutninger. Jeg synes, vi må kræve af os selv, at vi er i stand til at lægge beslag på os selv og ikke nødvendigvis træffer alle de beslutninger, som vi kan, men at vi, særlig hvad angår religionen, udviser hensyn til, at det er et specielt område, som man ikke politisk går ind og definerer indholdet af.

Kl. 14:31

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Den anden korte bemærkning fra fru Lone Dybkjær. Værsgo.

Kl. 14:31

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil bare sige til hr. Rasmus Jarlov, at vi jo *går* ind og blander os i øjeblikket. Man må ikke vie. Det er da en indblanding, det er da en ramme, vi har sat. Det er det ene, jeg gerne vil sige. Så kan hr. Rasmus Jarlov ryste nok så meget på hovedet, men det er jo definitorisk, det er jo sandt. Sådan er det i dag. Man må ikke vie homoseksuelle. Man må gerne give dem en velsignelse, men det er noget andet.

Det andet er, at dengang i 1947-1948 indstillede folkekirken jo ikke, om man ville have kvindelige præster. Det gjorde en konkret kirkeminister, fordi der var et konkret menighedsråd, og det var præcis hans begrundelse. Der var et konkret menighedsråd, der gerne ville have en kvindelig præst, men det måtte de ikke få ifølge loven, og derfor lavede man loven om. Det vil altså sige, at kirken jo ikke på den måde er adskilt fra, hvad der foregår herinde. Vi har defineret rammerne for den kirke, og jeg synes, det er den omvendte måde, hr. Rasmus Jarlov ser på det. Det er ikke en selvstændig ting, der flyder

helt for sig selv. Det gør den, hvis de er adskilte, men vi har sat nogle rammer for kirken, som begrænser kirkens muligheder i dag.

Vi vil gerne gøre det muligt, at fjerne de rammer, så kirken selv kan bestemme. I vores forslag, som der ikke var nogen diskussion om, fordi vi tager den her, har vi netop sagt, at den enkelte præst selv må bestemme, om han/hun vil vie et homoseksuelt par. Lige så vel som der ikke er noget krav om, at et menighedsråd skal ansætte en kvindelig præst, er der den frihed, og vi skal bare sikre os, at der er en frihed til valg, men det er der ikke i dag.

Kl. 14:33

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 14:33

Rasmus Jarlov (KF):

Det må jo efterhånden stå klart for tilhørerne, hvad forskellen på de to standpunkter er. Fru Lone Dybkjær siger, at det er indblanding, når vi i dag har nogle regler, som ikke tillader homoseksuelle vielser, og det er jo selvfølgelig en restriktion fra lovgivers side. Men så længe folkekirken ikke ønsker den fjernet, kan vi ikke fra konservativ side mene, at det er tvang eller indblanding i kirkens forhold. Kirken har de forhold, som kirken ønsker, og den dag, kirken ønsker at lave dem om, er vi åbne over for at lave dem om. Men vi kan ikke acceptere en påstand om, at vi blander os i kirkens forhold ved at give den de rammer, som kirken selv ønsker.

Kl. 14:33

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til hr. Rasmus Jarlov, og så er det fru Lone Dybkjær som ordfører.

Kl. 14:34

(Ordfører)

Lone Dvbkjær (RV):

Jeg synes stadig væk, det er utroligt, at hr. Rasmus Jarlov kan blive ved at påstå det, han påstår. Skal kirken have lov til alting? Hr. Rasmus Jarlov har dog medgivet, at det skal den trods alt ikke, og hvorfor kan man ikke skabe muligheder for folkekirken for at kunne vie homoseksuelle par? Det forstår jeg ganske enkelt ikke. Hvorfor i alverden skal folkekirken, om jeg så må sige, bestemme det? Det kan den få lov til, hvis stat og kirke adskilles totalt, men ægteskabsloven, som har de retsvirkninger, den nu engang har, kan blive sat i kraft i folkekirken. Så kan vi diskutere, om den skal det eller ej, og det er jo også en måde at gøre det på, at vi siger, at så er det bare et spørgsmål om kirkelige velsignelser. Det ville sådan set være i orden for mig, og så kunne der være en borgerlig handling forud for det. Det var også en anden måde at gøre det på, og så kunne kirken fuldstændig selv bestemme, hvad den ville.

Problemet er, at det kan den ikke i dag, fordi der er tale om, at der er retsvirkninger i forbindelse med ægteskabet, og at man ikke kan lave noget tilsvarende for det registrerede partnerskab. Vi synes så, at man kan adskille tingene, så der er en borgerlig stadfæstelse af et ægteskab eller et registreret partnerskab – vi ser gerne, at de to ting er ens – og så kan kirken i og for sig gøre, hvad den vil.

Det Radikale Venstre er selvfølgelig tilhænger af både B 122 og B 123. Vi synes sådan set, at vores eget L 123 er bedre, for der er det ligesom slået sammen, men det er jo i realiteten det samme indhold, og derfor vil vi selvfølgelig stemme for begge forslag. Jeg vil så sige, at man jo kan håbe på, at tingene går igennem, men det gør de desværre sandsynligvis ikke, fordi der er tale om, at der er nogle, der ikke kan få lov til at stemme, som de vil. Det er så, hvad det er, men vi vil i hvert fald gerne kvittere for, at kirkeministeren har fået nedsat et udvalg, som vi håber på kan gøre sig færdig og håber på også kan nå til nogle konklusioner, vi kan bruge til noget.

Men jeg vil kun sige, at vi er politikere herinde. Det handler jo om politik, det handler for den sags skyld ikke om en hel masse vedrørende religion. Jeg mener, de to ting skal være adskilt, men de er desværre ikke adskilt i dag, og derfor er det nødvendigt med noget lovgivning på det her område, ligesom det har været i tidligere tider, og ligesom det er i dag, så derfor går vi selvfølgelig ind for begge de to forslag.

Kl. 14:36

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er en enkelt kort bemærkning til fru Lone Dybkjær, og den er fra hr. Søren Krarup.

Kl. 14:37

Søren Krarup (DF):

Det har jo været en meget lang debat, og den er præget af, at de agerende med deres forslag ikke aner en pind om, hvad kirke er, hvad folkekirke er, og derfor heller ikke ved noget om, hvad folkekirken mener om ægteskab. Forholdet er naturligvis, at man – det er nært knyttet sammen med kristendommens forkyndelse - forstår ægteskabet som bestående af mand og kvinde og en familie som bestående af far, mor og børn og ikke hvad som helst. Det er en tradition, en forkyndelse, som har præget det danske folk i over 1.000 år; det er grundlaget for vores samfundsliv og folkeliv. Så kommer der en række politiske ideologer, der selvfølgelig har en lang række spændende ideer om, at alting skal være anderledes, og der er det, der er grund til at forsvare det brede folks ret til at få respekteret den virkelighed, de hører hjemme i, og som har præget deres, deres forældres og hele folkets liv. Og jeg synes, det er en lykke, at der protesteres imod disse forskruede sværmere – det kaldte man dem på Luthers tid - der ville lave alting om, og at det fastholdes, at virkeligheden er virkelig og ikke det, vi selv bilder os ind.

Kl. 14:38

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak for den korte bemærkning. Inden fru Lone Dybkjær får mulighed for at svare, gør jeg lige opmærksom på, at jeg for ca. 10 minutter siden har fjernet A'et fra tavlen, som viser, at der er afstemning – det er hverken en opfordring til at gøre debatten længere eller kortere; det er bare en almindelig forbrugeroplysning.

Så er det fru Lone Dybkjær for at svare på den korte bemærkning.

Kl. 14:38

Lone Dybkjær (RV):

Jeg holdt i det mindste ikke en lang tale. Men jeg er udmærket godt klar over, at hr. Søren Krarup mener, at alle vi, der ikke er direkte tilknyttet kirken – men for så vidt også nogen, der er – har nogle helt forskruede standpunkter, og det tror jeg ikke jeg kan gøre noget ved. Altså, det har hr. Søren Krarup jo altid ment, og sådan er dét. Og hvem der er med sin tid eller forud for sin tid eller hvad som helst, er sådan set ikke så interessant.

Det, som jeg altså synes, når man nu har den sammenblanding mellem kirke og stat, som man har, er, at vi som politikere så også er nødt til at agere og sætte nogle rammer, der er i overensstemmelse med vores politiske synspunkter. Jeg går sådan set ikke ind i kirkens indre anliggender; jeg siger bare, at jeg vil have en lovgivning, der gør, at der ikke er diskrimination. Så må kirken i øvrigt gøre, hvad den vil, jeg er medlem af den, men hvis kirken går i en helt forkert retning i forhold til mig selv, kan jeg jo lade være med at være medlem, men kirken må gøre, som den vil.

Så undrer jeg mig en lille smule over, at hr. Søren Krarup med de holdninger, han har, synes, at det, der i øjeblikket gennemføres i Folketinget, er så fedt, altså hvor man diskriminerer gifte i forhold til fraskilte med hensyn til børnefamilieydelsen. Kl. 14:40

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Søren Krarup for en kort bemærkning. Jeg gør opmærksom på, at jeg under resten af debatten som sædvanlig vil sørge for, at taletiderne bliver overholdt, og det vil sige, at taletiden, når den røde lampe lyser, er forbi, og at det så betyder, at man gør sin sætning færdig og ikke starter nye, lange argumentationer.

Så er det hr. Søren Krarup.

Kl. 14:40

Søren Krarup (DF):

Det, som fru Lone Dybkjær siger, kommer selvfølgelig ikke bag på mig, vi har haft konfrontationer i over en menneskealder, og denne dyrkelse af lighed, en abstrakt, revolutionær lighed, som ligger i denne afstandtagen fra alt, hvad der hedder diskrimination, er jo selvfølgelig det, der præger sværmere, de er besat af en eller anden vanvittig idé, og det er det, der mødes her. Over for det står altså en tradition i det danske folk, som skal respekteres, en tradition, der taler om ægteskab, og som taler om familie, og som har ret til at blive respekteret, også fordi den har nøje sammenhæng med den forkyndelse, der lyder i en kristen kirke, og over for disse sværmere er det opgaven at sige: Nej, vi vil ikke acceptere, at I øver voldtægt imod det danske folk, for det er det, I forsøger på. Og derfor er det, at hr. Jesper Langballe og jeg har stillet forslag om, at der kommer en form for folkeafstemning.

Kl. 14:41

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Fru Lone Dybkjær.

Kl. 14:41

Lone Dybkjær (RV):

Jamen en sådan folkeafstemning skal jeg da hilse velkommen. Jeg synes, det er interessant at få at vide, at man er en abstrakt, revolutionær lighedssværmer. Det er alligevel nogle ord, som jeg i virkeligheden ender med at synes måske er meget komplimenterende, når det kommer til stykket. Så forstår jeg også, at jeg overhovedet ikke respekterer nogen som helst form for tradition i det danske folk. Altså, jeg tror, at traditionerne hos det danske folk udvikler sig og ændrer sig, og det har de også gjort på det her område.

Uanset det har jeg jo sagt, at jeg er lovgiver, jeg er herinde i Folketinget, og jeg sammenblander faktisk ikke tingene – jeg vil næsten sige, at jeg i modsætning til hr. Søren Krarup ikke sammenblander tingene – og derfor vil jeg gerne lovgive på en sådan måde, at der ikke er diskrimination i det danske samfund. Det er klart forskelligt fra de holdninger, hr. Søren Krarup og hans parti har – det er jeg udmærket klar over – det er en politisk forskel, og den synes jeg da også er vigtig at få frem.

Kl. 14:42

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Dermed tak til den radikale ordfører. Så er det Liberal Alliances ordfører, og det er hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 14:42

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Tak for ordet. Liberal Alliance havde også et beslutningsforslag om, at den enkelte præst skulle kunne vie homoseksuelle, hvis han eller hun ville, og at de enkelte trossamfund i øvrigt skulle kunne vie homoseksuelle, hvis de havde lyst til det. Vi valgte at lade være med at få vores beslutningsforslag til anden behandling og afstemning, fordi vi gerne ville afvente det udvalg, som kirkeministeren har nedsat, og som skal komme her til august/september. Jeg håber ikke, at det ud-

valg bliver en syltekrukke. Jeg kunne godt frygte, at det bliver en syltekrukke, men vi vælger at se positivt på det, og vi kan jo fremsætte vores forslag igen til efteråret.

I Liberal Alliance går vi ind for ligestilling, ikke ligestilling i den der forstand, der gør, at der pludselig skal være 40 pct. kvinder i bestyrelser, og er der ikke det, skal selskaberne tvangsopløses, men ligestilling i den forstand, at det handler om, at lige mennesker har lige rettigheder eller samme rettigheder. Derfor er det meget logisk for os, at trossamfundene selvfølgelig også skal have den frihed, det er at kunne vie homoseksuelle, at præsterne skal have den frihed, det er at kunne vie homoseksuelle – efter deres valg, ikke efter Folketingets.

Der har været en meget mærkelig form for argumentation her i dag. Det at afskaffe et forbud er blevet til tvang. Det er da at vende alt på hovedet. Det svarer til, at regelforenkling er indførelse af nyt bureaukrati. Det er nogenlunde samme logik, der ligger bag den argumentation, vi har hørt her. Så har der også været en misforståelse af, hvad der er borgerligt, og hvad der er socialistisk. Hr. Kamal Qureshi sagde, at de borgerlige partier var imod homoseksuelles rettigheder. Hr. Rasmus Jarlov sagde, at det var socialisterne, der mente, at det her forslag skulle vedtages. Jeg vil bare sige, at Liberal Alliance er et borgerligt-liberalt parti, og vi går ind for, at frie mennesker skal have lige rettigheder, og at der skal være lige rettigheder til de forskellige trossamfund, og at der skal være lige muligheder for forskellige folk.

Frihed er en borgerlig mærkesag og bør være en borgerlig mærkesag. Jeg er glad for, at der er nogle på venstrefløjen, som også i den her sag har valgt at abonnere på frihed, men friheden er og bliver borgerlig, som også forfatteren Dennis Nørmark har skrevet i den nyudgivne bog »Friheden flyver«, der er udgivet på CEPOS' forlag, og som beskriver, hvordan frihed i virkeligheden er en klar liberal mærkesag, hvordan mangfoldighed er en klar liberal mærkesag, hvordan forskellighed er en klar liberal mærkesag. Derfor undrer det selvfølgelig også os, at vi ikke kan få flere af vores borgerlige venner til at stemme for forslaget. Men det vil vi arbejde på.

Når kirkeministerens udvalg er kommet med sit forslag, hører vi, hvordan det er. Hvis det indstiller, at trossamfundene selv må bestemme, og at præsterne selv må bestemme, er vi friske og stemmer sammen med regeringen. Er det derimod bare en undvigemanøvre, fremsætter vi det beslutningsforslag, vi også har fremsat i den her samling, sådan at Folketinget derefter kan få mulighed for, efter vi har fået indstilling fra kirkeministerens udvalg, at tage stilling til spørgsmålet.

Når nu oppositionen har valgt at opretholde sit forslag, stemmer Liberal Alliance selvfølgelig for, fordi det er i overensstemmelse med vores politik, men jeg mener ikke, det var strategisk klogt at fremsætte det på nuværende tidspunkt. Så er jeg i øvrigt ikke kun glad for de taler, der har udtrykt enighed med os i Liberal Alliance, men selvfølgelig også for de taler fra hr. Søren Krarup og hr. Jesper Langballe, der har været, for de viser jo forskellen på det liberale og det mere kryptosocialdemokratiske, nationalt orienterede, som Dansk Folkeparti repræsenterer. Det er jo meget rart at se, hvor forskellen er i dansk politik. Vi er de liberale, vi er de borgerlige, og derfor giver vi selvfølgelig friheden også til kirken og til trossamfundene. Det er der god logik i.

Jeg håber, at vi til efteråret får vedtaget de forslag, vi i dag behandler. Vi får dem ikke vedtaget i dag, det ved vi alle sammen godt, men det er rart at få markeret synspunkterne, inden vi forhåbentlig får dem vedtaget til efteråret, og der håber jeg også, at vi kan lokke nogle af vores borgerlige venner til at stemme med os, sådan at vi kan få gennemført en god borgerlig-liberal mærkesag, der går ud på at droppe forbud, droppe unødige regler, sikre fuld frihed og fuld ligestilling. Klare liberale mærkesager.

Kl. 14:47

Fierde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er en kort bemærkning fra hr. Rasmus Jarlov. Senere er der en kort bemærkning fra hr. Jesper Langballe, men først er det hr. Rasmus Jarlov.

Kl. 14:47

Rasmus Jarlov (KF):

Jeg har fuld tiltro til, at hr. Simon Emil Ammitzbøll forstår, at det ikke er tvang at give folkekirken de rammer, som den selv ønsker.

Derudover vil jeg egentlig blot kvittere for – det synes jeg er klogt – at Liberal Alliance i modsætning til resten af den kulturelle venstrefløj anerkender det ukloge i at fremsætte det her beslutningsforslag på nuværende tidspunkt. Så er det lidt ærgerligt, at den fornuft ikke også giver sig udslag i, at man stemmer imod forslaget, for det, som jeg tror er vigtigt for borgerne ude i landet, er ikke, hvilke forslag der bliver fremsat herinde, men hvilke forslag der bliver stemt igennem.

Men jeg syntes, det var dejligt at få den anerkendelse af, at kirkeministeren har taget et fornuftigt skridt, og at det giver værdi, at vi får et udredningsarbejde og forsøger at skabe opbakning til nogle brede løsninger, i stedet for at man trumfer noget igennem.

Kl. 14:48

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 14:48

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Der er jo altid fri mulighed for fortolkning, også i det tilfælde, vi lige har hørt. Jeg sagde såmænd blot, at når nu kirkeministeren har valgt at nedsætte et udvalg, ved vi godt, at der ikke sker noget, før det udvalg er færdigt, og derfor ville det klogeste være at vente, til det udvalg var færdigt. Jeg sagde ikke, at det var fornuftigt af kirkeministeren at nedsætte det udvalg. Det vil jeg gerne have mig frabedt, for det synes jeg ikke. Jeg synes, det er ret ligetil. Jeg synes sådan set bare, man kunne vedtage det, for det er jo sund fornuft.

Så vil jeg bare endnu en gang anke lidt imod den forestilling om, at man kan spørge folkekirken. Jeg er i de år, jeg har siddet herinde, blevet belært af den ene kirkeminister efter den anden om, at folkekirken ikke har nogen fælles stemme og ikke kan tale med en fælles stemme, og så kan det jo ikke være rigtigt, at når der pludselig kommer et forslag, som man er imod, så skal folkekirken have en fælles stemme. Men i alle andre spørgsmål kan kirken søreme ikke tale med en fælles stemme, for sådan gør vi ikke i den danske folkekirke.

Kl. 14:49

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Jesper Langballe for en kort bemærkning.

Kl. 14:49

Jesper Langballe (DF):

Vi er de liberale, siger hr. Simon Emil Ammitzbøll. Jeg skal love for det. Jeg kan godt undre mig lidt over, at hr. Simon Emil Ammitzbøll ikke kan forstå, at det at ophæve et forbud kan være et udtryk for tvang. Det er da en dialektik, som burde være hr. Simon Emil Ammitzbøll bekendt. Når man ophæver et forbud mod vold, indfører man ikke mere frihed, men mindre frihed.

Vi har jo under hele debatten set den der dobbelthed, der viser, hvordan det er en ultraliberalisme, der kræver frihed – en frihed, som lynhurtigt forvandler sig til en trykbølge af tvang. Vi hørte fru Lone Dybkjær sige: Skal folkekirken have ret til alting?

Det er sådan underligt fornærmet, frustreret: Man vil ikke finde sig i, at den der almægtige folkekirke skal have ret til alting. På den anden side vil man såmænd bare give folkekirken en frihed, fordi de stakkels undertrykte præster ikke må få lov til at vie homoseksuelle. Hykleri!

K1 14:51

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak for den korte bemærkning, og så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 14:51

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jamen så tror jeg, jeg har fået placeret mig nogenlunde i midten. Nu er jeg nemlig både blevet beskyldt for at være socialist og for at være ultraliberalist i den her korte debat, og så er jeg ret sikker på, at jeg har ramt et nogenlunde rent synspunkt.

Jeg må sige, at jeg er overrasket over, at hr. Jesper Langballe af alle sammenstiller fysisk vold med frivillige handlinger. Man kunne også sige, at det er på niveau med at sammenstille fysisk vold med ytringer. Jeg troede faktisk, det var en sport, som hr. Jesper Langballe overlod til ekstremistiske, terroristiske, islamistiske kræfter, hvis jeg skal være helt ærlig. Jeg troede, det var det modsatte, hr. Jesper Langballe stod for. Så det var da en gang utroligt vrøvl, man skulle høre fra den side.

Kl. 14:52

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Jesper Langballe for en kort bemærkning.

Kl. 14:52

Jesper Langballe (DF):

Det kan godt være lidt vanskeligt og lidt trættende at diskutere med mennesker, som ikke kan tænke principielt og derfor heller ikke forstår analogier. Og det var jo en analogi, jeg brugte. Jeg sammenstillede ikke fysisk vold med noget af det, der foregår i kirken, men jeg gør opmærksom på, at ophævelsen af et forbud faktisk ikke behøver at resultere i mere frihed, men kan resultere i mindre frihed, og det er jo en meget afgørende problemstilling i folkekirken.

I folkekirken er vi, når vi sidder der søndag formiddag, under Guds lov og må adlyde den ubetinget, men når vi sidder her i Folketinget, sidder vi og håndterer den borgerlige lov. Og der er det, man skal forstå den dialektik, som man måske har annammet ved at sidde i kirken: at det ikke er sikkert, at ophævelsen af restriktioner og forbud skaber mere frihed. Måske skaber det mindre frihed.

Jeg tror, hr. Simon Emil Ammitzbøll en dag vil forstå det.

Kl. 14:53

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til hr. Jesper Langballe. Og her i Folketinget er det ikke formandens lov, men forretningsordenens lov, vi følger.

Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll, værsgo.

Kl. 14:53

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Uden at skulle fornærme hverken kirken eller Folketinget vil jeg sige, at jeg synes, hr. Jesper Langballe skal være opmærksom på, at det her er en debat i Folketinget og ikke et kirkekonvent, for det lyder jo nærmest, som om det er det, vi er blevet deltagere i.

Så må jeg bare sige, at det med, at man ligesom skulle kunne sammenstille det at ville tillade præsterne at vie homoseksuelle med at ophæve forbuddet mod fysisk vold, mener jeg altså bare er en fernis til ligesom at lægge ud over sine egne sådan lidt mimoseagtige holdninger og forestillinger om, hvordan livet i virkeligheden er. Altså, måske kunne det være, at hr. Jesper Langballe næste søndag skulle gå en tur efter kirketid ud i den virkelige verden og møde mennesker og se på, at det her jo ikke er noget, vi forestiller os i en

tankeverden. Folk lever der allerede, de vil gerne vies, og der er nogle, der gerne vil vie dem. Det vil vi sådan set bare tillade dem, og det kan under ingen omstændigheder være tvang.

Kl. 14:54

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er der en kort bemærkning fra hr. Søren Krarup.

Kl. 14:54

Søren Krarup (DF):

Hr. Simon Emil Ammitzbøll siger, at kirken ingen stemme har. Kirken har en stemme, kirken har nemlig en bekendelse og en forkyndelse, og det er denne forkyndelse, der siger, hvad virkeligheden består i for mennesker: at ægteskabet er et forhold mellem mand og kvinde, og at en familie er far, mor og børn. Det er denne forkyndelse, denne for så vidt bekendelse, der sætter den virkelighed, som det danske folk nu har levet i i 1.000 år.

Så er det rigtigt, at man kan komme med alle mulige ideer om, at det var meget mere spændende, hvis det var anderledes. Det kaldes antidiskrimination, eller det kaldes for liberalisme. Der er også dem, der kalder det socialisme, fordi der er en meget, meget nær sammenhæng mellem alle ideologier. Man dyrker friheden, siger man. Man dyrker også fællesskabet, det hedder socialisme. Friheden hedder liberalisme. Men det er kombinationen af disse ideer, der har ført til moderne terror i europæisk historie, folkemord, og det er ikke tilfældigt. Det er udslag af den samme trang til at voldtage den almindelige befolkning, der ligger i disse forslag.

Kl. 14:55

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 14:56

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg synes næsten, sprogbruget taler for sig selv. Det er anden gang i dag, vi har hørt om, at vi vil voldtage den danske befolkning. Altså, undskyld mig, er det virkelig niveauet i dette vigtige hus i det danske folkestyre, at man beskylder sine politiske modstandere for at ville voldtage befolkningen, bare fordi vi er politisk uenige? Jeg troede sådan set, vi kunne have en uenighed på et nogenlunde sagligt niveau og på en ganske ordentlig måde.

Jeg vil sige det på den måde, at for Liberal Alliance vil vi alene give friheden. Vi vil ikke blande os. For vores skyld må hver evig eneste præst komme frem til, at de ikke vil vie homoseksuelle. For vores skyld må hvert evig eneste trossamfund komme frem til, at de ikke vil vie homoseksuelle. Det kunne jeg aldrig drømme om at blande mig i, det overlader jeg trygt til præsterne og trossamfundene.

Kl. 14:57

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Søren Krarup for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 14:57

Søren Krarup (DF):

Virkeligheden i dette land er jo, ved enhver, der kender lidt til virkeligheden, at det store tavse flertal stort set bliver kørt af et lille mediebevidst politisk mindretal, og det er dette lille mediebevidste politiske – Luther ville have sagt sværmeriske – mindretal, der forsøger at gennemtvinge noget, som den store del af den danske befolkning ikke ønsker, vedrørende spørgsmålet om ægteskab.

Derfor er det, selv om ordet er hårdt, berettiget at tale om, at der i alle disse abstrakte forslag ligger en trang til at voldtage det almindelige danske folk. Det er desværre nødvendigt at sige det ligeud og prøve på at forsvare det folk, der ellers virkelig vil blive voldtaget af

dem, der altid ved bedre og har en idé, som folket skal have presset ned over hovedet.

K1 14:58

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 14:58

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg forstår efterhånden godt, hvorfor Dansk Folkepartis formand, fru Pia Kjærsgaard, som regel siger, at de herrer Langballe og Krarup jo ikke genopstiller, når hun bliver konfronteret med citater. For at stå på Folketingets talerstol nu tre gange og påstå, at ens politiske modstandere vil voldtage den danske befolkning, er simpelt hen under ethvert tænkeligt lavmål.

Det kan godt være, at hr. Krarup ikke mener, jeg kan forholde mig til virkeligheden, men jeg må give hr. Krarup den kompliment, at min fantasi om, hvad hr. Søren Krarup dog vil kunne forestille sig og tænkes at sige på den her talerstol, slet ikke rakte til den virkelighed, vi har oplevet i dag.

Kl. 14:58

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det fru Pia Christmas-Møller.

Kl. 14:59

(Privatist)

Pia Christmas-Møller (UFG):

Jeg har intet ønske om at forlænge debatten, men vil blot begrunde min stillingtagen. Det har ikke været særlig svært for mig at komme frem til min principielle holdning til denne sag. Det behøver jeg ikke at afvente et udvalgsarbejde for, taktik eller ej. Jeg er simpelt hen imod statsdikteret diskrimination af voksne menneskers kærlighed og ønske om at indgå ægteskab og dermed blive formelt gift, og jeg er imod statslige forbud mod, at trossamfund, herunder præster i folkekirken, hvis de ønsker det, kan vie to voksne mennesker, der selv beder om det. Så enkelt er det.

Derfor er det jo også lige så enkelt, at jeg må stemme for forslagene om at ophæve statens utidige og urimelige diskrimination af homoseksuelle. Altså stemmer jeg grønt til både B 122 og B 123. Hvis forslagene skulle blive vedtaget, vil de ikke rokke det mindste ved folkekirkens særstilling på det principielle niveau endsige folkekirkens selvbestemmelse, tværtimod.

Kl. 15:00

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til fru Pia Christmas-Møller.

Jeg skal spørge, om der er flere, der ønsker ordet til denne debat. Hvis det ikke er tilfældet, så vil vi om 3 minutter stemme, for så er der gået de 7 minutter, og så har alle fået mulighed for at være til stede.

Kl. 15:03

Afstemning

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er som sagt ikke flere, der har bedt om ordet her til debatten vedrørende B 122, men inden vi går til afstemning, skal jeg lige understrege, at da debatten jo har drejet sig om både B 122 og også det næste forslag, B 123, så gør jeg opmærksom på, at det, vi om et øjeblik stemmer om, er B 122, og det er forslag til folketingsbeslutning om at indføre en kønsneutral ægteskabslovgivning, så homoseksuelle par og heteroseksuelle par bliver ligestillet. Vi kan stemme.

Jeg afslutter afstemningen.

For stemte: 51 (S, SF, RV, EL, LA, Christian H. Hansen (UFG) og Pia Christmas-Møller (UFG)), imod stemte: 57 (V, DF og KF), hverken for eller imod stemte: 0.

Forslaget til folketingsbeslutning er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

17) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 123: Forslag til folketingsbeslutning om at give trossamfund mulighed for at vie homoseksuelle par.

Af Kamal Qureshi (SF), Mogens Jensen (S), Per Clausen (EL) m.fl. (Fremsættelse 02.02.2010. 1. behandling 26.03.2010).

Kl. 15:04

Kl. 15:05

Afstemning

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der stemmes nu om forslagets endelige vedtagelse. Afstemningen er startet.

Jeg afslutter afstemningen.

For stemte: 108 (V, S, DF, SF, KF, RV, EL, LA, Christian H. Hansen (UFG) og Pia Christmas-Møller (UFG)), imod stemte: 0, hverken for eller imod stemte: 0.

Forslaget til folketingsbeslutning er vedtaget og vil nu blive sendt til finansministeren.

Forhandling

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Kl. 15:04

Afstemning

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der stemmes nu om forslagets endelige vedtagelse, og afstemningen kan begynde.

Jeg afslutter afstemningen.

For stemte: 51 (S, SF, RV, EL, LA, Christian H. Hansen (UFG) og Pia Christmas-Møller (UFG)), imod stemte: 56 (V, DF og KF), hverken for eller imod stemte: 0.

Forslaget til folketingsbeslutning er forkastet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

18) 2. (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 248: Forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens § 47 med hensyn til Statsregnskabet for finansåret 2008.

(Fremsættelse 20.05.2010 i betænkning fra Finansudvalget. 1. behandling 01.06.2010).

Kl. 15:05

Forhandling

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Det næste punkt på dagsordenen er:

19) 2. behandling af lovforslag nr. L 163:

Forslag til lov om ændring af lov om hunde og dyreværnsloven. (Forbud mod besiddelse m.v. af visse hunde, båndpligt, aflivning af hunde, der skambider, midlertidig frakendelse af retten til at have med dyr at gøre m.v.).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 17.03.2010. 1. behandling 15.04.2010. Betænkning 01.06.2010. Ændringsforslag nr. 20 og 21 af 02.06.2010 uden for betænkningen af Benny Engelbrecht (S)).

Kl. 15:06

Forhandling

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Ønsker nogen at udtale sig? Det gør hr. Benny Engelbrecht.

Kl. 15:06

(Ordfører)

Benny Engelbrecht (S):

Vi står her dagen før tredjebehandlingen af L 163, der nu er til anden behandling, og kan konstatere, at der fortsat er uklarhed om, hvilke holdninger der er i dette Folketing. Ser man på den betænkning, der ligger på nuværende tidspunkt, tror jeg, at det, der især vil slå de fleste, er de utrolig mange ændringsforslag, der er stillet til lovforslaget.

Jeg vil godt starte med lige at rose de af ordførerne på denne sag, der har prioriteret Retsudvalgets arbejde med forslaget, og den meget grundige høring, vi havde mellem første og anden behandling. Det er fortsat mit indtryk, at hvis viljen til dialog havde været lige stor hos alle partier, kunne vi i dag have bilagt den videre politiske strid. Jeg kan se, at flere i dag har været ude i medierne at debattere – også fortsat – dette emne.

Jeg vil også gerne – måske lidt utraditionelt – takke ministeren for at lytte i denne afsluttende fase og medvirke konstruktivt til at udarbejde de mange ændringsforslag, vi senere skal stemme om. Det er indlysende, at ministeren skal lytte til partiernes ordførere, så dette er blot sagt for at påpege, at jeg ikke har i sinde at beskylde ministeren for at trække denne sag i langdrag.

Udvalget har lyttet til de mange henvendelser; der er stillet bunkevis af spørgsmål i den forbindelse. Og som sagt er der blevet afholdt en, synes jeg, meget givende høring, som også har gjort os klogere. Vi burde nu være kommet ud over at debattere enkeltsager, især enkeltsager, hvor man ikke med sikkerhed kan identificere den involverede hunderace. Ja, faktisk beviser de mange enkeltsager, at netop registrering eller mangel på samme er et nøgleproblem i forhold til lovgivningsprocessen, og derfor er det også glædeligt, at det fremsatte lovforslag faktisk netop har dette som et af nøgleforslagene

Vi skal om lidt til at stemme om de mange ændringsforslag, der er stillet til L 163. Jeg vil ikke redegøre for vores stillingtagen til hvert enkelt forslag – der kan jeg henvise til betænkningen – men jeg føler mig nødt til lige at redegøre for det ændringsforslag, som vi stiller uden for betænkningen, nemlig ændringsforslag nr. 20. Det er nemlig således, at vi har søgt, synes jeg, konstruktivt at finde frem til en model, der kan imødekomme størstedelen af de henvendelser, der har været. Og derfor foreslår vi altså, at der indføres et forbud mod visse af de hunderacer, som også hundeudvalget har arbejdet med, og at dette suppleres med en liste over hunde, som man skal være særlig opmærksom på – en observationsliste, som man kan kalde en slags gult kort for at forklare det på en måde, så jeg tror, at de, der sidder ude bag skærmene, også er opmærksomme på, hvad det handler om.

Det er jo nemlig sådan, at hundeudvalget i sit forslag har foreslået to typer hunde forbudt. Den ene type hund er det, som man kan kalde for egentlige kamp- eller muskelhunde, afhængigt af hvilket udtryk man foretrækker at bruge. Den anden type, som forbuddet også skal omfatte, er den gruppe, som man kalder for hyrde- og vagthunde fra Syd- og Østeuropa samt Asien, som udvalget finder vil kunne blive næste generation af farlige hunde i Danmark.

Vi synes naturligvis, at det er yderst relevant at være opmærksom på hunderacer, som kan gå hen og blive et problem. Men vi må samtidig også konstatere, at når der findes hunderacer, som hundeudvalget klart og tydeligt siger kan blive et problem, men ikke er et problem, så er det uhensigtsmæssigt at lovgive om et forbud mod disse. Omvendt vil en observationsliste jo netop have det ganske særlige sigte, at ejere, avlere og opdrættere af de pågældende racer, som i øvrigt er meget fåtallige i forvejen, er ekstraordinært opmærksomme på at avle sig ud af problemer om eventuelle risici, men selvfølgelig også er meget opmærksomme på, hvilke ejere kommer til at have de pågældende hunde.

Kl. 15:11

Derfor er det, at vi konkret foreslår, at hunderacerne kangal, de tre ovtcharkaer, tornjak og sarplaninac flyttes over på en observationsliste, som gerne suppleres med andre racer, som vi finder også kunne være næste generation af farlige hunde. Det kunne være racer som rottweiler, staffordshire bullterrier og bullmastiff, altså igen nogle racer, som vi skal være særlig opmærksomme på.

Jeg skal også gøre opmærksom på, at det af os stillede ændringsforslag ikke indeholder særlige krav om båndpligt eller mundkurv. Det har vi selvfølgelig gjort, fordi vi har lyttet til, hvad der er blevet sagt undervejs. Men jeg skal ikke lægge skjul på, at vi gerne så, at der blev givet bemyndigelse til ministeren til rent faktisk at kunne give retsvirkning i forbindelse med denne observationsliste, altså sådan at man kunne give krav om båndpligt og mundkurv.

Med disse korte bemærkninger skal jeg blot sige, at jeg håber, at dette forslag vil blive begæret tilbage til fornyet udvalgsbehandling, og at jeg naturligvis fortsat håber, at vi kan finde frem til en konstruktiv løsning. Vi er i hvert fald meget åbne over for dette, men kan naturligvis endnu ikke før tredjebehandlingen gøre endelig rede for vores stillingtagen til det endelige forslag, før vi kender det.

Kl. 15:13

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Tak til ordføreren. Ønsker flere at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet, og vi går til afstemning om et kort øjeblik.

Afstemning

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 2, tiltrådt af udvalget med undtagelse af Enhedslisten?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 3 af et mindretal (Enhedslisten), tiltrådt af et mindretal (SF, RV, LA og Christian H. Hansen (UFG)). Der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte: 22 (SF, RV, EL, LA og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte: 86 (V, S, DF, KF og Pia Christmas-Møller (UFG)), hverken for eller imod stemte: 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter er ændringsforslag nr. 1, 8, 14 og 15, stillet og tiltrådt af de samme mindretal, bortfaldet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 20 uden for betænkningen af Benny Engelbrecht (S). Der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

For stemte: 37 (S, 7 SF (ved en fejl) og EL), imod stemte: 58 (V, DF, KF, Christian H. Hansen (UFG) og Pia Christmas-Møller (UFG)), hverken for eller imod stemte: 12 (SF, RV og LA).

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter ændringsforslag nr. 21 uden for betænkningen af Benny Engelbrecht (S) bortfaldet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 4 af et mindretal (DF). Der kan stemmes.

Jeg afslutter afstemningen.

For stemte: 15 (DF), imod stemte 92 (V, S, SF, KF, RV, EL, LA, Christian H. Hansen (UFG) og Pia Christmas-Møller (UFG)), hverken for eller imod stemte: 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter er ændringsforslag nr. 16, stillet af det samme mindretal, bortfaldet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 5 af et mindretal (SF), tiltrådt af et mindretal (S, RV, EL og LA). Der kan stemmes.

Jeg afslutter afstemningen.

For stemte: 49 (S, SF, RV, EL og LA), imod stemte: 58 (V, DF, KF, Christian H. Hansen (UFG) og Pia Christmas-Møller (UFG), hverken for eller imod stemte: 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter er ændringsforslag nr. 9, stillet og tiltrådt af de samme mindretal, bortfaldet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 6 af et mindretal (Christian H. Hansen (UFG)), tiltrådt af et mindretal (EL og LA). Der kan stemmes.

Kl. 15:14

Jeg afslutter afstemningen.

For stemte: 4 (EL, LA og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte: 103 (V, S, DF, SF, KF, RV og Pia Christmas-Møller (UFG)), hverken for eller imod stemte: 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 7, tiltrådt af udvalget med undtagelse af Enhedslisten?

Det er vedtaget.

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 10, tiltrådt af udvalget med undtagelse af Enhedslisten?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 12 af et mindretal (DF), tiltrådt af et mindretal (LA og Christian H. Hansen (UFG)). Der kan stemmes.

Jeg afslutter afstemningen.

For stemte: 16 (DF, LA og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte: 91 (V, S, 1 DF (ved en fejl), SF, KF, RV, EL og Pia Christmas-Møller (UFG)), hverken for eller imod stemte: 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Herefter er ændringsforslag nr. 11, stillet og tiltrådt af de samme mindretal, bortfaldet.

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 13, tiltrådt af udvalget med undtagelse af Enhedslisten?

Det er vedtaget.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 17 af et mindretal (DF), tiltrådt af et mindretal (EL, LA og Christian H. Hansen (UFG)). Der kan stemmes.

Jeg afslutter afstemningen.

For stemte: 18 (DF, EL, LA og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte: 87 (V, S, 1 DF (ved en fejl), SF, KF, RV og Pia Christmas-Møller (UFG)), hverken for eller imod stemte: 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Der stemmes om ændringsforslag nr. 18 af et mindretal (SF), tiltrådt af et mindretal (RV, EL, LA og Christian H. Hansen (UFG)). Der kan stemmes.

Jeg afslutter afstemning.

For stemte: 14 (SF, RV, EL, LA og Christian H. Hansen (UFG)), imod stemte: 92 (V, S, DF, 8 SF (ved en fejl), KF og Pia Christmas-Møller (UFG)), hverken for eller imod stemte: 0.

Ændringsforslaget er forkastet.

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 19, tiltrådt af udvalget med undtagelse af Enhedslisten?

Det er vedtaget.

Der er stillet forslag om, at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

20) Forespørgsel nr. F 43:

Forespørgsel til skatteministeren:

Vil ministeren redegøre for det danske skattetryks indvirkning på borgernes velstand?

Af Anders Samuelsen (LA), Simon Emil Ammitzbøll (LA) og Villum Christensen (LA).

(Anmeldelse 13.04.2010. Fremme 15.04.2010).

Kl. 15:19

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Jeg skal gøre opmærksom på, inden vi går i gang med de sidste to sager – de to forespørgsler – at der ikke skal stemmes i dag. Afstemning om eventuelle forslag til vedtagelser vil blive foretaget i morgen, fredag den 4. juni.

Så beder jeg om, at de, der ikke skal deltage i debatten, hurtigt forlader Folketingssalen.

Den første, der får ordet for begrundelse, er ordføreren for forespørgerne, og det er hr. Anders Samuelsen.

Kl. 15:20

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Anders Samuelsen (LA):

Tak for det. Grunden til, at vi gerne vil have den forespørgsel her, er, at vi har haft en skattekommission, som har arbejdet med nogle bud på, hvordan man kunne reformere det danske skattesystem. En yderligere begrundelse for at stille forespørgslen er, at vi har haft en skattereform. Den er så efterfølgende ikke blevet fuldt indfaset, fordi man har udskudt det hele som følge af genopretningspakken eller redningsplanen for dansk økonomi – en genopretningspakke, som vismændene så oven i købet i dag har peget på slet ikke er tilstrækkelig.

Ifølge al den internationale litteratur, der findes på området, er der ingen tvivl om, at skattetryk og graden af velstand og dermed også muligheden for at udvikle og udbygge et velfærdssamfund hænger sammen. Men på hvilken måde hænger de sammen? Hvad er regeringens syn på det spørgsmål, hvad er den borgerlige regerings syn på det spørgsmål?

Jeg synes, spørgsmålet er blevet endnu mere aktuelt efter genopretningsplanen, hvor regeringen stillede sig den meget, meget beherskede opgave at finde 24 mia. kr., hvorefter man har valgt at opgive at gøre det og så i stedet vil hæve skatterne med yderligere 11 mia. kr. Det er en borgerlig-liberal regering, som vælger at lave det træk! Det kunne man måske have forventet af en SF-ledet regering, men det er altså en borgerlig-liberal regering.

Hvad betyder skattetrykket for borgernes velstand? Det er spørgsmålet, som jeg ser frem til at få besvaret og få debatteret med denne forespørgselsdebat.

Kl. 15:21

Fjerde næstformand (Helge Adam Møller):

Så er det skatteministeren.

Besvarelse

Skatteministeren (Troels Lund Poulsen):

Først og fremmest tak for lejligheden til her i dag at kunne have en god diskussion igen om skattepolitik og velstand.

Jeg vil gerne starte med at hamre en pæl igennem nogle af de myter, som oppositionen jo har forsøgt at sprede, bl.a. omkring regeringens skattepolitik.

Den første myte er, at regeringens skattepolitik føres på bekostning af velfærden. Det er på ingen måde sandt. Tværtimod er det sådan, at den styrker velfærden. Vi har lettet skatten på arbejde, og det betyder, at beskæftigelsen er steget. Skattelettelserne har alt i alt over de sidste 8 år været med til at skabe et stærkt samfund. Skattelettelserne har også været fuldt finansieret. I 2004 var der et råderum, som den foregående regering selv har peget på. Vi har endda ladet det offentlige forbrug stige mere, end den tidligere regering ellers havde planlagt, altså gik der ikke penge fra velfærd til skattelettelser. I 2007 var ledigheden faldet så meget, at der kom for mange penge ind fra arbejdsmarkedsbidraget. Ifølge loven, der blev til under den tidligere regering, skulle pengene føres tilbage til borgerne. Samtidig vedtog vi også at indeksere energiafgifterne, og det skaffede råderum til yderligere lettelser af skatten på arbejde. Endelig har vi så haft forårspakke 2.0, hvor lettelserne af skatten på arbejde er finansieret, så der ifølge Skattekommissionens mest konservative skøn kommer et bidrag til holdbarheden på 5,5 mia. kr.

En anden myte, som en række partier har ønsket at drage frem her, er, at regeringen gerne vil skære ned frem for at styrke væksten. Men det er nu engang sådan, at de skattelettelser, vi har lavet, sammen med skattestoppet har været med til at gøre, at vi har skabt bedre vilkår for vækst, og det vil også skabe vækst i de år, der kommer. Derimod vil det, hvis man følger oppositionens vej med at forhøje skatter og afgifter, selvfølgelig betyde, at folk bliver mindre tilskyndet til at arbejde, plus at væksten vil blive hæmmet. På mange måder kan man vel kalde det en underskudsdagsorden, som oppositionen har lanceret.

Den tredje myte er, at regeringens skattepolitik nærmest har været skyld i finanskrisen. Man fristes jo nærmest til at tro, når man har fulgt debatten de senere uger, at det var regeringens skyld, at Wall Street gik i knæ, og at vi også har indflydelse på den græske statsgæld, som kom til at eksplodere. Men realiteten er jo heldigvis den, at Danmark stod bedre rustet, da den internationale krise brød ud, fordi vi havde meget sunde offentlige finanser og netop ikke havde givet uholdbare, ufinansierede skattelettelser. Derfor har vi også haft råd til at lempe i selv en svær tid, og nu går vi så i gang med også at få betalt den regning, der uundgåeligt er kommet.

Hvis det er sådan, at de offentlige finanser ikke er i orden, fordi der ikke betales skat, så bliver borgerne ramt. Derfor er det selvfølgelig også vigtigt at sikre, at der er styr på skatter og afgifter. Det er også vigtigt, at man får tilbagebetalt de lån, man har, for et stort statsunderskud har ofte fristet staten til at betale gælden ved at gøre den værdiløs via højere inflation. Så selvfølgelig skal der være orden i statens finanser. Spørgsmålet er derfor snarere, om højere udgifter og tilsvarende høje skatter også er godt for borgernes velstand eller ej. Det er jo en diskussion, som jeg glæder mig til at have i dag, det er også en diskussion, som er nuanceret, det er ikke kun sort eller hvidt. Velstand er ikke kun de penge, borgerne har til sig selv efter skat, det har også betydning for de enkelte borgere, hvorvidt der stilles offentligt forbrug til rådighed for borgerne eller borgerne modtager offentlige overførselsindkomster.

Det danske skattesystem og den måde, som skatteprovenuet anvendes på, er baseret på et ønske om at omfordele, så alle mennesker har mulighed for at få dækket de mest basale behov, samtidig med at det kan betale sig at arbejde og samtidig få en økonomisk gevinst ud af det. Hvordan skatteprovenuet fordeles, har i høj grad betydning for de enkelte borgeres velstand, hvilket jeg også gerne vil komme med et par bemærkninger til lidt senere.

Skattetrykket er jo kort sagt et lands samlede skatteprovenu i forhold til BNP. Skattetrykket er dynamisk forstået på den måde, at det kan ændres over tid, uden at der direkte ændres på skattestrukturen. Når konjunkturerne vender, når befolkningssammensætningen ændres, eller når borgerne ændrer adfærd, ændres skattetrykket også. Hvis man vil forsøge at sammenligne skattetryk mellem forskellige lande for at finde en sammenhæng mellem størrelse af skattetrykket og borgernes velstand i de enkelte lande, løber man ind i nogle udfordringer, ja, man løber faktisk ind i nogle problemer, for der er faktisk en lang række forskellige skattetekniske årsager til, at en sådan sammenligning er besværlig.

Kl. 15:27

En anden ting, som fylder meget i debatten om skat, er selvfølgelig, hvordan man beskatter folk, og hvordan man kan tænke sig at lave det om. Et skattesystem, der er bygget op med høje, forvridende marginalskatter og smalle skattebaser, kan naturligvis give samme skatteprovenu og dermed samme skattetryk som et mindre forvridende skattesystem med lavere satser og bredere baser. Danmark har i de sidste mange år reduceret marginalskatterne, men skattebaserne er bredt ud. Dermed har vi også opnået et mindre forvridende skattesystem, som gavner den samlede velstand, uden at de enkelte skattetiltag nødvendigvis slår igennem på skattetrykket. Senest har vi i forårspakke 2.0 gennemført markante nedsættelser af marginalskatterne på arbejdsindkomst, finansieret krone for krone af brede skattebaser. De lavere skatter på arbejdsindkomst øger arbejdsudbuddet og dermed også vores velstand. Finansieringen er tilvejebragt gennem udbredelsen af skattebaserne, så f.eks. rentefradraget får lavere skatteværdi og flere frynsegoder behandles mindre gunstigt. Der er gennemført forhøjelser af afgifter på miljø-, energi- og klimaområdet, der sikrer en mere hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcer. Endelig er en lang række særordninger for erhvervslivet reduceret eller afskaffet. Gennem denne finansiering har det været muligt at sikre en fornuftig fordelingsmæssig balance samt reducere en række forvridninger i skatte- og afgiftssystemet. Regeringen har også gennemført provenuneutrale omlægninger og beskatning af selskaber og kapitalindkomst.

For mig som skatteminister er det også vigtigt at arbejde for at udvikle skattesystemet, så der kommer endnu færre forvridninger, så borgernes velstand kan sikres bedst muligt. Det er selvfølgelig ikke noget, der gøres fra den ene dag til den anden, det er noget, der gøres igennem et ihærdigt arbejde. Skatteopkrævningen er heldigvis også blevet mere og mere effektiv gennem årene, samtidig med at vi får lukket flere og flere skattehuller, ikke mindst i forbindelse med udlandsdanskere og danskere, der gemmer penge væk i skattelylande. Det er jo også noget, der har en betydning for vores samlede skattetryk. Derfor er det også vigtigt, at vi har fokus på det, det er vigtigt, at vi forstærker indsatsen på effektiviseringer, f.eks. som det har været tilfældet i Skatteministeriet, hvor man bl.a. har gjort og gør brug af it-løsninger i udstrakt grad, som har gjort det muligt at opkræve flere skatter end nogen sinde før med færre medarbejdere. Jeg vil fortsat arbejde for afskaffelse af administrative byrder og gøre skatteadministrationen endnu mere effektiv.

En anden central faktor i debatten er selvfølgelig også, hvordan borgernes velstand er, og hvordan de offentlige udgifter anvendes, og hvem de anvendes på. Danmark har et historisk højt niveau for offentlige overførsler sammenlignet med udlandet, og jeg mener derfor, vi har et godt system, der sikrer en god og rimelig velfærd og velstand for danskerne.

Der er ingen entydig tolkning af, hvordan et skattestop påvirker borgeres velstand, da der er mange forskellige faktorer, der spiller ind.

For det første er der de skattetekniske faktorer, som har indflydelse på skattetrykkets størrelse.

For det andet kan velstand ikke defineres helt ned i detaljen, da der er en lang række hensyn til hele samfundskagen og til de enkelte individers velstand, som man bør tage.

For det tredje har det også betydning for borgernes velstand, hvordan skatteindtægterne bruges. Når skatteprovenuet anvendes til offentlige udgifter, som ikke kommer borgerne til gavn, er det selvfølgelig også en udfordring, og derfor bliver man nødt til at se på det både overordnet og i detaljen. Men hvis skatteprovenuet derimod anvendes til at yde en god service i form af gratis sundhedsvæsen, uddannelse, en god kompensationsgrad for borgere, der kommer ud i uheldige omstændigheder som ledighed, sygdom eller lignende, kan et højt skattetryk jo netop være med til at opnå en god og positiv effekt

Men jeg glæder mig meget til debatten om et vigtigt emne, fordi det er afgørende, at vi ser på, hvordan Danmark kan være konkurrencedygtigt, samtidig med at vi også kan opretholde et meget velfungerende velfærdssamfund.

Kl. 15:31

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til skatteministeren. Vi går i gang med forhandlingen, og den første, der får ordet, er ordføreren for forespørgerne, hr. Anders Samuelsen.

Kl. 15:31

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Anders Samuelsen (LA):

Man kan jo ikke påstå, at det ligefrem var et klart svar, der kom på spørgsmålet, det afhænger lidt af, hvad man bruger pengene på, der er ikke nogen eksakte definitioner på, hvad sammenhængen er, osv.

Jeg synes, det egentlig efter den noget heftige skattediskussion, som vi også har haft inden for det sidste halvandet års tid, er bemærkelsesværdigt at tænke på det, som der var en, der hviskede mig i øret forleden dag, nemlig at LO – af alle – engang i 1970'erne på en kongres vedtog, at nu skulle man have en maks.-skat på arbejde på 40 pct. Det synes jeg ligesom var et godt bud på en enkel og genial måde at indrette skattesystemet på: 40 pct. enhedsskat. Siden hen er vi endt i den situation, at hvis man siger 40 pct. skat på arbejde, er man ultraliberalist. Det vil sige, at LO i 1970'erne var ultraliberalister. Det er jo egentlig ganske utroligt at tænke på, at udviklingen har været sådan i Danmark.

Det er også ret interessant at tænke på, at da vi var i starten af 1970'erne, havde Danmark et af de laveste skattetryk i den vestlige verden, og vi var blandt topto af de rigeste lande i verden – USA og Danmark kæmpede om pladsen lige omkring 1970, i slutningen af 1960'erne

Nu har vi et skattetryk på ca. 50 pct., og det har stort set ikke ændret sig en tøddel, uanset om der har været en borgerlig regering eller en ikkeborgerlig regering.

Det, vi kan konstatere, er, at skattetrykket stiger til næste år med genopretningspakken. Men får vi mere velstand i Danmark? Jeg synes sådan set, at skatteministeren var inde på en del af svaret, da han sagde – og skatteministeren må korrigere mig senere, hvis jeg tolker det forkert, men jeg prøver at citere så ordret som muligt – at lavere skat på arbejde øger udbuddet af arbejdskraft, og dermed øger det velstanden. Det synes jeg da faktisk er noget af det nærmeste, vi er kommet på en klar sammenhæng.

Derfor er det selvfølgelig også utroligt, at i forbindelse med en genopretningsplan, som er støttet af Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti, vælger man, altså Venstre og Konservative, to klassisk borgerlig-liberale partier, at hæve skatten på arbejde markant: Ca. 10 mia. kr. Det vil sige, man vælger at tage et redskab i brug, som, hvis man tager skatteministerens ord for gode varer, mindsker velstanden – mindsker velstanden. Det er da egentlig lidt forbløffende, at man vælger at gå den vej.

Vi har i dag fået kommentarer til landets økonomi fra vismændene, og vismændene siger jo klart og tydeligt, at hvis vi skal sikre velstanden fremover, skal vi have fat i det offentlige forbrug. Vi skal mindske det offentlige forbrug, vi skal have fat i reformer – vi skal afskaffe efterlønnen – for at sikre velstanden fremover. Reelt set siger de, at vi skal sænke skattetrykket, hvis vi skal have råd til velfærd fremover. Det går simpelt hen ikke i den verden, som vi er en del af i dag, at leve med et så højt skattetryk. Det går ikke at undlade at lave de reformer - komme af med noget af det, som nogle har betragtet som velfærdsordninger - hvis vi skal have råd til velfærd fremover. Det, som vi foretager os i dag ved ikke at lave de her ting, ved ikke at få strømlinet vores skattesystem, er sat på spidsen. Jeg går ud fra, at alle herinde er enige i, at det ikke er faldet ned som en guddommelig lov fra himlen, at skattetrykket skal ligge på præcis 48,5 pct. eller 49 pct., eller hvad den ligger på i år og næste år, men hvis vi skal sikre vores velfærdssystem og vores velstand i fremtiden, når vi i stigende grad er udsat for en global konkurrence og vi ser arbejdspladser forlade i landet på grund af for høj skat på arbejde, er vi også nødt til at gøre noget ved det samlede skattetryk.

Det er i hvert fald konklusionen, som jeg bliver nødt til at drage, af de seneste dages debatter. Det er også min konklusion, at det åbenbart ikke er den linje, som regeringen vælger at følge. De vælger faktisk at gå i den stik modsatte retning. De hæver skatterne, de hæver skattetrykket og mener, at de ad den vej sikrer velstanden. Det forbløffer mig en lille smule.

Men jeg ser frem til at høre, hvad andre partiers bud er på sammenhængen mellem skattetrykket og vores velstand, borgernes velstand. Er sammenhængen den, at jo højere skattetryk, vi har, jo mere velstand, eller er den, at jo lavere skattetryk, vi har, jo mere velstand, eller hvad er det egentlig, der er de enkelte partiers bud på en sammenhæng? Det ser jeg frem til at høre.

Kl. 15:36

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Jeg skal bede ordføreren blive her. Der er et par korte bemærkninger fra hr. Klaus Hækkerup.

Kl. 15:36

Klaus Hækkerup (S):

Nu forstod jeg jo, at det optog Liberal Alliances ordfører kolossalt meget, hvor meget man betaler i skat af den bruttoindkomst, man tjener. Han refererede endda til en beslutning, den er mig ubekendt, men den skulle være truffet af LO's kongres, forstod jeg, på et eller andet tidspunkt.

Så har jeg bare ét spørgsmål til Liberal Alliances ordfører: Hvad betaler danskerne i gennemsnit i skat af deres bruttoindkomst? Hvad viser den undersøgelse, der er lavet, at de betaler i gennemsnit – et gennemsnit af alle, der tjener fra 1 mio. til over 1,5 mio. kr.? Når man tager dem alle sammen og gør det op, trækker alle deres fradrag i indkomsten fra, og ser, hvor meget de så betaler i skat, hvor stor en andel udgør skatten så af deres indkomst?

Kl. 15:37

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så det ordføreren.

Anders Samuelsen (LA):

Jeg tror faktisk, at spørgeren fuldstændig har misforstået, hvad jeg har sagt. Jeg har faktisk aldrig i bund og grund været ret meget fokuseret på, hvad man brutto betaler i skat eller netto betaler i skat af sin indkomst. Det, jeg er meget interesseret i, er marginalbeskatningen på arbejde. For det er marginalbeskatningen på arbejde, som er det, som på nuværende tidspunkt i høj grad driver en kile ind i forhold til vores konkurrenceevne. Det er det, der er med til at gøre, at arbejdspladser bliver nedlagt rundtomkring i landet. Det er det, der er med til at gøre, at slagteriarbejdspladser bliver nedlagt. Det er det, der er med til at gøre, at vi mister arbejdspladser i Danmark – op imod 100.000 sidste år. Det, der gør det, er skatten på arbejde af den sidst tjente krone.

Kl. 15:38

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det hr. Klaus Hækkerup for endnu en kort bemærkning. Kl. 15:38

Klaus Hækkerup (S):

Først skal den korte bemærkning være, at det jo går fantastisk godt med vores konkurrenceevne. Det kan man læse ud af resultatet, nemlig at vi har et stort, stort overskud på vores handelsbalance. Hvis ikke vi var i stand til at konkurrere, kunne vi heller ikke eksportere. Hvis man bare ser i den sidste »Økonomisk Redegørelse«, vi har fået fra regeringen, kan man se, at vores handelsoverskud ligger på omkring 50 mia. kr. Det er et tegn på, at vi faktisk har en ganske god konkurrenceevne.

Så vil jeg i øvrigt sige, at jeg slet ikke forstår, at Liberal Alliance ikke interesserer sig for, hvad folk har tilbage, når de har betalt skat. Det er det, de har at leve for. Det er det, der gør, at deres hverdag hænger sammen. Det er det, der gør, at de kan tage på ferie. Det er det, der gør, at de i det hele taget kan gå og overveje, hvor meget de skal arbejde, og hvor meget de skal holde fri. Det er en helt central afgørelse at se på, hvad man har tilbage, når man har betalt skat. Og det undrer mig virkelig, at Liberal Alliance ikke er i stand til at redegøre for det helt centrale punkt, når nu Liberal Alliance har brugt en stor, stor del af deres politiske argumentationskraft på skattespørgsmålet.

Kl. 15:39

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:39

Anders Samuelsen (LA):

Jamen det er egentlig ikke vanskeligt at forklare. Og det undrer mig faktisk en lille smule, at en socialdemokrat ikke går mere op i, hvorfor det om det med skatten på den sidst tjente krone er så væsentligt. Jeg vil godt lige illustrere det ganske kort.

I dag skal man tjene ca. 1.000 kr. for at kunne give en håndværker 100 kr. i hånden. Sådan er det, når man har en maksimumsskat på arbejde på omkring 60 pct. Vi har i 2013 850.000, som betaler topskat. Hver gang de 850.000 mennesker tjener 1.000 kr. hver, skal de betale topskat af dem, og så har man ca. 350-400 kr. tilbage. Det skal den håndværker, som man så gerne vil hyre, betale topskat af, fordi der er rigtig mange af topskatteyderne i første niveau, en 60-65 pct., der er faglærte og ufaglærte. Så skal de betale topskat og moms osv., og så har de 100 kr. tilbage til sig selv.

Hvis man sænker det bare til maksimum 40 pct. skat på arbejde, skal man kun tjene 350 kr. for at kunne give den samme håndværker 100 kr. i hånden. Man skal virkelig være både blind og døv for ikke at kunne forstå, at det her skifte, som i øvrigt ikke koster ret meget i

forhold til det samlede skattetryk, for det gør det ikke, det drejer sig om 15 mia. kr. ud af de 1.000 mia. kr., som vi i alt bruger i offentlige udgifter, vil betyde noget, i forhold til hvor meget man efterspørger arbejdskraft.

Kl. 15:41

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det hr. Nick Hækkerup for en kort bemærkning.

Kl. 15:41

Nick Hækkerup (S):

Det er altså meget interessant, men det ændrer ikke ved, at den skatteborger, der er nået op i topskattefeltet, jo må spørge sig selv: Når jeg har betalt min skat, hvor meget har jeg så tilbage til mig selv, når man trækker fradragene og det hele fra? Der er det vel et relevant spørgsmål til Liberal Alliance, der slår sig op på, at vi alle sammen skal betale 40 pct. i skat, om topskatteyderen i dag betaler mere eller mindre end 40 pct. i skat af sin indkomst. Betaler topskatteyderen i dag mere eller mindre end 40 pct. i skat af sin indkomst? Det må dog være et spørgsmål, der er til at besvare.

Kl. 15:41

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:41

Anders Samuelsen (LA):

Prøv at høre her: Vi kan godt gå de præcise tal igennem, det er ikke særlig svært. Vi har et skattetryk på omkring 46-47 pct. i 2010. Af det kommer de 20 pct. fra indkomster og ejendomsværdiskatter fra personer, og så kommer det ellers dernedad på listen, der er arbejdsmarkedsbidrag på 4,7 pct., det er også en del af skatten på arbejde, der er sociale bidrag på 1 pct. osv. dernedad, der er moms på 9,9 pct., det er også en del af det, som man trods alt også betaler i skat af de penge, som man har tjent. Når man går hen og køber noget, betaler man også moms og afgifter, når man køber en ny bil, betaler man moms og afgifter osv.

Det, der er det interessante, er, hvad der sker hvis man fjerner topskatten. Hvis man kommer ned på de ca. 40 pct., hvad giver det af dynamik? Hvad gør det i forbindelse med at løse det sociale problem, som opstår for mekanikeren, som mister sit arbejde, når vi begynder at køre vores biler til Sverige og Tyskland for at få dem repareret?

Socialdemokraternes svar på det er: Hæv skatterne, så vi har råd til at betale hans dagpenge. Vores bud er: Sænk skatten på arbejde, så han bliver konkurrencedygtig, så han kan beholde sit arbejde og betale skat, for så har vi råd til mere velfærd på de kerneområder, vi gerne vil bruge penge på, nemlig uddannelse og sundhed og social omsorg.

Kl. 15:42

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det hr. Nick Hækkerup for endnu en kort bemærkning.

Nick Hækkerup (S):

Så nåede ordføreren derhen efter en lang række udenomsforklaringer. Og det, der var det interessante, var præcis det her med, hvad topskatteyderen betaler af den løn, han får. Da Liberal Alliances ordfører tydeligvis ikke har sat sig ind i det, vil jeg bare fortælle, at en skatteyder, der bevæger sig ind over topskattegrænsen, i gennemsnit betaler 36 pct. i skat, altså, omkring en tredjedel af lønnen bliver betalt i skat. Det er sådan en oplysning, som er god at have i den her debat, når man nu kræver skatten hævet til 40 pct. for dem, det er jo dog 4 pct. mere, de så skal betale i skat.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:43

Anders Samuelsen (LA):

Det kommer da fuldstændig an på, hvad det er for en topskatteyder, ordføreren taler om. Det er da fuldstændig afgørende. Jamen altså, taler vi om en topskatteyder, der tjener 2 mio. eller 3 mio. eller 4 mio. kr. om året, så er det nok lidt anderledes, hvis den gennemsnitligt er på 36 pct. Det ændrer nok på forholdene, om den er 36 pct., det tror jeg trods altså også at hr. Nick Hækkerup må erkende.

Men det er faktisk ikke det, der er kernen i problemstillingen. Og det er ligesom det, der er så ufattelig svært for de socialdemokratiske ordførere at forstå. Kernen i problemstillingen er, hvad det betyder for efterspørgslen på arbejdskraft. Hvad betyder det? Det betyder rigtig meget, fordi man i stedet for at skulle tjene 1.000 kr. for at kunne give en håndværker 100 kr. i hånden, kan nøjes med at skulle tjene 350 kr. for at kunne give ham 100 kr. i hånden. Så rykker det noget på efterspørgslen, så får vi mindre sort arbejde, så får vi færre arbejdsløse, så får vi råd til at betale mere af kernevelfærden. Og det er det, der er så svært for de nuværende socialdemokrater at forstå, men det forstod LO.

Kl. 15:44

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Hermed siger vi tak til ordføreren for forespørgerne. Så skal jeg lige minde hr. Nick Hækkerup om, at hvis hr. Nick Hækkerup igen skal deltage i debatten, skal det være fra egen plads.

Så går vi videre til hr. Mads Rørvig som ordfører for Venstre.

Kl. 15:44

(Ordfører)

Mads Rørvig (V):

Tak for det. Jeg kunne starte med lige at gentage det første af hr. Klaus Hækkerups indlæg, for det var så rigtigt sagt. Men en debat om skattetrykket går jo hurtigt hen og bliver meget akademisk, for hvornår er det lige, vi bemærker forholdet mellem de skatter, vi betaler, og om vores samlede produktion stiger eller falder? Det er givetvis de færreste, da der er gang i nogle makroøkonomiske begreber

Det, vi derimod kan mærke, er det med, hvor meget vi betaler i skat, og hvor meget der er tilbage, når skatten er betalt, og hvad det giver i kroner og øre for en times ekstra overarbejde.

Derfor har vi siden systemskiftet i 2001 arbejdet bevidst for at sænke skatten på arbejde, ikke kun for de rige, sådan som oppositionen beskylder regeringen for, men for alle danskere. Vi har indført et beskæftigelsesfradrag, et fradrag, der letter skatten for de laveste indkomster, og et fradrag, der gør det mere attraktivt at skifte offentlig forsørgelse ud med lønnet arbejde. Vi har lettet bundskatten. Vi har lettet skatten på den sidst tjente krone for dem med de laveste indkomster. Vi har fjernet mellemskatten, der ramte faglærte – sygeplejersker, skolelærere og politibetjente, mennesker, hvis indsats er helt afgørende både for vores private erhvervsliv og for vores offentlige sektor. Det er mennesker med helt almindelige indkomster, men på trods af det skulle de betale en ekstraskat, der gjorde det mindre attraktivt at yde en ekstra indsats, fordi det gjorde den sidst tjente krone mindre værd end den første.

Over de kommende år vil store ældreårgange trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet, mens nye årgange vil træde til. Der kan blive mangel på arbejdskraft. Derfor har vi behov for, at flere yder en ekstra indsats. Derfor har vi også lavet initiativer, der skal tilskynde til at gøre en ekstra indsats på arbejdsmarkedet. Vi har hævet grænsen

for betaling af topskat, for topskat var ikke længere for de få, men for de mange, for danskere med helt almindelige indkomster.

Vi vil arbejde på også i fremtiden at tilpasse indkomstskatterne, så det kan betale sig at gøre en ekstra arbejdsindsats for Danmark, og så det kan være attraktivt at yde en ekstra indsats, fordi det gavner vores velstand i det lange løb.

Kl. 15:47

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra hr. Anders Samuelsen.

KL 15:47

Anders Samuelsen (LA):

Tak for det. Jeg har kun et enkelt spørgsmål. Øger det velstanden i Danmark, at regeringen med genopretningspakken har hævet skatterne og dermed det samlede skattetryk med ca. 11 mia. kr.?

Kl. 15:47

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 15:47

Mads Rørvig (V):

Jeg havde svært ved at høre noget af spørgsmålet, men det drejede sig, som jeg forstod det, om, om genopretningspakken vil øge velstanden i Danmark.

Vi er ude i nogle svære beslutninger i øjeblikket for dansk økonomi. Vi skal konsolidere med 24 mia. kr. over de næste 3 år. Hvis man kigger længere ud i fremtiden, kan man jo gøre det, at man betaler regningen nu, eller at man lader være med at betale regningen, og så løber der renter på. Og pengene til de renter kunne vi have brugt til andre formål. Så ja, det øger vores velstand i Danmark, at vi udviser rettidig omhu i forbindelse med vores økonomi og træffer de svære beslutninger nu, hvor de skal træffes. Det vil gavne os i det lange løb.

Kl. 15:48

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Hr. Anders Samuelsen.

Kl. 15:48

Anders Samuelsen (LA):

Man kan vælge at gå 20 skridt frem og så gå 19 skridt tilbage, og så kan man konkludere, at man netto er gået 1 skridt frem. Derfor er det interessante netop, hvad det er, man har foretaget sig, inden man konkluderer, at man er gået 1 skridt frem.

Derfor går mit spørgsmål specifikt på den del af genopretningspakken, som i mit hoved forringer muligheden for velstand i Danmark, nemlig den del, hvor man hæver skatterne med 10 mia. kr., altså det her element, og ikke det samlede nettoresultat, som regeringen har regnet sig frem til, men det specifikke element. For hvis det nu viser sig, at vi kan blive enige om, at det faktisk har trukket i den forkerte retning, vil jeg sige, at man kunne være kommet længere frem, end man er kommet, fordi man af populistiske årsager har valgt også at udskyde skattelettelserne på arbejde. Er Venstres ordfører enig med mig i, at det element, der er med at hæve skatterne med 10 mia. kr., ikke øger velstanden, det mindsker velstanden?

Kl. 15:49

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det ordføreren.

Mads Rørvig (V):

Jeg synes, at det ville klæde ordføreren for Liberal Alliance at se tingene samlet, at se et samlet billede. Det tror jeg ikke vil skade hverken Liberal Alliance eller dansk økonomi. For der er behov for, at vi laver en genopretningspakke. Og det er en pakke, vi har lavet, for at man betaler regningen og ikke gemmer rudekuverten og sender den videre ind i børneværelset. Så vi kigger på den samlede pakke, og den vil helt sikkert gavne dansk økonomi i fremtiden.

Kl. 15:49

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til Venstres ordfører. Så går vi til Socialdemokraternes ordfører, hr. Klaus Hækkerup.

Kl. 15:50

(Ordfører)

Klaus Hækkerup (S):

Den forespørgsel, vi drøfter i dag, handler om, hvordan skattetrykket virker på borgernes velstand. Skattetrykket afspejler jo balancen i samfundet mellem den offentlige sektor på den ene side og den private sektor på den anden side, og den forespørgsel, Liberal Alliance har rejst, tror jeg – det synes jeg at jeg allerede har kunnet høre mig til – er et ønske om at forskyde denne balance. Forskydninger af balancen kan anskues ud fra to synsvinkler, enten ud fra samfundets side eller ud fra det enkelte individ i samfundets side.

Ser vi først på betydningen for samfundet, er det vigtigt for Socialdemokratiet, at vi har en balance mellem den offentlige og den private sektor, der maksimerer borgernes velstand. Som en del af denne velstand indgår, at vi på det offentlige område har en balance mellem de løbende indtægter og de løbende udgifter og et passende beløb til rådighed til de offentlige investeringer. Har vi gæld, som vi jo har i dag, er det selvfølgelig også af betydning, at få nedbragt gælden.

Vi ønsker, at der er en produktionsfremmende balance mellem de offentlige og private investeringer. Veje, jernbaner, lufthavne, et godt uddannelsessystem, en fremadskuende forskning og en effektiv offentlig sektor er til gavn for den private sektor. I virkeligheden er det jo sådan, at når et samfund er så komplekst som det samfund, vi har i dag, er en velfungerende offentlig sektor en forudsætning for en optimalt fungerende privat sektor. Også investeringerne i vedvarende energikilder giver den private sektor nye udviklingsmuligheder og giver danskerne nye beskæftigelsesmuligheder.

Vi ønsker også, at balancen mellem den offentlige og den private sektor sikrer et samfund i social balance og giver alle i vores samfund lige muligheder her i verden. Den offentlige sektor finansieres jo selvfølgelig igennem skatterne, og vi ønsker en skattestruktur, der tilskynder til lavere gældsætning, i parentes bemærket, hvad den jo ikke gjorde før den finansielle krise.

Vi ønsker også en skattestruktur, der tilskynder til anvendelse og udbygning af den vedvarende energi – at vi sparer på de naturgivne ressourcer som f.eks. vand, og at vi først og fremmest sikrer borgerne en fair fordeling af skattebyrden.

Ser vi derefter på betydningen for den enkelte borger, er det vigtigt, at samfundet spænder et sikkerhedsnet ud under borgerne, så ingen falder igennem til fattigdom og til håbløshed. Et godt socialt system er af afgørende betydning for Socialdemokratiet, og det er selvfølgelig en del af at opretholde en fornuftig balance mellem den offentlige og den private sektor.

En velfungerende offentlig sektor er også af betydning. Den børnehave, børnene går i, skal være tryg. Den offentlige trafik skal effektivt transportere borgerne frem og tilbage, bl.a. så forældrene kan hente deres børn i daginstitutionen, før den lukker. Skolen skal give børnene gode kundskaber og et godt afsæt for uddannelse resten af

livet. Ældreforsorgen med hjemmepleje og moderne sygehuse er en væsentlig del af en offentlig sektor, og vi kan være stolte af den offentlige sektor, vi har i Danmark.

Det skal alt sammen finansieres, og vi skal alle sammen bidrage hertil. Det har vi hidtil kunnet gøre med et skattesystem, der for indkomstskattens vedkommende indebærer en gennemsnitlig skatteprocent på 33, og for de højestlønnede, dem, der tjener mere end 1,5 mio. kr., en beskatning på i gennemsnit 44 pct. efter de seneste oplysninger, jeg har fra Skatteministeriet.

Socialdemokratiet støtter en fortsat udbygning af ikke mindst de overenskomstbaserede pensionsopsparingsordninger. Det vil sikre finansieringen af en væsentlig del af de udgiftspolitiske udfordringer, vi står over for i fremtiden, fordi vi har en befolkning, der – og der vil jeg sige heldigvis – lever længere og længere. Vi har her i Danmark skabt et velfærdssamfund, der giver grundlag for velfærd for alle, og som samtidig har et rimeligt skattetryk med en afbalanceret fordeling af skattebyrden. Det vil Socialdemokratiet fortsat værne om.

Så kunne jeg godt her, og det lagde jeg mærke til at både ministeren og Venstres ordfører gjorde, sige noget om de ufinansierede skattelettelser og sige noget om de andre forhold, som vi jo har debatteret de sidste dage. Jeg føler bare ikke, at det var det, forespørgslen drejede sig om.

Kl. 15:55

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak, og så er der en kort bemærkning fra hr. Anders Samuelsen.

Kl. 15:55

Anders Samuelsen (LA):

Mindskes danskernes velstand, hvis man sænker skattetrykket?

Kl. 15:55

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak, så er det ordføreren.

Kl. 15:55

Klaus Hækkerup (S):

Det afhænger af, hvordan man sænker skattetrykket. Hvis man gør, som regeringen har gjort med 2003-reformen og 2007-reformen – sænker skattetrykket uden at sikre, at udgifterne kommer tilsvarende ned, og man i stedet går ud og gældsætter sig – så mindskes danskernes velstand på det lange sigt.

Kl. 15:55

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Hr. Anders Samuelsen for endnu en kort bemærkning.

Kl. 15:55

Anders Samuelsen (LA):

Tak for svaret. Jeg tager det som en bekræftelse på, at man kan sænke skattetrykket og øge danskernes velstand.

Kl. 15:56

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak, så er det ordføreren.

Kl. 15:56

Klaus Hækkerup (S):

Det vil jeg bestemt ikke udelukke at man kan. Det afhænger ganske af, hvor man vil lave de beskæringer, og hvordan man vil lave dem, og om man samtidig kan opretholde et ordentligt, godt offentligt serviceniveau. Jeg vil ikke stå her at sige, at man ubetinget bare skal have et højt skattetryk. Det afhænger sandelig af, hvad for en balance vi vil have, og hvad for en offentlig sektor vi vil have.

Vi er bare i Socialdemokratiet tilhængere af at have en god, velfungerende offentlig sektor. Vi er ikke tilhængere af, at den i sig selv skal være stor eller lille. Den skal løse de problemer, danskerne står over for, og det skal afspejles i det skattetryk, vi har.

Kl. 15:56

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Så er det hr. Jesper Petersen som ordfører for SF.

Kl. 15:56

(Ordfører)

Jesper Petersen (SF):

Tak. Uden ret meget engagement eller indlevelse starter skatteministeren sin tale med at fortsætte diskussionen om, hvorvidt skattelettelserne, regeringen har givet, er finansierede eller ej. Jeg tror ikke, at vi behøver at gentage diskussionen her; det er vist ikke det, der er tanken. Jeg vil ikke lægge skjul på, at det er jeg meget uenig i. Lettelserne fra 2004 og 2007 er ufinansierede, hvad også en økonomiprofessor i går gav oppositionen ret i under den diskussion, der var der

Med nogenlunde lige så lidt engagement fra skatteministerens side blev der sagt noget om, hvor velfungerende vores skattevæsen i Danmark er, og det er klart, at det er væsentlig bedre end mange andre steder, men stadig væk er der jo ret store mangler i det. Den strategi, som regeringen og SKAT har, har absolut sine meget store mangler og giver meget store problemer inden for vores skattevæsen, og jeg forstår godt, at ministeren ikke sådan svang sig op til et større engagementsniveau. Det berettiger resultaterne simpelt hen ikke til.

Diskussionen om skattetrykket, som jo egentlig er det, der er på dagsordenen, er en lidt teoretisk, akademisk debat. Der er forskellige måder at opgøre det på, og skattetekniske forskelle kan få ens lande til at se forskellige ud. Når bruttonationalproduktet ændrer sig, ændrer det også, hvordan skattetrykket ser ud, uanset om skatterne er ændret eller ej. I sidste ende er det jo et spørgsmål om, hvilken værdi borgerne tillægger den offentlige sektor, altså hvilken værdi borgerne tillægger det, som de penge, der bliver opkrævet i skat, bliver brugt til. Det kan målet for skattetrykket slet ikke sige noget om.

Danmark har faktisk gjort en historisk bedrift. Især ved arbejderbevægelsens store indsats og politiske kraft har vi opbygget en solidarisk velfærdsmodel. Der er frihed til den enkelte, uanset om man er født med en guldske i munden eller ej. Det, der er målet, er, at vi får brudt med den sociale arv for i virkelighedens verden og i realiteten at give lige muligheder til alle, og at vi sørger for, at alle har adgang til sundhedsbehandling, skolegang, ældrepleje, social understøttelse osv., hvis man bliver syg eller arbejdsløs eller skal uddannes. Det har vi sørget for i fællesskab via vores skattebetaling. Vi kan stadig blive langt bedre, men det er det, der er et grundlæggende princip. Desværre angriber regeringen det jo til tider, men det er ikke desto mindre det, der er kernen i historien om det danske velfærdssamfund

At have sådan et kræver til gengæld også en større skattebetaling end i lande, hvor man i højere grad lader den stærkestes ret gælde, og hvor ikke alle bliver sikret velfærd. Derfor betaler vi i Danmark højere skatter, end man gør i USA, i New Zealand, i Storbritannien eller andre lande, som jeg er glad for ikke at være vokset op i eller bo i.

Hvor stor forskellen er, er overvurderet, og som også hr. Klaus Hækkerup var inde på, er det nogle andre procenter, vi taler om, end dem, der nogle gange bliver bragt frem i den politiske debat. Vores model i Danmark indebærer også et velordnet arbejdsmarked, og både fleksibilitet og sikkerhed, at lønmodtagere og arbejdsgivere er godt organiserede, giver os nogle klare fordele. Det er også noget, som regeringen angriber nu.

Relativt højere skatteindtægter har været en væsentlig grund til Danmarks succes, fordi pengene netop er blevet brugt til produktive investeringer, til uddannelse, til infrastruktur, til energiudvikling, til sundhed, og fordi der er blevet skabt lighed og dermed også sammenhængskraft og stor tillid mellem mennesker, så vi kan bruge langt færre ressourcer på sikkerhed end andre lande. Mange ting fungerer langt bedre og mere smidigt i Danmark, fordi vi har den sociale tillid, og det handler også om den lighed mellem mennesker, som ligger i vores velfærdssystem og dermed også i vores skattepolitik.

Tilsammen har vi jo så skabt en stor succes, som man misunder os over hele verden, og som Danmark kan være stolt af. Jeg vil godt understrege, at det også for os naturligvis er en målsætning at have en god balance. Vi vil ikke bare hæve skatterne bevidstløst; det handler ikke om, at jo mere skat, jo bedre. Der skal være en god balance mellem den offentlige og den private sektor, og vi har fra SF's side i samarbejde med Socialdemokraterne klart lagt frem, hvad det er for nogle skatter, vi gerne vil være med til at lade stige efter næste valg, hvor især de velstillede kommer til at skulle betale noget mere i skat, og at der i øvrigt ikke kommer andre skatter end dem, der er lagt op til, hvorved danskere, der tjener under 1 mio. kr. om året, faktisk kommer til at skulle betale mindre i indkomstskat. Det er vigtigt for os, at folk ved, hvad de har at gøre med, og derfor har vi i så god tid før valget lagt det klart frem for danskerne.

Kl. 16:01

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til SF's ordfører. Så er det hr. Mikkel Dencker som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 16:01

(Ordfører)

Mikkel Dencker (DF):

I Dansk Folkeparti har vi ikke noget religiøst forhold til skattetrykket. Vi har ikke nogen bestemt eller principiel holdning til, hvor højt skattetrykket skal være, og skattetrykket er jo heller ikke nogen entydig størrelse. Det afhænger meget af, hvordan man indretter sit skattesystem og eksempelvis også af, om man har bruttoficeret eller nettoficeret de offentligt udbetalte overførselsindkomster, så derfor kan man ikke bare sige, at et skattetryk på den og den procent er for højt eller for lavt. Skattesystemet skal nemlig først og fremmest bruges som et finansieringsinstrument for vores velfærdssamfund, nemlig til at finansiere de velfærdsydelser, der er folkelig opbakning til og efterspørgsel efter, og som det politisk er besluttet skal være der. Derfor kan man sige, at det er et skattetryk, som er der, fordi der er et ønske fra både politisk og folkelig side om, at det skal have den størrelse, det nu engang har.

Deraf følger jo så, at skattetrykket kommer til at udtrykke prisen for velfærdssamfundet, og der er jo en bred accept i den danske befolkning af, at når vi har et så veludviklet velfærdssamfund, som vi har i Danmark, og som langt størstedelen af befolkningen er glad for, kommer skatterne også til at følge deraf.

Når vi så har et skattesystem til at finansiere velfærden, mener vi i Dansk Folkeparti, at skattebyrden skal fordeles så socialt retfærdigt, som det kan lade sig gøre. Det er derfor, vi har et skattesystem, hvor man betaler indkomstskat, og hvor skatternes størrelse i procent er gradueret efter, hvor meget man er i stand til at betale. Det er derfor, der er en topskat til dem, der tjener allermest, så de betaler en relativt større del af deres indtægter til den fælles kasse. Det er et system, som vi i Dansk Folkeparti finder er retfærdigt, og i og med at vi jo har lavet aftaler med regeringen gennem de sidste 8 år om, hvordan skattesystemet skal indrettes, er det jo nok ikke nogen hemmelighed, at vi bakker varmt op om den måde, skattesystemet er skruet sammen på i dag.

Kl. 16:03 Kl. 16:06

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører, og så er det hr. Mike Legarth som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 16:03

(Ordfører)

Mike Legarth (KF):

Tak, hr. formand. Da De Konservative tog regeringsansvar i 2001, havde vi en klar holdning: Pengene ligger bedst i borgernes lommer. Derfor kan man med rette kigge på udviklingen af det samlede skattetryk siden 2001 og konstatere, at det samlede skattetryk her i 2010 er 1,9 procentpoint lavere end i 2001.

Vi har i dag et stort pres på mange offentlige velfærdsopgaver, og vi tilbyder i dag en service i det offentlige system uden sidestykke. Vi behandler flere danskere end nogen sinde i sundhedsvæsenet, og den demografiske udvikling er alle bekendt med. Alligevel er det lykkedes regeringen at præstere et lavere skattetryk i 2010, end vi havde i 2001.

De Konservative har taget ansvar for Danmarks ve og vel siden 2001. Vi fungerer således i en virkelighed, hvor vi skal tage hånd om konkrete problemer og udfordringer. Vi kan ikke tillade os at indtage en idealistisk position, hvor vi drømmer om utænkelige skattenedsættelser, og det ønsker vi heller ikke. Vi ønsker at fortsætte den ansvarlige udvikling, som vi har præsteret siden 2001.

Vi har med genopretningsaftalen lavet en aftale i balance. Det kommer også til at få betydning for skattetrykket, og derfor er den sidste tredjedel af ændringen af topskattegrænsen udskudt i 3 år. Men jeg vil gerne hæfte mig ved, at den sidste tredjedel bliver gennemført, for det er min og i øvrigt også de dygtigste økonomers holdning, at sænkelse af topskatten kommer alle danskere til gode.

Som regeringsparti har vi et ansvar, som vi tager meget bogstaveligt. Vi skal være ansvarlige, og vi skal være konkrete. Vores politik er ikke tankeeksperimenter og valgslogans, og vi bruger ikke dagene på at drømme om usandsynlige skattelettelser. Vi fører konkret og ambitiøs skattepolitik, som borgerne kan regne med, og i Det Konservative Folkeparti ser vi helst, at ingen skal betale mere end 50 pct. af den sidst tjente krone. Det er vores skattevision.

Kl. 16:05

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Der er en kort bemærkning fra hr. Klaus Hækkerup.

Kl. 16:05

$\pmb{Klaus\; Hækkerup}\;(S):$

Jeg er enig med ordføreren i, at skattetrykket her i 2010, sådan som det nu kan beregnes – vi har jo hverken det endelige bruttonational-produkt eller den endelige skatteindkomstopgørelse, selvfølgelig ikke – er lavere, end det var i 2001. Det tager jeg til efterretning, og jeg tager såmænd også til efterretning, at vi i 2005 havde det største skattetryk, vi nogen sinde har haft i Danmark, og det var endda under en borgerlig regering. Men det svinger jo med konjunkturerne, det ved vi.

Jeg har sådan set bare ét spørgsmål til den konservative ordfører: Hvis nu de 99 mia. kr. – 99 mia. kr. – vi har i underskud på finansloven for indeværende år, skulle tages ind over skatterne, hvad ville skattetrykket så være?

Kl. 16:06

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det ordføreren.

Mike Legarth (KF):

Det tankeeksperiment vil jeg nødigt gøre, for der er ikke nogen tvivl om, at enhver form for skattestigning vil forringe Danmarks konkurrenceevne. Det vil også forringe den enkelte borgers lyst til at tage ekstra arbejde og til at tage en lang uddannelse, så på bundlinjen ville det være et tab for Danmark. Så vil jeg hellere bruge min tankekraft og mine ressourcer på at tænke på, hvad vi kan udvikle, og hvad vi kan få gennemført af fornuftig og hensigtsmæssig skattepolitik til gavn for Danmark.

Kl. 16:07

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det hr. Klaus Hækkerup for endnu en kort bemærkning.

Klaus Hækkerup (S):

Det var jo interessant. Den konservative ordfører kerer sig overhovedet ikke om et underskud på 99 mia. kr. – overhovedet ikke – fordi forsøg på at rette op på det vil forringe vores konkurrenceevne. Så vil jeg bare spørge den konservative ordfører: Hvordan forestiller man sig, at vi på sigt kan få råd til at betale den rente, som 99 mia. kr. i år, 99 mia. kr. til næste år og 99 mia. kr. til næste år igen vil indebære, at vi skal betale over vores finanslov? Eller har Det Konservative Folkeparti en forestilling om, at vi skal høvle 99 mia. kr. af de statslige udgifter for at få balance? Og hvis de har det, så vil jeg da gerne lige vide, bare sådan antydningsvis, hvor det er, man forestiller sig, at man snupper dem henne.

Kl. 16:08

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 16:08

Mike Legarth (KF):

Jamen kære hr. Klaus Hækkerup, nu har vi jo her i ugevis forholdt os til genopretningsplanen. Det er jo dér, hvor vi vil betale regningen, det er dér, vi vil sørge for, at vi får afviklet den gæld, vi har, sådan at vi kan komme styrket ud af den her periode, sådan at vi ikke får en tilstand i Danmark, hvor vi vil være kendt for vores gældssituation, og at vi ikke har styr på de offentlige finanser, så vi havner i en position lig den i Grækenland. Der er heldigvis langt dertil, men det er jo netop det, vi vil undgå. Vi vil gerne bruge den sum penge, vi ellers skulle bruge til at betale renter, fordi der kunne sås tvivl omkring dansk økonomi, på at levere velfærd og serviceydelser, så vi vil jo ikke indhente det her underskud ved at hæve skatterne. Det ville jo også være idioti, fordi det forringer Danmarks konkurrenceevne, og vi skal leve af vækst og beskæftigelse i erhvervslivet, så derfor skal vi selvfølgelig skabe balance på en anden måde, og det er det, vi har fremlagt med genopretningsplanen.

Kl. 16:09

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til den konservative ordfører. Så er det hr. Niels Helveg Petersen som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 16:09

(Ordfører)

Niels Helveg Petersen (RV):

Vismandsrapporten, som kom her for 4 timer siden, gør op, at Danmark fra 2008 til 2012 i alt vil få et samlet underskud på statsfinanserne på 255 mia. kr. Det er jo altså ingen kunst at få et lavt skattetryk, hvis bare man accepterer et kæmpe underskud på statsfinanserne, og i øvrigt er vores skattetryk jo under ingen omstændigheder lavt.

Diskussioner om skattetryk bliver nemt meget akademiske, for skattetrykket i sig selv siger egentlig ikke så forfærdelig meget. Vigtig er jo også sammensætningen af skattearter. Hvilken vægt har de forskellige skattearter i det samlede skattetryk, hvilken vægt har indkomstskatterne, forbrugsskatterne, herunder luksusskatter som f.eks. på biler eller generelle forbrugsafgifter som moms eller energi- og miljøafgifter. Det er også meget vigtigt, hvorledes arbejdsgiverafgifter er indrettet, hvorledes ejendomsbeskatningen er indrettet, så selv med et ensartet – hvis man kan beregne det – skattetryk i flere forskellige lande, så kan der være meget stor forskel på skattestrukturen og på beskatningens virkning på forskellige sider af samfundet og samfundsudviklingen.

For at gøre det endnu mere kompliceret kan vi jo også bare se på, at f.eks. de nordiske lande er fælles om at have et højt skattetryk og en høj velstand. Der er masser af lande med lavt skattetryk, som har lav velstand. Hvis bare der var så entydig en sammenhæng mellem velstand og beskatning, som hr. Anders Samuelsen fremstillede det, så ville verden jo være utrolig enkel. Men der er ikke nogen entydig sammensætning. Man har brug for høj velstand, for investeringer i uddannelse og forskning, i sundhed, i social sikkerhed, i et sikkert og stabilt retsvæsen, i en korruptionsfri offentlig administration. Alt dette er velstandsfaktorer af stor betydning for udviklingen.

Så der er ikke nogen entydig sammenhæng mellem skattetryk og velstandsudvikling. Det er desværre en meget mere kompliceret sag.

I Danmark er der det særlige, at vi har en høj vægt på indkomstbeskatningen – efter Det Radikale Venstres opfattelse også en for høj vægt på indkomstbeskatningen. Vi ser gerne, at vægten forskydes, således at vi lægger mere vægt på miljø- og energiafgifter og mindre vægt på indkomstbeskatning, og det er det, der fremgår af Det Radikale Venstres skatteforslag, som i øvrigt helt og fuldt er finansieret

Når der er grund til nu at lægge mindre vægt på indkomstbeskatningen, end vi har gjort før, så hænger det sammen med den demografiske udvikling, at vi har brug for at stimulere et højere arbejdsudbud, og til det formål er bl.a. indkomstbeskatningen velegnet.

Endelig er der så en anden ting, som jeg ikke har hørt være diskuteret, og det er restancerne. En ting er, at man har et skattesystem, en ting er, at man har indrettet det med forskellig vægt på forskellige skattearter, men det er jo også meget afgørende, hvordan man i praksis indkræver beskatningen. Og her må jeg nok sige, at der er et stort arbejde at gøre for de danske skattemyndigheder med hensyn til at gøre det bedre. Mængden af restancer har været meget stærkt stigende, og det repræsenterer et meget alvorligt problem for vores indkomstskattesystem. Det er jo ikke meget værd at have et indkomstskattesystem, hvis man så bagefter ikke opkræver pengene. Så her har skatteministeren virkelig et arbejde foran sig, som han bør tage overordentlig alvorligt, for jo større en del restancerne udgør, jo mere skævt kan skattesystemet samlet set gå hen og blive.

Kl. 16:13

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Vi har en kort bemærkning fra hr. Anders Samuelsen.

Kl. 16:13

Anders Samuelsen (LA):

Jamen det var bare lige for at få en ting på plads. Jeg vil godt igen læse op, hvad forespørgslen går ud på. Der står faktisk: »Vil ministeren redegøre for det danske skattetryks indvirkning på borgernes velstand?« Det var ikke en analyse, der sammenligner med udlandet og alt mulig andet, det er, hvad det faktuelle skattetryk, som vi har i Danmark p.t., har af indflydelse på den danske borgers velstand.

Det er bare, fordi jeg tror, at ordføreren var på vej ud i en større international analyse for at prøve at få en pointe igennem om, at man søreme ikke kunne stille det sådan op. Det er det faktuelle danske

skattetryk i forhold til danskernes velstand, der er det interessante i spørgsmålet.

Kl. 16:14

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak, så er det ordføreren.

Kl. 16:14

Niels Helveg Petersen (RV):

Nej, jeg tror ikke, jeg har misforstået det. Jeg mener, det er relevant at pege på, at et højt skattetryk ikke er ensbetydende med lav velfærd, og et lavt skattetryk er ikke ensbetydende med høj velfærd. Det forholder sig snarere modsat, når man ser på de internationale sammenligninger. Så det var derfor, jeg tillod mig at drage udlandet ind i billedet.

Men en ting, jeg tror spiller en stor rolle, er selvfølgelig nøje i det danske tilfælde at analysere, hvor der er dele af vores skattesystem, som er overbelastet, og det er min opfattelse, at indkomstskatten hos os er overbelastet i forhold til andre skatteformer. Og vi ville gøre os selv en tjeneste ved at flytte skattevægt fra indkomstbeskatning til andre skatteformer.

Kl. 16:14

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Hr. Anders Samuelsen for endnu en kort bemærkning

Kl. 16:14

Anders Samuelsen (LA):

Hvis det snarere forholder sig modsat, altså jo højere skattetryk, jo mere velstand, betyder det så, at Det Radikale Venstre nu går ind for, at man skal hæve skattetrykket?

Kl. 16:15

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 16:15

Niels Helveg Petersen (RV):

Altså, hele bestræbelsen i min tale var at gøre rede for, at der ikke er nogen entydig sammenhæng mellem skattetryk og velstand, og derfor er der selvfølgelig heller ikke nogen entydig sammenhæng mellem, at et højere skattetryk giver højere velstand. Det kunne jeg ikke drømme om at påstå, men jeg vil heller ikke påstå det modsatte.

Kl. 16:15

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til den radikale ordfører. Og så er det skatteministeren.

Kl. 16:15

Skatteministeren (Troels Lund Poulsen):

Tak for debatten og for de synspunkter, der er kommet frem. Hele emnet for den forespørgsel, som Liberal Alliance og hr. Anders Samuelsen har stillet, er jo noget, som selvfølgelig har været meget diskuteret inden for de sidste måneder og jo ikke mindst intenst i den her uge. Derfor er det selvfølgelig også helt afgørende, at man sætter fokus på diskussionen om velstand kontra skattetryk. For mig er det ikke et enten-eller, det er et både-og. Jeg mener, det er afgørende, at man kan have et fornuftigt skattetryk og samtidig sikre en fornuftig velstandsudvikling. Det er ikke noget, som er hinandens modsætning.

Men vi skal selvfølgelig også være opmærksomme på den verden, som møder os, og derfor mener jeg også, at statsministeren i går havde mange rigtig kloge og fornuftige betragtninger om det, som møder os i fremtiden. Og der er den største udfordring på den korte bane jo ikke mindst også at få betalt af på den gæld, som den finansielle og økonomiske krise har påført Danmark.

Det er en debat, som vi nu tager hul på, og forhåbentlig får vi i løbet af få uger vedtaget genopretningspakken, men dermed er diskussionen jo ikke afsluttet. Der kommer yderligere politiske diskussioner, og dem vil jeg også glæde mig til.

Kl. 16:16

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til skatteministeren. Så er det hr. Anders Samuelsen som ordfører i anden runde.

Kl. 16:17

(Ordfører for forespørgerne)

Anders Samuelsen (LA):

Det var egentlig lige for kort at opsummere:

Der har været to debatter, og de er blevet en lille smule blandet sammen her på et tidspunkt i dag. Der er debatten om skatten på arbejde, og hvad den helt konkret betyder for muligheden for at øge velstanden. Det var hr. Niels Helveg Petersen også lidt inde på, nemlig at skatten på arbejde i sig selv kan have en række negative effekter, og derfor kan der være argumenter for at bytte om på skatterne inden for det samlede skattetryk. Det er jeg selvfølgelig fuldstændig enig i. Ikke nok med at man kan bytte om på skatteelementerne, man kunne oven i købet finde besparelser i den offentlige sektor, som kunne gøre, at man kunne sænke skatten på arbejde og dermed øge konkurrenceevnen og få nye investeringer til landet osv. Det er et element.

Det andet element er så det samlede skattetryk. Og det, som jeg på en eller anden måde synes har manglet lidt i diskussionen her, er, at man alt andet lige kan sige, at så længe vi har samme overhånd eller overskud over for udlandet, hvad angår overlegenhed inden for uddannelse og produktivitet og andet, kan vi fortsætte med det samme skattetryk. Men når nu resten af verden kommer buldrende for fuld fart derudad, bliver bedre og bedre uddannet, får en højere og højere produktivitet – og vores konkurrenceevne dermed på to meget vigtige parametre bliver presset ganske gevaldigt – er det så muligt at fastholde det samme høje skattetryk og samtidig fastholde velstanden?

Det emne i den del af debatten synes jeg stadig væk ikke er blevet særlig godt belyst. Vi kan vende tilbage til det en anden gang, men jeg mener, at der her virkelig er grund til at prøve at kigge lidt mere på fremtiden i krystalkuglen. Det er altså ikke kun et spørgsmål om, hvordan vi bytter rundt på skatterne, men også et spørgsmål om, hvorvidt man kan fastholde et højt skattetryk, når verden bliver mere og mere global, når man kan flytte rundt på arbejdspladser – og det er ikke bare et spørgsmål om at flytte dem ned til lavtlønsarbejdsområdet, men også et spørgsmål om, at man ser, at danske arbejdspladser kan blive flyttet bare fra Holstebro og til syd for grænsen, fordi det giver mere mening, bl.a. på grund af en anden form for skattetryk, en anden form for sammensætning af skatterne. Det synes jeg er interessant at få debatteret, og jeg tror, vi kommer til at vende tilbage til den her diskussion rigtig, rigtig mange gange, så det ikke bare bliver en firkantet diskussion om, at vi jo i 30-40 år har vist, at et kæmpemæssigt, højt skattetryk og høj velstand går fint sammen og derfor også gør det også i al evighed. Det er ikke sikkert, at det går i al evighed.

Kl. 16:19

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Der er en kort bemærkning fra hr. Klaus Hækkerup.

Kl. 16:19

Klaus Hækkerup (S):

Det er ikke noget kritisk spørgsmål, jeg vil stille. Jeg vil bare bidrage til de overvejelser, vi skal gøre os i fremtiden, og det bidrag, jeg godt vil komme med, er at henlede opmærksomheden på, at vi jo har en

ganske betydelig pensionsopsparing i Danmark. Den er så stor, at den virkelig påvirker skattegrundlaget, fordi den er skattefri. Først når pensionen udbetales, får vi skatterne ind.

Men det, som er den afgørende forskel mellem Danmark og udlandet, er, at vi i meget, meget stor udstrækning sparer op til den pension, der skal udbetales i fremtiden. I en række af de europæiske lande er der et pensionstilsagn om, at de fremtidige pensioner skal betales ud af skatterne og skatteindtægterne. Ved at vi kører det system, som man kalder et funded system, undgår vi et fremtidigt pres på skattetrykket, mens man i andre lande som Italien og Frankrig kører et andet system, et pay as you go-system, hvor der, fordi befolkningen bliver ældre og ældre, vil komme et ganske stort pres på deres skattetryk.

Jeg synes, det er en meget vigtig del at få inddraget i analysen af vores fremtidige økonomiske muligheder.

Kl. 16:21

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 16:21

Anders Samuelsen (LA):

Det er jeg fuldstændig enig med ordføreren i. Det er rigtig, rigtig væsentligt, at vi har fået strikket vores system sammen på den måde, for ellers ville vi have haft i hvert fald to helt klare alternativer, nemlig enten at hæve skattetrykket markant for at kunne betale for det eller at lave nogle ganske drastiske nedskæringer andre steder.

Men det er også derfor, det er utrolig væsentligt, at man beskytter forholdene omkring pensionsopsparerne, at man ikke skaber usikkerhed, som regeringen f.eks. har valgt at gøre med deres særskat – udlændingeskat, som de kalder den – som bestemt har givet stof til eftertanke hos pensionsopsparerne.

Det har Socialdemokraterne så fulgt op med at sige: Jamen vi fortsætter da i samme spor, som man har lagt ud fra regeringens side. Det skaber usikkerhed om lige netop den tryghed, som der burde være i, at pensionsopsparerne trygt kan spare op, uden at de kan risikere at blive brandskattet i den sidste ende.

Derfor er det et virkelig, virkelig farligt spor, VKO har lagt ud, og som Socialdemokraterne tilsyneladende har givet en klar tilkendegivelse af at de vil fortsætte ad, nemlig at begynde at brandskatte de pensionsopsparinger, der ligger.

Kl. 16:22

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet

Hermed er forespørgslen sluttet.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

21) Forespørgsel nr. F 42:

Forespørgsel til miljøministeren og transportministeren: Vil ministrene oplyse, hvilke konkrete fremtidsplaner der er for udnyttelsen af transportkorridorerne i det nordøstlige Sjælland, sådan som de fremstår i det seneste landsplandirektiv for området, og om regeringen ikke mener, at tiden er inde til at sikre en

tidssvarende og fornuftsbaseret sammenhæng mellem arealreservationer og realistiske fremtidige anvendelsesformål?

Af Pia Christmas-Møller (UFG).

(Anmeldelse 09.04.2010. Fremme 13.04.2010).

Kl. 16:22

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Jeg giver ordet til ordføreren for forespørgerne, fru Pia Christmas-Møller.

Kl. 16:22

Begrundelse

Pia Christmas-Møller (UFG):

Jeg er valgt i Rudersdal i Nordsjællands Storkreds og er i forbindelse med mit lokale arbejde gang på gang stødt på borgere og borgmestre, som ikke kan forstå, hvorfor man i årevis har skullet leve med dybt forældede arealplaner, gedulgte restriktioner og dispensationsprincipper, sådan som det er tilfældet med den nugældende såkaldte transportkorridor.

Så vel den sunde fornuft som retsbevidstheden er i en årrække blevet stærkt udfordret og provokeret. Man både forstår og støtter fuldt ud ideen om at tænke langsigtet og dermed også ideen om at have en planlægning af arealanvendelsen, som tager højde for fremtidige behov for trafikanlæg m.v. Men man kan ikke se ideen i, at staten stadig fastholder arealreservationer og restriktioner, som aldrig kan eller aldrig vil blive brugt, eller som er direkte hul i hovedet, fordi fredningshensyn, nye planer, knowhow m.v. er løbet fra det gamle beslutningsgrundlag.

Det er derfor på høje tid, at vi får ajourført grundlaget for transportkorridoren under hensyn til det, vi allerede nu ved om såvel nutidige forhold som mulige fremtidige planer. Derfor er det, jeg har bedt om den her debat. Da sagen delvis hører under Miljøministeriet og delvis under Transportministeriet har jeg rejst forespørgslen til begge ministre. Jeg glæder mig rigtig meget til at høre deres svar.

Kl. 16:24

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren for forespørgerne. Så er det miljøministeren.

Kl. 16:24

Besvarelse

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Vi står her med et forslag om at ændre de transportkorridorer, som er en del af fingerplanen for hovedstadsområdet. Hvad er hensigten egentlig med de her transportkorridorer? Hensigten er jo, at transportkorridorerne holder arealer med en bredde på typisk 1 km fri for ny bymæssig bebyggelse, og det gennemføres jo, fordi vi forudser, at vi vil kunne få brug for plads til at bygge nye trafik- og energianlæg af betydning for hele hovedstadsområdets udvikling. Der kan selvfølgelig være helt særlige forhold, hvor det giver mening at justere transportkorridorerne, men grundlæggende bør de reservationer, der er udlagt til transportkorridorer, respekteres. Og det er igennem tiderne blevet fastholdt trods adskillige kommunale ønsker om lokal byudvikling. Langt størstedelen af transportkorridorerne er landzone og administreres efter planlovens landzoneregler.

Transportkorridorerne har mange fordele. De følger i de fleste tilfælde eksisterende motorveje, jernbaner og større naturgas- og højspændingsledninger, og på den måde giver de mulighed for relativt uproblematisk at udvide de her anlæg. Samtidig er de også tit i en funktion som støjbeskyttelseszone.

Lad mig give et godt eksempel på, hvor de har gavnet os. I forbindelse med Øresundsforbindelsen betød netop den her transportkorridor, at vi skulle ekspropriere færre boliger, end vi måske ellers skulle have gjort, og vi undgik store udgifter til erstatninger, men allervigtigst var, at vi kunne holde antallet af familier, som mistede deres hjem, på et absolut minimum på grund af den reservation, der havde ligget, da vi så stod og skulle etablere Øresundsforbindelsen. Den nye jernbane mellem København og Ringsted løber også i transportkorridorer på flere strækninger. Så sådan kort konkluderet er det jo altså både en samfundsøkonomisk og menneskelig fordel, at vi har de her korridorer, og at de selvfølgelig så også benyttes.

Transportministeriet arbejder i øjeblikket med at analysere de fremtidige store trafikinvesteringer bl.a. i hovedstadsområdet, og mens vi venter på en afklaring af de her anlæg, vil transportkorridoren fortsat kunne anvendes til landbrug, til skovbrug og lignende formål, som hører hjemme i landzone. Den lange række af ikke landbrugsmæssige anvendelser, der er mulig efter planloven, kan også fortsætte. Så transportkorridoren kan altså også udnyttes til grønne områder og rekreativ anvendelse, under den forudsætning at der ikke opføres permanente bygningsanlæg. By- og Landskabsstyrelsen er snart klar til at udsende en vejledning til hovedstadsområdets kommuner om administrationen af transportkorridorerne. Et udkast har allerede været i høring.

Helt aktuelt indgår transportkorridoren i et scenarie for en ny overordnet Ring 5-vejforbindelse i Transportministeriets strategiske analyser af fremtidig trafikal udbygning i hovedstadsområdet.

Så derfor er der altså flere ting, der taler imod at justere de nuværende arealreservationer: for det første de generelle fordele ved transportkorridorerne, for det andet den sunde målsætning om at give langsigtet mulighed for sammenhængende infrastrukturudvikling og lade den vægte højere end punktvise ønsker om byudvidelse og for det tredje og måske især på grund af de aktuelle overvejelser om nye planer for den trafikale udbygning.

I det lys giver det ikke mening lige nu at begynde at aflyse de eksisterende transportkorridorer i det nordøstlige Sjælland, men jeg må indrømme, at jeg måske synes, at det giver god mening at undersøge det. Det er blot for at sige, at vi på nuværende tidspunkt kan afvise at ændre fingerplanens transportkorridorer, men i hvert fald give tilsagn om, at man undersøger, om behovet er der for det fulde areal.

Kl. 16:28

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til miljøministerens besvarelse. Så er det transportministeren.

Kl. 16:28

Besvarelse

Transportministeren (Hans Christian Schmidt):

Der er jo i »Fingerplan 2007« udlagt en række forskellige arealreservationer til mulige fremtidige anlæg af infrastruktur i hovedstadsområdet, sådan som miljøministeren lige har gennemgået. Der er jo for det første tale om transportkorridorer, som ud over til trafikanlæg også er reserveret til eksempelvis forsyningsanlæg som naturgas- og højspændingsledninger osv. For det andet er der foretaget en række reservationer til overordnede vejanlæg.

Jeg har forstået spørgsmålet sådan, at fru Pia Christmas-Møller hentyder til de transportkorridorer i det nordøstlige Sjælland, der fremgår af »Fingerplan 2007«. Det overordnede formål med arealreservationerne er at friholde korridorerne, så fremtidige beslutninger om f.eks. anlæg af infrastruktur kan forenkles og billiggøres. Det tror jeg heller ikke vi er uenige om. Det kan både være indgribende i forhold til borgerne og samfundsmæssigt omkostningsfuldt at anlægge helt ny infrastruktur uden for reserverede arealer, idet man i så

fald mange steder vil skulle ekspropriere eksisterende bebyggede områder. Det er der formentlig ingen af os der har en interesse i.

Jeg vil så også sige, at det samtidig er vigtigt for mig at understrege, at der ikke skal udlægges flere arealreservationer end nødvendigt, og vi skal slet ikke udlægge reservationer og skabe restriktioner for borgere og virksomheder uden en god grund. Den nord- og sydgående transportkorridor, der er udlagt i Nordøstsjælland, indgår jo i overvejelserne om anlæg af en ny vestlig ringvejsforbindelse, Ring 5. Perspektiverne i en Ring 5 bliver i øjeblikket undersøgt, som det også blev sagt lige før, i forbindelse med de strategiske analyser af udbygningsmulighederne i hovedstadsområdet, som vi har igangsat. Disse strategiske analyser er jo blevet besluttet af et bredt flertal i Folketinget – alle undtagen Enhedslisten – som led i aftalen om en grøn transportpolitik.

Tanken er så, at Ring 5-projektet skal vurderes i sammenhæng med overvejelser om anlæg af en østlig ringvejsforbindelse, den så-kaldte havnetunnel. Så vi er altså faktisk i øjeblikket i gang med at se på korridorerne, og de strategiske analyser afsluttes i 2013.

Men så vil jeg også godt sige, at det selvfølgelig er muligt løbende at justere arealreservationer, så de er til mindst mulig gene for borgerne og for udviklingen i de enkelte lokalområder. Det er f.eks. sket i projektet om Frederikssundmotorvejen, men kan jo også godt ske andre steder. I forbindelse med Frederikssundmotorvejen er det med vedtagelse af anlægsloven jo således samtidig besluttet at ophæve de øvrige reservationer for de andre løsningsalternativer, der har været i spil i den her forbindelse.

På nuværende tidspunkt har vi dog ikke helt så stor klarhed over transportkorridorerne og en eventuel Ring 5. For det første er der ikke taget stilling til, om projektet skal gennemføres, og for det andet undersøges der i analysen forskellige linjeføringsmuligheder i den nordlige ende mellem Lynge og Helsingørmotorvejen. Derfor vil jeg godt sige til forespørgeren, når vi diskuterer det, at jeg selvfølgelig ikke finder, at der p.t. er grundlag for fundamentalt at ændre på reservationerne. Det ville jo også være i strid med ånden i de indgåede politiske aftaler, da det ville kunne gøre det meget vanskeligt at gennemføre et nyt vejanlæg i Ring 5-korridoren.

Men det er heller ikke sådan, jeg har forstået at forespørgeren ønsker at det skal ske. Jeg har forstået det sådan, at man gerne vil have, at vi prøver at kigge på, om ikke det kunne være muligt, at tiden er løbet fra nogle af de her reservationer, at der simpelt hen er indtrådt nogle ting, som gør, at vi ikke længere behøver dem. Jeg har den grundlæggende holdning, at det altid er klogt, at vi giver noget et serviceeftersyn, og det er også det, vi har diskuteret. Så jeg synes, det kan være fornuftigt at se på, om der er behov for at tilpasse reservationerne, altså at give det hele et serviceeftersyn.

Kl. 16:32

Forhandling

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til transportministeren for besvarelsen, og så går vi i gang med forhandlingen. Den første er ordføreren for forespørgerne, fru Pia Christmas-Møller.

Kl. 16:33

(Ordfører for forespørgerne)

Pia Christmas-Møller (UFG):

Jeg vil gerne starte med at takke både miljøministeren og transportministeren for deres besvarelser og ikke mindst for den vilje, jeg trods alt – med lidt god vilje – fornemmer der er til at gøre op med års fastlåste positioner. Det har jo været trægt at trænge igennem, men jeg fornemmer, at foråret også er kommet igennem de tykke mure her til Folketingssalen, og det er jeg rigtig glad for. Må jeg ikke allerede her lige sige, at det godt kan være, at der i selve forespørgselsteksten står »det nordøstlige Sjælland«, men jeg forestiller mig altså, at vi skal have kigget på hele transportkorridoren, som den går fra Helsingør over Frederikssund, Allerød, Hillerød og ned til Roskilde og Køge. Så det er det hele, jeg har fokus på.

Der er et åbenlyst behov for at revidere fingerplanens transportkorridorer. Det er soleklart for enhver, der får lidt indsigt i de mange eksempler, der er på, hvordan udviklingen er løbet fra den, og på, hvordan manglende oplysninger til borgerne og grundejerne samt tilfældige dispensationsprincipper undergraver ganske almindelig retsbevidsthed.

Ingen, heller ikke de borgere og borgmestre, der bliver ramt af urimelighederne, er i tvivl om, at det er en god idé at lægge fremtidsplaner – ingen. Men mange borgere oplever, at deres ejendomsret er blevet undergravet, og at de bliver uretfærdigt behandlet på grund af en skrivebordsplan, som tiden er løbet fra, og som dermed er kommet ud af trit med enhver sund fornuft på flere strækninger.

Alle, jeg har talt med, understreger, at det er både klogt og fremsynet at lægge langtidsplaner for placering og udvikling af transportanlæg m.v. Det har ingen noget imod, så der er jeg helt enig, ikke mindst i transportministerens udlægning af, hvad det er, vi har at gøre med her.

Alle synes også, det er klogt at satse på, at kommende erhvervsarealer, boliger og nye storsygehuse kommer til at ligge tæt på god offentlig transport og effektive transportsystemer i det hele taget, ikke bare af hensyn til borgernes tid, men nok så meget af hensyn til miljøet.

Men vi er rigtig mange, der synes, at det er hul i hovedet at fastholde reservation af arealer, som man længe har vist aldrig ville kunne komme i anvendelse, f.eks. på grund af fredning og råstofudvinding, eller fordi planerne, så langt både øjet og fantasien rækker, nu går i en anden retning.

Helt galt bliver det, når man f.eks. som parcelhusejer, grund- og lodsejer pludselig opdager, at der er restriktioner på ens ejendoms anvendelse, og når man pludselig opdager, at ingen har gidet eller været forpligtet til at oplyse om restriktionerne, dengang man købte, bl.a. fordi der ikke har skullet tinglyses. Pludselig står man der og vil gerne have en tilbygning, enten som privatperson eller som erhvervsdrivende, og så får man at vide, at det er udelukket på grund af transportkorridoren, som man måske aldrig har hørt noget som helst om.

Hvis man er blandt de heldige, der får dispensation, er det på den betingelse, at man river det hele ned uden erstatning, hvis det offentlige får brug for arealet. Arealerne er i det hele taget, som miljøministeren sagde det, udlagt uden nogen erstatning til borgerne og altså også uden tinglysning eller anden form for pligt til at informere ejere og købere direkte. For nogle har deres jord været reserverede i et halvt århundrede, uden at de har anet det mindste om, at det offentlige faktisk kunne lægge beslag på den til enhver tid for at bygge nye motorveje m.v. Det er simpelt hen ikke rimeligt.

Når det ikke længere giver fornuftsmæssig mening at fastholde visse dele af den omfattende arealreservation, der går helt fra Helsingør i nord over Hillerød, Frederikssund til Roskilde og Køge, bliver forståelse og velvilje let vendt til forståelig modvilje. Der er altså strækninger, der kan sløjfes og ændres, mens andre kan slankes. I dag behøver man f.eks. ikke en helt kilometer for at anlægge en motorvej.

Det er alt sammen noget, vi har brug for at få grundigt analyseret og justeret og ajourført. Jeg er derfor meget glad for at kunne fremsætte et forslag til vedtagelse på vegne af et samlet – jeg siger: et samlet – Folketing. Det vil sige, at ud over mig selv er det på vegne af hr. Eyvind Vesselbo, Venstre, hr. Klaus Hækkerup, Socialdemokratiet, hr. Kim Christiansen, Dansk Folkeparti, fru Anne Baastrup, SF, hr. Tage Leegaard, Det Konservative Folkeparti, hr. Johs. Poul-

sen, Det Radikale Venstre, hr. Per Clausen, Enhedslisten, hr. Villum Christensen, Liberal Alliance, hr. Christian H. Hansen, UFG, og hr. Per Ørum Jørgensen, ligeledes UFG.

Forslag til vedtagelse

»Folketinget noterer, at formålet med transportkorridorerne er at sikre mulighed for at gennemføre nye overordnede infrastrukturanlæg i mindst mulig konflikt med hovedstadsområdets byområder. Der er ikke restriktioner for fortsat landbrugsdrift i korridorerne. Transportkorridorerne er konkret afgrænset i »Fingerplan 2007«.

I transportaftalen fra januar 2009 indgår spørgsmålet om udnyttelse af transportkorridorerne i de strategiske analyser, hvor der bl.a. ses på perspektiverne ved anlæg af en ny vestlig ringforbindelse.

Den geografiske afgrænsning af transportkorridoren trænger til at blive gennemgået med henblik på at udtage områder, hvor reservationerne ikke længere giver mening. Analysen af Ring 5-korridoren vil endvidere konkretisere arealbehovet ved vestlig ringforbindelse.

Folketinget beder på denne baggrund ministeren om at nedsætte et hurtigtarbejdende udvalg med det formål at modernisere og præcisere fingerplanens arealreservation til transportkorridorer. Udvalget afleverer sin rapport i februar i 2011.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 88).

Kl. 16:38

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til ordføreren. Forslaget til vedtagelse vil nu indgå i den videre debat.

Så er det hr. Eyvind Vesselbo som ordfører for Venstre.

Kl. 16:39

(Ordfører)

Eyvind Vesselbo (V):

Det er jo med stor glæde og stor tilfredshed, at jeg kan stå her i dag med et forslag til vedtagelse, og i øvrigt med en sag som er god at drøfte, med et så bredt flertal, som jo meget sjældent ses her i Folketinget, hvor alle er med bag et forslag til vedtagelse. Specielt når man tænker på, at der det sidste lange stykke tid her i Folketingssalen næsten har været verbal borgerkrig, diskussioner osv., er det jo fantastisk, at vi i så stor enighed kan nå frem til at få drøftet denne sag og også være enige om et forslag til vedtagelse. Man kan jo sige, at hvor der er vilje, er der vej, og her ikke blot i overført betydning, for her fører det over til, at vi har arealreservationer til planlægning af både vej og jernbane og alle mulige andre reservationer, som skal bruges ved planlægningen i det danske samfund.

Det er klart, at de reservationer jo er nødvendige, for at der ikke skal blive alt for megen uro og mangel på planlægning i kommunerne, men også for at også borgerne ved, hvad der skal ske i fremtiden med deres område. Men det er lige så sikkert, og det er jo derfor, at det er en god ting, vi har taget fat i her, at sådan nogle reservationer trænger altså til at blive kigget igennem en gang imellem, så man ikke bare låser sig fast, for der kan jo ske nogle ændringer i det danske samfund og i de områder, hvor reservationerne er, som gør, at man, som transportministeren sagde, er nødt til at give dem et lille eftersyn.

Det er jo egentlig også det, vi gør her, ved at miljøministeren nedsætter et hurtigarbejdende udvalg, som kommer med en rapport, der skal give et bud på mange forskellige aspekter af, hvordan disse transportkorridorer fungerer på nuværende tidspunkt, og i øvrigt også se på deres sammenhæng med alle de andre ting, som er på transportområdet og planlægningen der, og det ender med, at udvalgets arbejde føres videre i det arbejde, der foregår i Transportministeriet og i Miljøministeriet på dette område.

Jeg kan kun sige, at vi, som fru Pia Christmas-Møller sagde, selvfølgelig kan støtte forslaget til vedtagelse, og vi håber, der kommer noget rigtig fornuftigt ud af det arbejde, som embedsmændene skal lave, så vi, når vi får rapporten i februar næste år, kan danne os et overblik over, hvordan tingene kan udvikle sig fremover.

Kl. 16:42

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Der er en kort bemærkning fra fru Pia Christmas-Møller.

Kl. 16:42

Pia Christmas-Møller (UFG):

Allerførst vil jeg gerne takke hr. Eyvind Vesselbo for et fantastisk godt samarbejde om forslaget til vedtagelse. Det vil jeg gerne indlede med

Dernæst vil jeg også gerne lige i den gode ånd spørge ordføreren, om ordføreren ikke er enig i, at den arbejdsgruppe, der nu bliver nedsat, skal bestå af både folk fra ministerierne og af eksperter udefra; og er ordføreren ikke også enig i, at det snakker vi lige lidt om, inden gruppen bliver nedsat og arbejdet igangsat?

Det andet spørgsmål, jeg godt lige vil bede ordføreren tage stilling til, har han sådan set allerede været lidt inde på, nemlig at den arbejdsgruppe jo ikke er tænkt som en syltekrukke. Det er jo meningen, det skal være et hurtigarbejdende forløb, og så skal vi have resultatet som grundlag for nye beslutninger, som ikke fundamentalt gør op med ideen om transportkorridorer, men som justerer og moderniserer og gør arealerne tidssvarende. Jeg håber, ordføreren kan bekræfte, at det er ideen med vores forslag til vedtagelse.

Kl. 16:43

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det ordføreren.

Kl. 16:43

Eyvind Vesselbo (V):

Nu vil jeg ikke her på nuværende tidspunkt blive konkret, for det jo ikke mig, der skal nedsætte det udvalg. Det er jo miljøministeren, der skal nedsætte udvalget. Men det er jo klart, at det kan bestå af embedsmænd, og ministerier inddrager jo ofte eksperter i arbejdet, så det vil jeg fuldt ud overlade til ministeren. Men selvfølgelig er det noget, man kan diskutere på det tidspunkt, hvor udvalget skal nedsættes.

Med hensyn til om udvalget skal være en syltekrukke, er det jo ikke derfor, vi har lavet forslaget til vedtagelse. Vi har netop lavet forslaget, for at der skal ske noget, at der skal laves en undersøgelse, og at den, som jeg også sagde i min tale, skal føre til noget. Så når vi får rapporten, skal vi jo være aktive. Den skal komme med nogle konkrete bud på, hvad der kan gøres i fremtiden på dette område, og Venstre er jo aldrig med til at lave udvalg, der er syltekrukker.

Kl. 16:44

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Fru Pia Christmas-Møller for endnu en kort bemærkning.

Kl. 16:44

Pia Christmas-Møller (UFG):

Så skulle jeg også kende hr. Eyvind Vesselbo meget dårligt, vil jeg sige. Svaret overrasker mig jo ikke, heldigvis. Så jeg tager svaret som udtryk for, at vi giver hinanden håndslag på, at vi følger den her sag helt til dørs, og at vi, når arbejdsgruppen til februar barsler, vil bruge det som et offensivt afsæt til at få den tilsigtede effektivisering af arealreservationerne.

Jeg hørte også ordføreren sådan, at det ikke er meningen, at arbejdsgruppen kun skal bestå af embedsmænd fra f.eks. Miljøministeriet, men at vi også lige skal have lidt saglige ekspertkræfter med udefra. Det håber jeg også at ordføreren kan bekræfte. Selv om det selvfølgelig ikke er ordførerens opgave at nedsætte udvalget, håber jeg, at intentionerne bag det er, at vi også får et lille frisk pust udefra

Kl. 16:45

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak. Så er det ordføreren.

Kl. 16:45

Eyvind Vesselbo (V):

Nu sagde jeg, at det ikke er mig, der nedsætter udvalget, og derfor skal jeg ikke blande mig i, hvem der kommer i det udvalg. Men som jeg sagde, er det meget klogt og en god kutyme, at embedsmændene også får nogle eksperter udefra til at være med, men det vil jeg fuldstændig overlade til ministrene at tage stilling til.

Nu er det jo et bredt flertal i Folketinget, der står bag det her forslag til vedtagelse, som i øvrigt også mener noget med det, og derfor følger vi jo alt, hvad der sker, ikke bare under arbejdet, men også når rapporten kommer. Der kan vi jo så blive trommet sammen igen og diskutere tingene.

Kl. 16:46

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til Venstres ordfører. Jeg ser ikke, at der er flere korte bemærkninger til hr. Eyvind Vesselbo, så næste ordfører i talerrækken er hr. Klaus Hækkerup, Socialdemokraterne, værsgo.

Kl. 16:46

(Ordfører)

Klaus Hækkerup (S):

Tak. Jeg vil godt starte med at sige, at det system, vi har i dag med at reservere arealer, er et rigtig godt system, der sikrer den fremtidige anvendelse. Det er baseret på, at vi i en lang periode oplevede, at folk byggede et hus eller foretog sig noget andet på deres ejendom, og dagen efter – om jeg så må sige – kom staten eller kommunen og eksproprierede det pågældende område, f.eks. for at anlægge en vej, føre højspændingsledninger frem eller for at lægge naturgasledninger ned. Det var selvfølgelig fuldkommen tosset, at folk først brugte en mængde penge, og så kom det offentlige bagefter og foretog indgreb i de investeringer, de havde lavet. Så systemet er grundlæggende fornuftigt.

Fru Pia Christmas-Møller startede med at sige, at hun er valgt i Nordsjælland. Det er jeg også. Jeg har også i 10 år været borgmester i Nordsjælland, det var i den daværende Fredensborg-Humlebæk Kommune. Og vi havde såmænd også en transportkorridor, der gik igennem kommunen. Jeg vil sige, at det faktisk fungerede ganske godt. Vi fik lov til at lægge en motocrossbane op ad motorvejen. Det var fornuftigt. Der, hvor der i forvejen støjes, kan man også lægge støjende aktiviteter. Da Coloplast kom og gerne ville have lov til at bygge en ny virksomhed inden for transportkorridoren, fik vi også en dispensation til det, bl.a. fordi den lå så godt for den individuelle transport og ikke så langt fra Humlebæk station. Så erfaringerne er, at det faktisk fungerer smidigt og godt i hverdagen.

Jeg vil også godt sige, at jeg, efter at jeg er kommet i Trafikud-valget, godt nok har oplevet mange sager, hvor folk har protesteret imod, at vi er kommet og har foretaget vejanlæg i områder, hvor folk i mange, mange år har vidst, at der enten skulle foretages vejanlæg eller ske en udbygning af vejen. Lad mig bare nævne udbygningen af Motorring 3 fra to til tre spor – eller fra fire til seks spor, som det vist hedder i dag. Lad mig nævne anlægget af første etape af Frederikssundmotorvejen.

Man kunne nævne mange andre eksempler, hvor det ikke bare er borgere, der protesterer. Der er borgmestre, der har været valgt i mange år, og som har vidst, at de trafikanlæg ville komme, og når de så kommer, protesterer de, på trods af arealreservationen, på trods af udlægget, på trods af deres kendskab, imod det, der så skal ske.

Jeg vil meget advare imod, at vi nu giver dem en adgang til at gå ind og indskrænke transportkorridorerne og forhindre, at man fremover kan gennemføre de helt nødvendige anlæg, der skal til for at få samfundet til at fungere. Hvis vi skal have en ny letbane langs Ring 3, er det da en guds lykke, at vi i forvejen har reserveret det som en transportkorridor, selv om enhver ved, hvor smal den er på lange strækninger.

Så som udgangspunkt vil jeg sige, at systemet fungerer godt. Det fungerer godt for dem, der skal gennemføre og har ansvaret for at gennemføre de landsdækkende infrastrukturinvesteringer. Men det betyder selvfølgelig ikke, at der ikke kan være områder, hvor det kan være fornuftigt nok at se på, om den arealreservation, der er lavet til transportkorridoren, nu også er tidssvarende, heller ikke selv om det kun er et par år siden, at Fingerplanen – Landsplandirektiv for planlægning i hovedstadsområdet, som det vist formelt hedder – er lavet.

Derfor er vi med på det forslag til vedtagelse, der er fremsat her, og vi ser frem til en seriøs og nøje afvejning af alle de interesser, der skal indgå, når vi skal tage stilling til en eventuel reservation af transportkorridorerne i hovedstadsområdet.

Kl. 16:50

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Jeg ser ikke nogen til korte bemærkninger. Næste ordfører i talerrækken er hr. Mikkel Dencker, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:50

(Ordfører)

Mikkel Dencker (DF):

Tak. Dagens forespørgselsdebat har lidt lokalpolitisk karakter. Fru Pia Christmas-Møller ønsker at få klarhed over, hvad der skal ske med arealreservationerne i Fingerplanen fra 2007 i det nordøstsjællandske område. Det svar får vi jo ikke i dag, idet der i forbindelse med transportaftalen fra 2009 er igangsat en analyse af en vestlig ringvej.

Jeg er enig i, at det er væsentligt ikke at have arealreservationer liggende, som bare ligger og blokerer for eksempelvis erhvervsudvikling, og derfor er debatten også relevant.

I den igangværende analyse skal der bl.a. ses på forskellige linjeføringer, og måske vil det vise sig, at en Københavnertunnel, altså en østlig ringforbindelse uden om København, vil være den foretrukne løsning frem for en vestlig Ring 5. Måske er tiden løbet fra en Ring 5-forbindelse. Det er ting, vi skal have afdækket i forbindelse med den analyse. Samtidig lægger dagens forslag til vedtagelse op til, at vi sideløbende hermed nedsætter et hurtigtarbejdende udvalg, som skal se på mulighederne.

Nu skal vi så også lige tænke på, at arealreservationer jo ikke er lavet for at genere nogen, sådan som forespørgselsteksten måske kunne indikere. Nej, de er simpelt hen udtryk for rettidig omhu. Jeg tror, mange i dag ville have ønsket, at man havde været forudseende og havde reserveret arealer til den nye jernbane København-Køge-Ringsted, for så ville mange mennesker have været sparet for store gener ved anlæg af denne bane. Specielt i områder med udvikling er der en tendens til, at boliger og erhverv overhaler infrastrukturen indenom, og dernæst besværliggøres anlæg af ny infrastruktur.

Det handler om, at vi får fundet den rigtige balance, og der er dagens forslag til vedtagelse et godt udgangspunkt. Nu handler det så om reservationer i Ring 5-korridoren, men der kunne måske også være god fornuft i at give alle arealreservationer et tjek med jævne mellemrum, ligesom overvejelser om nye reservationer bør indgå.

KL 16:52

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Heller ikke her ser jeg nogen til korte bemærkninger, så tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Anne Baastrup, SF. Værsgo.

Kl. 16:52

(Ordfører)

Anne Baastrup (SF):

Som det er blevet sagt både fra ministrene og fra de ordførere, der har talt indtil videre, er transportkorridorer jo en enormt god idé, ingen tvivl om det. Vi slipper for, at folk skal forlade hus og hjem og udsættes for ekspropriation, og vi har styr på, hvor byudviklingen kan ske, og hvor naturen kan udvikle sig i det område. Så derfor støtter SF naturligvis, at vi har og stadig væk udvikler filosofien om at have transportkorridorer. Men det er jo ikke ensbetydende med, at vi skal have reserverede arealer, som ligger i hundrede år og en sommer. Det skal naturligvis være aktuelt, og når vi nu fra forespørgerens side kan forstå, at der er områder, som det ikke længere er aktuelt at bruge til transportkorridorer, er det naturligt, at vi så får set på det.

Det, vi jo også hele tiden skal være opmærksomme på, er, at vi ikke skal reservere arealer, som ikke længere kan bruges til hverken veje eller baner, eksempelvis hvis det er fredede områder. Så derfor er det jo smart, at man med jævne eller ujævne mellemrum lige tager spørgsmålet op.

Derfor står vi naturligvis bag teksten til forslaget til vedtagelse, idet det jo præciseres, at det bl.a. omfatter områder, der senere er blevet fredede eller udlagt til råstofindvinding, og at analysen af Ring 5-korridoren vil kunne konkretisere det reelle arealbehov ved en vestlig ringforbindelse.

I den forbindelse bør man nok også lige understrege, at der jo også er en aftale om, at vi skal have undersøgt muligheden for en letbane i området. Derfor er det også frygtelig vigtigt, at vi i forbindelse med det her udvalgsarbejde får præciseret, at hvis der er en chance for at få en letbane, skal der under alle omstændigheder være plads til den.

Men vi støtter naturligvis forslaget til vedtagelse.

Kl. 16:54

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Tage Leegaard, Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:55

(Ordfører)

Tage Leegaard (KF):

Tak. Med udsigt til en konstant stigning i såvel den private som den kollektive trafik, specielt her i hovedstadsområdet, er der god grund til at lægge plads ind i landsplandirektiverne til disse aktiviteter. Endvidere kan der være tale om anlæg af forskellig anden karakter, det kan være forsyning.

Fremtidig byplanlægning skal gerne reservere byggegrunde, hvor der er færrest mulige gener, og med de fremtidige trafikanlæg in mente er der god grund til at lægge byggegrunde der, hvor støjen fra disse projekter i forvejen er minimeret, så man ikke fremover må imødese ekspropriationer og eventuelle erstatningssager, når disse anlæg skal etableres.

Lige nu er Ring 5 på planlægningsstadiet, og i den forbindelse vil det være nødvendigt at friholde en del jorder for bebyggelse, så planlægningsarbejdet med at projektere en sådan motorvejsforbindelse kan forenkles. Der er allerede nu grund til at se mere konkret på, hvordan dette vejprojekt eventuelt skal forløbe, så man kan se bort fra områder, som ikke vil blive berørt af dette vejanlæg.

Dette vil naturligt være til gavn for den videre by- og landskabsplanlægning og for ejerne af grundene, og nogle af områderne vil decideret være uegnede til indplacering af infrastruktur af forskellige årsager. Der er således god grund til at få belyst, om det er nødvendigt at fastholde alle de arealreservationer, som man har lige nu. Jeg vil på lige fod med de andre ordførere opfordre til, at der sættes et arbejde i gang med at belyse det fremtidige arealbehov til disse korridorer, og Det Konservative Folkeparti kan hermed støtte det omdelte forslag til vedtagelse.

Kl. 16:56

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Vi fortsætter i ordførerrækken, og den næste er hr. Johs. Poulsen, Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 16:57

(Ordfører)

Johs. Poulsen (RV):

Jeg tror, jeg vil tage Det Radikale Venstres tilgang til den her sag i den korte udgave, forstået på den måde, at vi synes, at der er grund til at takke fru Pia Christmas-Møller for at have sat fokus og spotlys på en problemstilling, som faktisk er både helt relevant og saglig, nemlig at få en vurdering af, om de planer, der ligger for området, også er up to date. Vi taler faktisk om meget, meget store områder, som er reserveret, og der må det være i alles interesse, at man så at sige både har den almene indgang, som flere har peget på, og at man selvfølgelig også har en indgang, der hedder, at hvis der ikke er behov for arealer, så skal de naturligvis kunne anvendes til andre fornuftige formål.

Det er det, vi sikrer ved at have fået fokus på sagen her, og derfor mener vi sådan set i den korte udgave, at der er grund til at rose, at man har sat fokus på problemstillingen, og vi er særdeles tilfredse med det forslag til vedtagelse, som der lægges op til at vi laver i fællesskab her i Folketinget, af den simple grund at det tager fat lige nøjagtig om problemstillingerne på en sådan måde, at det ikke drager konklusionerne på forhånd, men sikrer, at vi får en god baggrund for at kunne drage konklusioner.

Kl. 16:58

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Jeg har forstået, at fru Pia Christmas-Møller ønsker ordet til anden omgang, værsgo.

Kl. 16:58

(Ordfører for forespørgerne)

Pia Christmas-Møller (UFG):

Tak. Jeg vil gerne takke både ministre og ikke mindst ordførerne for et utrolig konstruktivt samarbejde om den her sag. Selvfølgelig vil jeg også gerne kvittere for de pæne bemærkninger, der er faldet om mit initiativ. Jeg håber, at vi kan holde fast hele vejen i mål, og jeg har kun nogle få bemærkninger til de enkelte ordførere.

Først til hr. Eyvind Vesselbo: Jeg opfatter klart hr. Eyvind Vesselbos besvarelse til mig sådan, at vi ser ens på tingene, og at arbejdsgruppen selvfølgelig skal bestå af relevante eksperter, og at vi skal holde fast i sagen. Når arbejdsgruppen afleverer sit arbejde til februar, går vi videre for at se, hvad det så er, vi skal foretage os for at få opdateret situationen i forhold til en tidssvarende arealplanlægning.

Det fører mig over til hr. Klaus Hækkerups indlæg: Selvfølgelig er der ingen af os – sådan har jeg hørt debatten, og det er også mit eget standpunkt – der betvivler den grundlæggende gode idé, der er bag arealreservationer, men jeg vælger også at forstå hr. Klaus Hækkerup sådan, at der selvfølgelig må være nogle principper, der ligger til grund for dispensationer; det er der ikke i dag. Hr. Klaus Hækkerup nævnte et par positive eksempler, men jeg kunne altså nævne nogle andre, som er mindre positive, og jeg kunne også nævne nogle afslag, der er ganske uforståelige. Det er det ene.

Det andet, jeg tror vi kan være meget enige om, er, at der må være gennemsigtighed. Altså, det må være sådan, at lodsejere, grundejere og boligejere ved, at der er de her restriktioner på deres ejen-

dom, allerede når de køber. Ved de det, kan de til gengæld ikke med rette komme og brokke sig. Som sagt: Det er en grundlæggende god idé at lave langtidsplanlægning, man skal bare hele tiden justere den i forhold til det, man ser for sig, så det giver mening og forståelse. Sådan ser borgerne og borgmestrene også på det.

Til hr. Mikkel Dencker: Jamen vi er her igen enige om, at ideen om, at der er arealreservationer til brug for transportanlæg og andet, er en grundlæggende god idé, og det er ikke tænkt sådan, at vi skal gøre op med det. Vi skal bare modernisere den faktiske udmøntning af den gode idé.

Til fru Anne Baastrup kan jeg sige det samme. Selvfølgelig skal man også indtænke ideer om eventuelt at etablere en netbane i området, så det kan jeg kun give fuld tilslutning.

Til hr. Tage Leegaard: Også tak for opbakningen. Jeg ser ingen uenighed.

Til hr. Johs. Poulsen: Mange tak for de pæne ord.

Igen: Mange tak for et konstruktivt samarbejde. Det er jo dejligt, at det også kan lade sig gøre her på en af de allersidste dage i folketingsåret.

Kl. 17:0

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren bedes lige blive stående. Jeg kan se, at hr. Klaus Hækkerup markerer for en kort bemærkning. Værsgo.

Kl. 17:01

Klaus Hækkerup (S):

Jeg har bare en kort bemærkning. Nu nævner ordføreren en gang til, at der skal inddrages eksperter i udvalget. Det har ikke indgået i forhandlingerne om kommissoriet. Udvalget nedsættes af ministeren, og det er op til ministeren at bestemme, hvem der skal indgå, og det er også op til ministeren at bestemme, om man i givet fald vil trække på ekspertise udefra, f.eks. i form af konsulentbistand i forbindelse med vurderingen.

Kl. 17:01

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 17:01

Pia Christmas-Møller (UFG):

Det er fuldstændig korrekt, at det ikke er en del af forslaget til vedtagelse, men jeg har forstået det sådan på de drøftelser, som jeg har haft rundtomkring, at det er helt naturligt at inddrage f.eks. repræsentanter for KL og andre, der har en særlig ekspertise, så det ikke kun bliver et meget snævert embedsmandsudvalg fra et af de omfattede ministerier. Det er sådan set min tilgang til det, for at sikre, at tingene bliver belyst så sagligt og objektivt som muligt. Jeg prøver ikke at politisere her, jeg prøver heller ikke at etablere et udvalgsarbejde, som låser sig fast. Tværtimod skal vi have et frisk pust og friske øjne til at kigge på tingene, og det vil i de fleste tilfælde forudsætte, at der også – under en eller anden form – er nogle friske øjne udefra, der med ekspertbaggrund kan kigge på det.

Det er min intention og min appel, og jeg har faktisk ikke mødt regulære argumenter imod, at det bør indgå i regeringens overvejelser.

Kl. 17:02

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Klaus Hækkerup for anden korte bemærkning.

Kl. 17:02

Klaus Hækkerup (S):

Jamen når nu ordføreren bliver ved med at uddybe, bliver jeg altså også nødt til at markere, hvor grænsen går. Jeg vil godt sige: Det kan

godt ske, at det er en god idé, at der er en med fra KL. Jeg vil omvendt sige, at der jo i KL er en tradition for - og det ved jeg, for jeg har selv siddet i bestyrelsen for KL - at man så i givet fald lader en af de berørte borgmestre komme ind.

Det her udvalg skal altså ikke blive et lobbyudvalg for en borgmester, der føler sig trådt over tæerne, fordi han har fået afslag på at anvende et areal, der ellers ligger og er reserveret. Så jeg vil komme med en meget stor advarsel mod det her. Jeg synes, at det er godt, at det er overladt til ministeren og kun ministeren at vurdere, hvem der skal med i udvalget.

Jeg er ikke bare sådan lige med på at sige, at så kan KL udpege nogle; ellers har vi to kværulantborgmestre – i gåseøjne – siddende, fordi de mener, de skal varetage nogle særlige interesser. Så det er en markering af, hvor jeg synes grænsen går.

Kl. 17:03

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 17:03

Pia Christmas-Møller (UFG):

Jamen, altså, jeg kan ikke understrege nok, at jeg vil bekæmpe ethvert tilløb til, at et sådant udvalg kommer til at blive lobbyisternes paradis eller særinteressernes varetagelse. Det er ikke meningen. Altså, ideen er jo netop at få åbnet den her sardindåse, sådan at vi kan få set på tingene og deres indhold med moderne, tidssvarende øjne, og det kræver noget indsigt. Den indsigt skal vi have placeret i arbejdsgruppen. Vi skal ikke have særinteresser til at slås og låse hinanden på ny. Det er ikke ideen, det er faktisk i direkte modstrid med hele intentionen bag min forespørgsel og mit forslag til vedtagelse

Det, jeg appellerer til, er, at vi sørger for, at der kommer godt med ekspertbistand til den her arbejdsgruppe, og at det ikke bare bliver de samme, som hidtil har syntes, at der ikke var behov for nogen som helst ændringer, for det er jo den modsatte grøft. Det håber jeg ikke at hr. Klaus Hækkerup mener.

K1 17:04

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er endnu en kort bemærkning. Hr. Johs. Poulsen, værsgo.

Kl. 17:04

$\textbf{Johs. Poulsen} \; (RV):$

Tak for det. Nu havde jeg jo den glæde at sidde i KL's bestyrelse samtidig med hr. Klaus Hækkerup. Derfor forstår jeg sådan set udmærket, hvad hr. Klaus Hækkerup siger, og jeg forstår også, der er enighed om, at det her ikke er et udvalg, hvor der skal sidde borgmestre, som skal sidde og lobbye.

Hvis KL udpeger en eller to personer til et sådant udvalg, kunne det jo typisk være embedsmænd, således at det er embedsmænd, der indgår i et sådant udvalg og peger på de eventuelle løsninger, der skal komme. Men vi skal jo ikke finde ud af det i dag. Jeg vil blot sige, at det var der nu altså også en ret stor tradition for.

Kl. 17:05

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 17:05

Pia Christmas-Møller (UFG):

Jeg er fuldstændig enig, og det er i den ånd, mine bemærkninger skal forstås. Det er altså alene et ønske om at få så optimalt et produkt ud af arbejdsgruppen som overhovedet muligt. Der er ikke på nogen måde lagt op til, at vi skal have nye særinteresser indplaceret i arbejdsgruppen, for så vil det undergrave selve formålet med hele pro-

jektet. Så det giver sig selv. Jeg ønsker bare, at vi får lidt luft i arbejdsgruppen, og at det ikke bliver dem, der siger nej til enhver forandring, der kommer til at bemande udvalget. Det er min appel.

Kl. 17:05

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ønsker Johs. Poulsen ordet for anden korte bemærkning? Tak til ordføreren. Så giver jeg ordet til miljøministeren. Værsgo. Kl. 17:05

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Tak for det. Nu er det selvfølgelig ikke i dag, at jeg nedsætter udvalget og kan sige præcis hvem, hvordan og hvorledes, men jeg synes måske, at det er en god idé, når vi nu har en god og konstruktiv drøftelse, at komme lidt nærmere ind på, hvem man kunne forestille sig sidde med i sådan et tværministerielt udvalg. Det skal jo basere sig på, at det netop er embedsfolk fra Miljøministeriet, Klima- og Energiministeriet og selvfølgelig Transportministeriet. Så embedsmænd fra de tre ministerier er sådan set det, der udgør den tværministerielle arbejdsgruppe, men da naturligvis med input fra eksperter udefra. Men ligefrem at sige, at der kommer faste stole rundt om et bord, er ikke det, der er intentionen. Så en tværministeriel arbejdsgruppe med input fra, hvad der måtte være af eksperter rundtomkring, er det, der er tanken.

Kl. 17:06

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Det har affødt en kort kommentar fra hr. Klaus Hækkerup. Værsgo.

Kl. 17:06

Klaus Hækkerup (S):

Det er jeg sådan set helt enig i, og jeg vil bare pege på den mulighed, der så er for, at udvalget eller ministeriet i forbindelse med overvejelserne kan holde en høring, en konference eller noget andet, så de tanker, ideer og strømninger, der måtte være rundtomkring vedrørende det her, kan komme til udtryk.

Kl. 17:07

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ministeren.

Kl. 17:07

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Det betragter jeg igen som et konstruktivt bidrag til netop en proces, som alle, der har været til stede under den her glimrende debat, er enige i. Så det kunne være en fremgangsmåde, hvor man i hvert fald får vendt meningerne og får belyst, hvad der måtte ligge af interesser for hele det her område. Så det synes jeg er en god idé.

Kl. 17:07

Den fg. formand (Karen J. Klint):

En kort bemærkning fra hr. Johs. Poulsen. Værsgo.

Kl. 17:07

Johs. Poulsen (RV):

Jeg vil blot sige i forlængelse af de bemærkninger, der allerede er faldet, at jeg så tilhører dem, der mener, at når man skal belyse en sag, er det en rigtig god idé, at de myndigheder, der er involveret, rent faktisk også er repræsenteret, når man sidder og arbejder med noget, som skal lægges til grund for senere politisk behandling. I det her tilfælde er det jo regionale og lokale myndigheder, og de har organisationer, som kan sørge for at finde de rigtige folk til det. Jeg synes, det er klogt, hvis man griber arbejdet an på den måde.

Kl. 17:08

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 17:08

Miljøministeren (Karen Ellemann):

Jeg tror i hvert fald, at vi alle sammen er enige om, at det er klogt, at man arbejder ud fra et oplyst grundlag, og det gør embedsfolk i de tre ministerier i forbindelse med en tværministeriel arbejdsgruppe med de input, der måtte komme fra eksperter osv. rundtomkring. Så konklusionen for nu er, at det bliver en tværministeriel arbejdsgruppe. Og initiativet omkring en høring er taget til efterretning som en god idé.

Kl. 17:08

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen afsluttet.

Afstemningen om det fremsatte forslag til vedtagelse finder sted i morgen fredag.

Kl. 17:08

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 4. juni 2010, kl. 9 00.

Jeg henviser til den dagsorden, der er opslået i salen. Mødet er hævet. (Kl. 17:09).